

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VĂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSONELOR VĂRSTNICE
ORPOSDRU REGIUNEA CENTRU

Fundația pentru
Dezvoltarea
Societății
Civile

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013.
Investește în Oamenii!

Economia socială și ocuparea forței de muncă

Furnizorii de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării

Ștefan Constantinescu

Institutul de Economie Socială

București 2013

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului *PROMETEUS – Promovarea economiei sociale în România prin cercetare, educație și formare profesională la standarde europene* (ID 57676), implementat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile în parteneriat cu Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială - Universitatea din București, European Research Institute on Cooperative and Social Enterprises (EURICSE) și Centrul Național de Pregătire în Statistică.

ECONOMIA SOCIALĂ ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Furnizorii de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării

Autor raport:

Ștefan Constantinescu

Prelucrare date:

Irina Boeru

Autor studii de caz:

Cornel Ionescu

Realizarea acestui material nu ar fi fost posibilă fără sprijinul partenerilor, referenților științifici și de specialitate, al colaboratorilor, susținătorilor, organizațiilor implicate în realizarea studiilor de caz, al participanților la focus grupurile și interviurile derulate precum și entităților de economie sociale implicate în ancheta de teren.

Mulțumirile și aprecierile noastre se îndreaptă în mod special către:

Parteneri: Centrul Național de Pregătire în Statistică (Mariana Pietreanu, Mariana Brebuleț, Lucia Cecilia Sinigaglia, Petrică Răiculeasa, Iuliana Hanu), Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială - Universitatea din București și European Research Institute on Cooperative and Social Enterprises.

Referenți științifici raport: Dr. Cristina Barna, Mircea Kivu

Referent de specialitate studii de caz: Ancuța Vameșu

Colaboratori și susținători: Georgeta Jurcan (Asociația Centrul de Resurse și Formare în Profesiuni Sociale "ProVocație"), Irina Barbălată (Fundația Pro WOMEN) și Mercury Research (implicată în realizarea focus grupurilor).

Studii de caz: Fundația Dezvoltarea Popoarelor, Asociația Centrul de Resurse și Formare în Profesiuni Sociale "ProVocație", Societatea Română de Cruce Roșie Sectorul 6 – Scufița Roșie.

Toate drepturile acestei lucrări aparțin Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC). Orice reproducere integrală sau parțială, indiferent de mijloacele tehnice utilizate, fără consimțământul scris al FDSC, este interzisă. Părți din această publicație pot fi reproduse în scopuri necomerciale doar cu precizarea sursei.

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

Bld. Nerva Traian, nr. 21, sector 3, București

Tel.: +40-21-310 01 77/81/82/83; Fax: +40-21-310 01 80

E-mail: office@fdsc.ro

Pagini web: www.fdsc.ro; www.ies.org.ro

ISBN: 978-973-0-15244-9

Cuprins

Rezumat	5
1. Introducere	9
2. Metodologia cercetării	11
3. Economia Socială – furnizor de servicii	13
4. Cadrul de politici publice al formării profesionale și serviciilor de stimulare a ocupării	15
4.1. Strategia europeană de ocupare a forței de muncă	15
4.2. Direcțiile de politici publice privind formarea profesională și serviciile de ocupare din România	17
5. Măsuri active de ocupare a forței de muncă: Formarea profesională și serviciile de stimulare a ocupării forței de muncă	21
5.1. Măsuri active și pasive de ocupare a forței de muncă	21
5.2. Evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii din România	23
5.3. Măsuri active de ocupare finanțate prin serviciul public de ocupare	26
5.4. Măsuri active de ocupare co-finanțate prin Fondul Social European	32
6. Principalele rezultate ale cercetării privind furnizorii acreditați de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării	43
6.1. Serviciile oferite	43
6.2. Beneficiarii	45
6.3. Angajarea	55
6.4. Venituri	60
6.5. Date de cercetare cantitativă ce privesc exclusiv furnizorii acreditați de formare profesională și servicii de ocupare, organizații de economie socială	69
6.6. Principalele rezultate ale cercetării de tip calitativ	71

7. Bibliografie	75
8. Index de tabele	77
9. Index de grafice	79
Studii de caz	81
Fundația Dezvoltarea Popoarelor	81
Crucea Roșie Sector 6 – Scufița Roșie	95
Asociația Centrul de Resurse și Formare în Profesiuni Sociale "ProVocație"	107

Rezumat

Organizațiile economiei sociale contribuie indirect la creșterea ocupării forței de muncă prin îmbunătățirea șanselor de angajare ale lucrătorilor, în special al celor cu risc ridicat de excludere de pe piața muncii.

Furnizorii de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării forței de muncă au un rol central în implementarea măsurilor active din cadrul politicilor de ocupare și incluziune socială, ambele cadre de politici publice constând într-un set de intervenții ce pot determina semnificativ, dar pe termen scurt, volumul și structura ocupării și corespunzător a șomajului.

Politicile active de ocupare și incluziune socială sunt instrumentizate preponderent prin Fondul Social European (FSE), implementat prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU) și într-o mai mică măsură prin bugetul asigurărilor de șomaj administrat de serviciul public de ocupare, Agenția Națională a Ocupării Forței de Muncă (ANOFM).

Datele de cercetare arată că în ceea ce privește FSE/POSDRU, organizațiile economiei sociale - asociații și fundații - dețin un rol central. În cel de-al doilea caz, serviciul public prin centrele sale județene și regionale, alături de furnizorii - societăți comerciale, par a fi principalii actori ai politicilor de ocupare.

Analiza beneficiarilor de proiecte contractate prin FSE/POSDRU evidențiază în mod clar că principalii actori ai politicilor de ocupare și incluziune socială sunt organizațiile de economie socială, în special asociațiile și fundațiile - furnizori acreditați de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării, acestea contractând mai bine de jumătate din proiectele finanțate în cadrul acestui program.

Pe de altă parte, organizațiile economiei sociale din domeniul formării și ocupării acționează pe o piață din ce în ce mai competitivă, peste trei pătrimi din totalul furnizorilor de economie socială derulând activități economice generatoare de venit, beneficiarii, persoane fizice sau juridice achitând integral sau parțial serviciile oferite de furnizori.

Emergența și consolidarea pieței de formare profesională și servicii de ocupare este confirmată și de faptul că numărul beneficiarilor deserviți de către furnizorii privați a crescut ca număr în detrimentul celor înregistrați în cadrul instituțiilor publice. Astfel, numărul beneficiarilor incluși în programe de formare profesională organizate de către furnizorii autorizați cu care agențiile pentru ocuparea forței de muncă au încheiat contracte a crescut de la 17% din total beneficiari în 2009, la 42% în 2011, ceea ce evidențiază o tendință crescătoare de externalizare a serviciilor de formare profesională către furnizorii privați.

Principala măsură a politicilor de ocupare și incluziune socială din România constă în facilitarea accesului și creșterea participării la formare profesională și servicii de ocupare a unor categorii cât mai largi din populație; conform datelor de cercetare, în 2011, asociațiile și fundațiile au furnizat servicii către aproximativ 350 mii beneficiari, ceea ce reprezintă 17% din totalul beneficiarilor de servicii formare și ocupare la nivelul respectivului an.

Între beneficiarii organizațiilor de economie socială se regăsesc în principal șomerii de lungă durată, persoanele de etnie romă, tinerii (sub 25 ani) necalificați sau slab calificați și persoanele cu probleme sociale, în cazul acestor categorii de grupuri vulnerabile, furnizorii - asociații și fundații prezentând valori peste media întregii populații de furnizori analizați.

Furnizorii autorizați în servicii de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării forței de muncă sunt majoritar societăți comerciale, 67% în cazul formării profesionale și 75% în cel al serviciilor de ocupare.

Numărul de organizații și nivelul angajării arată mai degrabă o tendință de stabilizare, creșterea importanței mecanismelor de piață și mecanismelor de finanțare prin FSE/POSDRU neavând un impact semnificativ în crearea de noi organizații sau în creșterea gradului de angajare la nivelul întregului sector.

Cu toate acestea, raportat la numărul de organizații și medie angajați, furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare reprezintă unul din cei mai importanți angajatori din cadrul economiei sociale din România; la sfârșitul anului 2011, furnizorii privați aparținând economiei sociale angajau un număr de 11,1 mii persoane, cu o medie pe organizație de 21 angajați.

Datele de cercetare arată că furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare aparținând economiei sociale prezintă în general un nivel mai ridicat de performanță și eficiență organizațională comparativ cu furnizorii-societăți comerciale.

Asociațiile și fundațiile înregistrează cea mai mare pondere de angajați implicați direct în furnizarea serviciilor din total angajați comparativ cu celelalte tipuri de furnizori. Cele mai mici cheltuieli în medie pe beneficiar se înregistrează în cazul furnizorilor publici și organizațiilor de economie socială; în schimb asociațiile și fundațiile au în medie venituri pe beneficiar mai mici decât furnizorii privați - societăți comerciale datorită faptului că impun taxe mai mici cursanților și își ajustează corespunzător în jos nivelul cheltuielilor pe beneficiar.

Rezultatele cercetării au relevat totodată existența unor modele de operare și comportamente organizaționale variate în funcție de tipul și volumul de servicii oferite, tipologia beneficiarilor și a surselor de finanțare sau în funcție de tipul programelor de formare alese.

În cadrul acestora se diferențiază organizațiile care oferă exclusiv servicii de formare profesională și care adeseori adoptă strategii și comportamente asemănătoare societăților comerciale; un segment important de organizații oferă exclusiv sau preponderent cursuri de calificare și inițiere adresate persoanelor fizice, adeseori șomeri înregistrați în bazele de date ale serviciului public de ocupare, uneori contractând servicii finanțate de către acesta. Aceste organizații prezintă un grad de specializare redus, oferind o gamă largă de cursuri și au drept obiectiv principal maximizarea volumului de activitate al organizației.

O a doua categorie de furnizori aparținând economiei sociale sunt preponderent orientați către furnizarea de cursuri de perfecționare și training nestandardizat, având drept principali clienți companii mari sau persoane fizice; acești furnizori au un grad de specializare mult mai pronunțat în comparație cu organizațiile ce oferă cursuri de calificare sau inițiere atât în ceea ce privește oferta de cursuri cât și în ceea ce privește segmentarea clienților. Furnizorii specializați dezvoltă adesea cursuri deschise conform expertizelor acumulate în domeniul în care organizația activează.

O categorie aparte de furnizori sunt cei care oferă servicii integrate sau combinații de servicii de formare, ocupare, consiliere pentru începerea unei afaceri și uneori servicii sociale și locuri de muncă în propria organizație, în forma unităților protejate sau în cadrul organizației fără regim de unitate protejată.

Organizațiile care oferă servicii multiple au drept beneficiari grupuri defavorizate distincte fiind mai degrabă orientate către nevoile grupului țintă și, secundar, către maximizarea profitabilității activității economice.

Aceste organizații se auto-identifică cu principiile economiei sociale mult mai pregnant decât celelalte tipuri de furnizori, monitorizează frecvent numărul de beneficiari care și-au găsit un loc de muncă după ce au beneficiat de serviciile organizației, confirmând tendința înregistrată la nivel european prin care programele de formare profesională sunt tot mai mult legate de programele de creare de locuri de muncă.

Ca și celelalte forme de organizare ale economiei sociale, furnizorii de formare și servicii de ocupare apelează la surse de finanțare diverse, prin mecanisme de piață sau non piață.

Finanțările nerambursabile prin programele FSE/POSDRU constituie ținta predilectă a furnizorilor cu servicii integrate sau specializați, datorită numeroaselor linii de finanțare deschise și volumului consistent al acestora; atitudinea generală față de acest tip de finanțare este mai degrabă ambivalentă, percepția negativă fiind în principal datorată întârzierilor sistematice în rambursarea cheltuielilor de către autorități sau birocrăției excesive.

Pe de altă parte, programele de finanțare nerambursabile au constituit o provocare pentru organizațiile specializate în cursuri de perfecționare prin mutarea accentului către beneficiari aparținând mai degrabă grupurilor defavorizate, principala țintă de formare și ocupare din cadrul FSE/POSDRU.

Dificultățile majore cu care se confruntă furnizorii - asociații și fundații se referă la administrarea fluxului de numerar, accesarea și administrarea proiectelor co - finanțate prin fondurile nerambursabile și la încheierea de contracte de furnizare de servicii cu autorități publice sau cu serviciul public de ocupare, ponderea contractării de servicii în veniturile totale atrase prin intermediul finanțărilor publice fiind redusă și insuficient exploatată.

Principalii factorii ce influențează negativ dezvoltarea acestui domeniu de activitate, mai ales a celui de formare profesională, se referă la scăderea cererii de pe piața liberă datorită creșterii numărului de cursuri finanțate prin FSE/ POSDRU și nivelul scăzut al contractărilor de servicii prin serviciul public de formare și ocupare, amintit mai sus.

Necunoașterea nevoilor de formare reale de pe piața muncii datorită absenței unei strategii naționale sau sectoriale în domeniu și lipsa unor rețele efective de asociații profesionale puternice în domeniu sunt alți factori percepuți a influența negativ dezvoltarea organizațiilor de economie socială din domeniul serviciilor de ocupare și formare.

1. Introducere

Modul și intensitatea prin care organizațiile de economie socială contribuie la creșterea ocupării forței de muncă constituie un punct central al dezbaterilor academice și de politici publice privind locul și rolul economiei sociale în societățile actuale.

În primul rând, economia socială contribuie direct la crearea de noi locuri de muncă în cadrul propriilor organizații: asociații, cooperative sau întreprinderi sociale. În cazul întreprinderilor sociale de inserție care sunt reprezentate în România de către unitățile protejate, ocuparea forței de muncă reprezintă finalitatea ultimă, rațiunea de a fi a acestor organizații. Tema angajării directe în organizațiile de economie socială a fost dezbătută pe larg în cadrul primei părți a acestei lucrări.

Cercetarea de față își propune ca obiectiv general investigarea modului prin care organizațiile de economie socială contribuie *indirect la creșterea ocupării forței de muncă* prin îmbunătățirea șanselor de angajare a unor categorii variate de lucrători, concentrându-se asupra rolului *furnizorilor de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării* în implementarea măsurilor active din cadrul politicilor de ocupare și de incluziune socială.

Contribuția furnizorilor de formare sau servicii de ocupare la creșterea angajabilității lucrătorilor trebuie înțeleasă în contextul mai larg al creșterii rolului economiei sociale în furnizarea de servicii. *Capitolul 1 - Economia Socială – furnizor de servicii* sintetizează principalele abordări teoretice privind rolul și avantajele comparative ale organizațiilor de economie socială în furnizarea de servicii publice sau de consum privat.

Modul în care formarea profesională și serviciile de ocupare sunt integrate în cadrele de politici publice de ocupare și incluziune socială este pe larg analizat în capitolul 2 - *Cadrul de politici publice al formării profesionale și al serviciilor de stimulare a ocupării*; în această secțiune regăsim o descriere detaliată a strategiei europene de ocupare a forței de muncă, modul în care aceasta a evoluat în decursul ultimilor ani și principalele direcții de politici publice privind formarea profesională și serviciile de ocupare din România.

Furnizorii de formare profesională și ai serviciilor de ocupare sunt principalele instrumente prin care politicile active de ocupare și incluziune socială sunt puse în practică; *capitolul 3 - Măsuri active de ocupare a forței de muncă* își propune să realizeze o analiză amănunțită atât a principalelor măsuri active finanțate prin serviciul public de ocupare cât și al celor co-finanțate prin Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial - Dezvoltarea Resurselor Umane în perioada 2008 - 2012, principalul cadru de politici publice și de finanțare al organizațiilor de economie socială din România.

În ultimul capitol al prezentei lucrări vor fi expuse pe larg principalele rezultate de cercetare, atât de natură cantitativă cât și calitativă, privind organizațiile acreditate în furnizarea de servicii de formare profesională și servicii de ocupare, concentrându-ne cu predilecție asupra furnizorilor organizați în forme specifice economiei sociale: asociații și fundații.

Acest raport de cercetare face parte dintr-un ansamblu mai larg de studii întreprinse în cadrul proiectului „PROMETEUS – Promovarea economiei sociale în România prin cercetare, educație și formare profesională la standarde europene” (ID 57676), care are drept obiective cunoașterea situației sectorului economiei sociale și promovarea acestuia ca sector semnificativ în viața și dezvoltarea societății românești.

2. Metodologia cercetării

Îndeplinirea obiectivelor specifice de cercetare a implicat o combinație de metodologii cantitative și calitative precum și recursul la o paletă largă de date secundare de cercetare.

Diagnoza furnizorilor de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării forței de muncă a avut drept principală referință o cercetare de tip cantitativ ce a implicat realizarea unui sondaj reprezentativ la nivelul întregii populații de organizații autorizate la data de 1 august 2012 (2438 organizații), pentru furnizorii de formare profesională, respectiv la data de 31 decembrie 2011 pentru furnizorii de servicii de stimulare a ocupării forței de muncă (381 organizații).

Metoda de eșantionare a fost de tip selecție aleatoare stratificată în funcție de două criterii: forma juridică a organizațiilor (societate comercială, asociații și fundații, instituții publice) și regiunea de dezvoltare, cu selecție proporțională aleatoare a unităților în fiecare strat; eșantionul final a cuprins un număr de 1250 furnizori acreditați de formare profesională și de servicii de stimulare a ocupării; eroarea maximă tolerată a datelor este de +/-4% la un nivel de încredere de 95%.

Compararea datelor din populație cu cele din eșantion este evidențiată în tabelul de mai jos. Micile abateri de la structura proiectată a eșantionului au fost corectate prin ponderarea bazei de date finale pentru ca structura acestuia să corespundă structurii din populație pe tipuri de organizații și regiuni de dezvoltare.

	Univers		Eșantion	
	N	%	N	%
Tipul de servicii furnizate				
Furnizori acreditați de formare profesională	2438	86.5%	1084	86.7%
Furnizori acreditați servicii de stimulare a ocupării	381	13.5%	166	13.3%
Forma juridică				
Societăți Comerciale	1370	48.6%	712	57.0%
Asociații și Fundații	959	34.0%	327	26.2%
Instituții Publice	490	17.4%	211	16.9%
Regiunea de Dezvoltare				
Nord-Est	267	9.5%	143	11.4%
Sud-Est	376	13.3%	152	12.2%
Sud	323	11.4%	158	12.6%
Sud-Vest	165	5.9%	100	8.0%
Vest	281	10.0%	126	10.1%
Nord-Vest	327	11.6%	117	9.4%
Centru	442	15.7%	183	14.6%
București-Ilfov	638	22.6%	271	21.7%
Total	2819	100.0%	1250	100.0%

Eșantionarea a fost realizată de către echipa de cercetare a FDSC în colaborare cu Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS); colectarea datelor a fost realizată de către CNPS în perioada noiembrie – decembrie 2012.

Componenta calitativă a constat în realizarea a doua întâlniri de discuții semistructurate de tip focus grup din regiunea București-Ilfov și Nord-Est și a opt interviuri personalizate cu manageri din organizații de economie socială - furnizori acreditați de servicii de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării; de asemenea, în cadrul acestei cercetări au fost realizate trei studii de caz cu organizații relevante din domeniul formării profesionale și ai serviciilor de ocupare, aparținând economiei sociale (asociații și fundații); cercetarea calitativă a fost realizată de către echipa FDSC și compania de cercetare de piața Mercury Research în perioada martie-iunie 2013.

Nu în ultimul rând, echipa de cercetare a recurs la o paletă largă de date statistice secundare având drept sursă INS, Eurostat sau rapoarte independente de cercetare.

3. Economia Socială – furnizor de servicii

Ocuparea forței de muncă în economia socială trebuie înțeleasă prin prisma multiplelor funcții pe care aceasta le îndeplinește. Tema angajării directe în organizațiile de economie socială și în special în unitățile protejate a fost dezbătută pe larg în cadrul primei părți a acestei lucrări.

Organizațiile economiei sociale contribuie *indirect la creșterea ocupării forței de muncă prin îmbunătățirea șanselor de angajare* a unor categorii variate de lucrători defavorizați: șomeri de lungă durată, tineri necalificați sau slab calificați, șomeri vârstnici etc.; în acest context, *furnizorii de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării* au un rol central în implementarea măsurilor active de ocupare din cadrul politicilor de ocupare sau de incluziune socială.

Contribuția furnizorilor de formare sau servicii de ocupare la creșterea angajabilității lucrătorilor este evident mai greu de cuantificat dar rămâne nu mai puțin importantă și trebuie înțeleasă în contextul mai larg al creșterii rolului economiei sociale în furnizarea de servicii publice sau de consum privat.

În România, organizațiile de economie socială au devenit furnizori de servicii din ce în ce mai activi pe piețe incipiente sau aflate în curs de maturizare: servicii de educație și formare profesională sau servicii sociale.

În cel din urmă caz, servicii precum centrele de zi pentru copii din comunitățile defavorizate contribuie indirect la îmbunătățirea șanselor de angajare ale femeilor din familii monoparentale care pot astfel să aloce mai mult timp căutării unui loc de muncă sau practicării unei profesii; prin urmare, furnizarea de servicii sociale poate contribui indirect la îmbunătățirea ratei de ocupare a lucrătorilor defavorizați.

În unele cazuri, economia socială reprezintă o soluție alternativă în ceea ce privește furnizarea de servicii, dată fiind incapacitatea instituțiilor publice de a satisface nevoile diverse ale anumitor grupuri sociale și limitările inerente mecanismelor de piață; acestea din urmă generează uneori situații de *excludere*, persoane, grupuri sau comunități întregi neavând acces la anumite servicii publice sau de consum privat.

Apariția și avantajele comparative ale economiei sociale sunt explicate în teoriile economice neoclasice tocmai prin prisma unor serii de limitări ale mecanismelor de piață, aceste limite fiind depășite sau atenuate în cazul economiei sociale prin caracteristicile specifice ale organizațiilor sale: management co-participativ, conducere democratică și constrângerea nedistributivității profitului.

Există situații în care grupuri de persoane nu au acces la anumite servicii deoarece nu au putere de cumpărare suficientă; agregat, acestea formează un *segment de cerere "insolubilă"* pe care societățile comerciale îl ignoră datorită absenței unei proiecții de profitabilitate rezonabile; în schimb, organizațiile economiei sociale urmăresc în primul rând să-și îndeplinească misiunea socială (care adeseori vizează tocmai satisfacerea cererii insolubile) și, în al doilea rând, profitabilitatea; în plus, acestea au capacitatea de a mobiliza voluntari și colecta donații pentru a compensa profitabilitatea redusă a serviciilor nefurnizate prin mecanisme de piață.

În al doilea rând, eșecul mecanismelor de piață se datorează existenței unor *situații de informații asimetrice între cerere și ofertă*, între furnizor și client (Powell, 1987, citat în Monzon, Chaves, 2000); această avantaj informațional poate fi exploatat în interes propriu de către furnizorul privat, pentru profit; furnizorul economie socială este mai puțin stimulat să recurgă la un asemenea comportament oportunist datorită constrângerii nedistributivității profitului și faptului că beneficiarii/clientii sunt invitați să co-participe la furnizarea serviciilor.

Atunci când tipul *serviciilor oferite au un pronunțat caracter relațional*, cum ar fi serviciile de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici sau serviciile de ocupare de tip informare și consiliere în găsirea unui loc de muncă, calitatea acestora sau simpla utilizare depinde foarte mult de calitatea relațiilor dintre furnizor și beneficiar; organizațiile de economie socială sunt considerate a avea o capacitate mai mare de a genera încredere între părți, prin implicarea beneficiarilor sau reprezentanților acestora în furnizarea propriu-zisă a serviciului.

În contextul în care statul și piața își dovedesc limitele în furnizarea anumitor servicii, economia socială "a ocupat sau a fost invitată să ocupe" spațiile de servicii "părăsite" sau ignorate de către sectorul public sau privat (Chavez, Monzon 2000), *cererea insolubilă de servicii a fost inclusă în cadrele de politici publice* iar organizațiile economiei sociale au devenit actori importanți prin intermediul cărora aceste politici sunt puse în practică.

Creșterea rolului economiei sociale în furnizarea de servicii a fost facilitată și de abordările pluraliste (welfare mix) care recomandau participarea unei multitudini de actori la furnizarea serviciilor publice, privatizarea parțială a acestora sau crearea unei economii mixte, *quasi-piețe de servicii publice*, altfel spus, sub-contractarea serviciilor finanțate de către stat și asigurarea unui tratament nediscriminatoriu între furnizori.

Trebuie subliniat că economia socială furnizează servicii unei palete largi de beneficiari, cu putere de cumpărare mai mică sau mai mare, aceștia din urmă fiind de regulă nemulțumiți de calitatea serviciilor oferite de stat sau de sectorul de afaceri, caracteristica fundamentală a economiei sociale constând în faptul că, într-o formă sau alta, beneficiarii serviciilor sunt implicați, co-participă la furnizarea acestor servicii.

Pe de altă parte, economia socială este recunoscută în cadrele de politici publice în principal pentru capacitatea acesteia de a furniza servicii persoanelor și grupurilor care nu își permit să le cumpere de pe piață sau care nu sunt furnizate sau sunt furnizate inadecvat de către stat; profitabilitatea scăzută a acestora legitimând apelul la subvenții și, în general, apelul la fonduri publice.

În ultimii ani, un rol important în resurgența economiei sociale l-au avut politicile publice active de ocupare și incluziune socială, modelele explicative și de legitimare ale economiei sociale fiind demarcate din ce în ce mai des prin referire la cadrele acestor politici.

În acest context, astăzi, în majoritatea statelor comunitare, inclusiv în România, economiei sociale i se atribuie un rol central și explicit în implementarea măsurilor active din cadrul politicilor de ocupare și incluziune socială a grupurilor vulnerabile din cadrul comunităților defavorizate iar principalii actori vizați sunt, alături de întreprinderile sociale de inserție, organizațiile de economie socială ce furnizează servicii de formare profesională și de stimulare a ocupării.

4. Cadrul de politici publice al formării profesionale și serviciilor de ocupare

4.1 Strategia europeană de ocupare a forței de muncă Evoluții și aspecte relevante pentru organizațiile de economie socială – furnizori de servicii de formare profesională și stimularea ocupării

Furnizorii de servicii de formare și stimularea ocupării forței de muncă sunt principalele instrumente de punere în practică ale politicilor de ocupare și incluziune socială activă din statele membre, ambele cadre de politică publică având drept referință centrală strategia europeană de ocupare a forței de muncă.

Strategia europeană de ocupare a forței de muncă (SEO) este principalul instrument comunitar de coordonare a eforturilor de reforme ale statelor membre în domeniul pieței muncii și al politicilor de ocupare; în ultimii ani, SEO a fost marcată de o serie de schimbări succesive atât în ceea ce privește orientarea politicilor cât și în modul de coordonare al acestora la nivelul statelor membre¹, principalele orientări și tendințe fiind demarcate succint în continuare.

Procesul de coordonare al acțiunilor privind ocuparea forței de muncă a fost lansat în cadrul summit-ului Consiliului Europei din Luxemburg, 1997, ulterior, pe baza propunerii Comisiei Europene elaborându-se principalele direcții în ocuparea forței de muncă ("employment guidelines"), organizate pe patru piloni de acțiune: *angajabilitate* - ce cuprindeau politicile active ce vizau creșterea adaptabilității tinerilor și a șomerilor de lungă durată, *antreprenariat, adaptabilitate* – ce viza modernizarea organizării muncii și promovarea contractelor de muncă flexibile și *asigurarea de șanse egale* femeilor la angajare sau la locul de muncă.

În 2000, SEO a fost inclusă în Strategia Lisabona, a cărei agendă a avut drept punct focal modernizarea modelului social european prin trei elemente: "mai multe investiții în oameni, activarea politicilor sociale și întărirea acțiunilor de combatere a vechilor și noilor forme de excludere socială"².

În aprilie 2003, SEO a fost simplificată prin consolidarea celor patru piloni și a liniilor directoare corespunzătoare în trei obiective principale: 1. *Ocuparea deplină*, ce includea ținte precise pentru rata generală de ocupare, ratele de ocupare ale femeilor și lucrătorilor vârstnici, 2. *Creșterea calității și productivității muncii* și 3. *Întărirea coeziunii și incluziunii sociale* prin creșterea accesului la ocupare al femeilor, grupurilor marginalizate, combaterea discriminării la angajare și la locul de muncă și reducerea disparităților regionale în domeniul ocupării și șomajului.

¹ pentru o trecere în revistă a evoluțiilor succesive ale SEO, a se vedea: The European Employment Strategy, Assessing the Status Quo, J Timo Weishaupt, Katja Lack, German Policy Studies, vol. 7, no.1, 2011.

² Politică privind piața muncii și ocuparea forței de muncă, Institutul European din România, 2005.

Trebuie remarcat că, odată cu adoptarea agendei Lisabona, problematica ocupării forței de muncă începe să fie contextualizată din perspectivă regională, pornindu-se de la premisa că mai degrabă la acest nivel se pot elabora strategii și soluții eficiente care să țină seama de particularitățile locale.

Aceste linii directoare și recomandări specifice fiecărei țări au orientat eforturile de reforme ale statelor membre, materializate în cadrul Planurilor Naționale de Acțiune (NAP's), respectiv planurile naționale de acțiune în domeniul ocupării (PNAO); în acest context, în România au fost elaborate PNAO 2002-2003, 2004-2005, 2006 și rapoarte comune privind ocuparea forței de muncă (Joint Employment Reports); trebuie remarcat că, în cadrul PNAO 2004-2005, elaborat în conformitate cu SEO revizuită din 2003, unul din obiectivele strategiei de ocupare a României se referea la coeziune și incluziune socială, alături de ocuparea deplină și creșterea calității și productivității muncii.

În cadrul consiliului din primăvara anului 2005, problematica ocupării forței de muncă a fost integrată în "Strategia Lisabona Revizuită", cunoscută și sub denumirea de "Strategia creșterii economice și a locurilor de muncă" (Growth and Jobs Strategy); în cadrul aceluiași consiliu de primăvară, s-a renunțat la Planurile Naționale de Ocupare a Forței de Muncă (PNAO), elaborate anual, acestea fiind înlocuite de Programele Naționale de Reformă (PNR), elaborate pe o perioadă de 3 ani și orientate după trei linii directoare integrate ce vizau creșterea economică și cea a locurilor de muncă: linii directoare macro-economice; micro-economice și ale ocupării forței de muncă.

Adoptarea liniilor directoare integrate a condus la fuziunea liniilor directoare privind ocuparea forței de muncă în cadrul mai larg al unui set de 24 linii de politici economice, ceea ce pentru anumiți analiști de politici publice, a însemnat o subordonare a problematicii ocupării politicilor generale de creștere economică, în detrimentul creșterii calitative a ocupării sau incluziunii sociale, dând expresie astfel noii ideologii de tip neo-liberal ce asuma că asigurarea creșterii economice conduce implicit la generarea de locuri de muncă în beneficiul unor segmente largi și variate de populație.

Linia 19/17 prevedea asigurarea dezvoltării unor piețe ale muncii incluzive pentru grupuri dezavantajate sau inactive și întărirea coeziunii sociale și teritoriale iar linia 23/24 menționa creșterea și îmbunătățirea investițiilor în capitalul uman și adaptarea sistemelor de educație și formare la noile cerințe de competențe, linii directoare cu o deosebită relevanță pentru actorii de economie socială din statele membre.

Noua strategie europeană pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă "Europa 2020" a fost adoptată în iunie 2010 având drept priorități: 1. "creșterea inteligentă", bazată pe cunoaștere și educație 2. "creșterea sustenabilă", ce vizează alocarea eficientă a resurselor, economia ecologică și creșterea competitivă și 3. "creșterea inclusivă" ce-și propune atingerea unor nivele ridicate de incluziune și coeziune socială.

Merită remarcat faptul că strategia "Europa 2020" a inclus pentru prima dată o țintă specifică în ceea ce privește reducerea sărăciei și excluziunii sociale (20 milioane mai puține persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială până în 2020); *totodată principalul instrument financiar al SEO, Fondul Social European* își propunea o alocare importantă de fonduri (20% din total³) către măsurile de promovare a incluziunii sociale și combaterii sărăciei în rândul tinerilor, femeilor sau lucrătorilor vârstnici.

Odată cu adoptarea strategiei Europa 2020, se reconfirmă și *tendențele de re-orientare a politicilor de ocupare, de la măsuri pasive la cele active*, prin promovarea de măsuri de prevenire a șomajului, în

special în rândul tinerilor, persoanelor cu risc ridicat de excluziune de pe piața muncii și a persoanelor expuse riscului de a deveni șomeri de lungă durată.

Comisia Europeană elaborează în aprilie 2012 un set de măsuri, care formează așa-numitul *pachet privind ocuparea forței de muncă*⁴ ce își propune să completeze prioritățile în materie de ocupare a forței de muncă stabilite de analiza anuală a creșterii prin orientări pe termen mediu în funcție de obiectivele Europa 2020 privind ocuparea forței de muncă.

Pachetul privind ocuparea forței de muncă își propune să sprijine crearea de locuri de muncă prin măsuri de reducere a impozitării, utilizarea eficientă a subvențiilor pentru angajare și exploatarea unor sectoare cu potențial ridicat în crearea de locuri de muncă, cum ar fi *economia ecologică, serviciile sociale și de asistență medicală dar și promovarea și sprijinirea activităților independente și a întreprinderilor sociale*, inclusiv prin mecanisme de transformare a prestațiilor de șomaj în granturi pentru întreprinderi nou înființate.

Același document își propune de asemenea să „restabilească dinamica piețelor muncii”, inclusiv prin realizarea de investiții în dobândirea de competențe, pe baza unei mai bune anticipări și monitorizări a nevoilor pieței și prin promovarea liberei circulații a lucrătorilor și, nu în ultimul rând, să *consolideze guvernanta în domeniul politicilor de ocupare a forței de muncă*.

În ceea ce privește mobilizarea fondurilor UE pentru crearea de noi locuri de muncă, pachetul de măsuri din aprilie 2012 reiterează rolul central al Fondului Social European (FSE) în co-finanțarea măsurilor de activare a pieței muncii, cum ar fi subvențiile pentru angajări, cursurile de formare profesională și antreprenorială și mecanismele de microfinanțare, precum și elaborarea și lansarea politicilor privind ocuparea forței de muncă din UE.

Pentru perioada 2014-2020, Comisia a propus ca FSE să i se aloce o sumă de cel puțin 84 de miliarde euro, destinată unor priorități de investiții precum: accesul la angajare al persoanelor în căutarea unui loc de muncă și al persoanelor inactive, integrarea durabilă pe piața muncii a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare profesională, activitățile independente, antreprenoriatul și crearea de întreprinderi, investițiile în educație și incluziune socială.

4.2 Direcțiile de politici publice privind formarea profesională și serviciile de ocupare din România

În România, politicile de formare profesională sunt de dată recentă, cadrul instituțional și strategic fiind inițiat în 1999 odată cu re poziționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) ca furnizor de servicii de formare și ocupare adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă sau cu înființarea Consiliului Național pentru Formarea Profesională a Adulților (CNFPA) având rol consultativ în elaborarea strategiilor și politicilor pentru formarea profesională și rol decizional în asigurarea calității sistemului de formare.

³ conform dr. Live Fransen, director în cadrul DG Employment, Social Affairs and Inclusion, Social Dimension of EU, 2012

⁴ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor – Către o redresare generatoare de locuri de muncă, Comisia Europeană, Bruxelles, 18.4.2012.

Strategia pentru formarea profesională continuă, 2005-2010, elaborată de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei (MMSSF), își propunea drept obiective strategice: 1 - *Facilitarea accesului și creșterea participării la formare profesională a unor categorii cât mai largi din populație și* 2 - *Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului de formare profesională.*

Având drept referință gradul redus de participare la procesul educațional sau de instruire a populației în grupa de vârstă 25-64 ani (1,3% din totalul populației din grupa de vârstă de 25-64 ani), strategia își propunea drept țintă un grad de participare de 7% până în anul 2010 prin *creșterea ofertei de formare și a gradului de informare și stimulare a publicului și angajatorilor în ceea ce privește formarea profesională a lucrătorilor.*

În ceea ce privește obiectivul de îmbunătățire a calității și eficienței sistemului de formare profesională, acesta urma să fie atins prin dezvoltarea și actualizarea Standardelor Ocupaționale (SO) și a Standardelor de Pregătire Profesională (SPP), dezvoltarea și implementarea metodologiilor unitare pentru definirea și validarea calificărilor prin realizarea Cadrului Național al Calificărilor (CNC) și nu în ultimul rând prin intensificarea colaborărilor inter-instituționale cu atribuții comune privind formarea profesională.

Întărirea capacității instituționale și administrative a sistemului de formare și a serviciului public de ocupare este realizată prin derularea unui număr relativ mare de proiecte inițiate de către ministerele de resort sau de către autorități din cadrul acestora, majoritatea fiind co-finanțate prin intermediul Fondului Social European⁵.

Cadrul strategic și de politici publice al formării profesionale și al serviciilor de ocupare a fost în continuare elaborat odată cu realizarea Programului Național de Dezvoltare (PND) 2007 - 2014 și a Programelor Naționale de Reforme (PNR) 2007 - 2010 și 2011 - 2014; în acest context, PNR 2007 - 2010 menționa explicit că atingerea obiectivelor politicilor de ocupare necesită un sistem de formare profesională modern, transparent și flexibil, conținut de calitate, o bună corelare a formării cu cerințele pieței muncii și *asigurarea oportunităților egale de acces în ceea ce privește formarea inițială și cea continuă.*

În ceea ce privește creșterea participării la serviciile de formare profesională, o măsură importantă prevede acordarea de servicii *gratuite* de formare și perfecționare profesională pentru tranziția de la perioada de îngrijire a copilului la inserarea pe piața muncii și *lărgirea categoriilor de persoane care pot beneficia de sprijin financiar sau gratuitate pentru formarea lor profesională:* persoane ocupate în agricultura de subsistență, cei care au părăsit școala de timpuriu, persoanele aparținând etniei roma din comunități sărace etc.

Alături de lărgirea categoriilor de persoane ce beneficiază de acces gratuit la serviciile de formare profesională sau de stimulare a ocupării, trebuie menționată existența altor măsuri de ordin fiscal în ceea ce privește domeniul larg al formării și stimulării ocupării forței de muncă.

Activitatea de formare profesională a adulților, reglementată prin Ordonanța Guvernului nr. 129/2000, este scutită de taxa pe valoarea adăugată, indiferent de forma juridică a furnizorului; totodată, în cazul veniturilor obținute din salarii, nu sunt impozabile cheltuielile efectuate de angajator pentru pregătirea profesională și perfecționarea angajaților legată de activitatea desfășurată la angajator; nu în ultimul rând, în cazul veniturilor realizate din activități independente, sunt admise drept cheltuieli

⁵ ANOFM la sfârșitul anului 2011 avea în implementare 44 de proiecte, în calitate de beneficiar, în valoare totală de peste 100 milioane euro.

deductibile și cheltuielile cu pregătirea profesională pentru contribuabili și salariați în limita a 5% din venitul brut realizat.

De asemenea, un procent de 50% din cheltuielile cu serviciile de formare profesională pentru un număr de cel mult 20% din personalul angajat al agenților economici poate fi acoperit din bugetul asigurărilor de șomaj.

Direcțiile politicilor de ocupare din cadrul Programelor Naționale de Reforme 2007-2013

Primul Program Național de Reforme PNR 2007-2010 identifică drept principale provocări pe termen scurt și mediu ale pieței muncii: participarea redusă a tinerilor și a grupurilor vulnerabile pe piața muncii, rata de ocupare semnificativă în sectorul agriculturii și nivelul redus al calității resurselor umane.

Direcțiile politicilor de ocupare cuprinse în PNR 2007-2013 fac referire la:

10.1.) Flexibilizarea pieței muncii, reducerea impozitării muncii și a fenomenului muncii nedecarate;

10.2.) *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii, inclusiv prin creșterea gradului de participare la măsurile active de ocupare;*

10.3.-10.4.-10.5.10.6.-10.7.) Măsuri de atragerea și menținerea pe piața muncii a grupurilor cu participare redusă, și anume a tinerilor (15-24 ani), lucrătorilor în vârstă (grupa 55-64), persoanelor rezidente în mediul rural cu precădere a lucrătorilor familiali neremunerați sau a lucrătorilor pe cont propriu ocupați în agricultura de subsistență, grupurilor supuse riscului excluziunii sociale (cu accent pe persoane cu handicap sau a celor de etnie roma) și a femeilor (măsuri de egalizare a șanselor între femei și bărbați).

11.) *Dezvoltarea abilităților și competențelor prin creșterea accesului la educație și formare profesională continuă.*

În contextul strategiei Europa 2020, PNR 2011-2013 își propune o țintă a ratei ocupării în 2020 de 70% pentru grupa de vârstă 20-64 de ani prin urmărirea următoarelor direcții de politici publice privind ocuparea forței de muncă:

I. Îmbunătățirea funcționării pieței muncii prin introducerea unor serii de măsuri având drept finalitate flexibilizarea relațiilor de muncă, reducerea cazurilor de muncă fără forme legale și nefiscalizată, alături de reformarea sistemului public de pensii;

II. Facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare prin promovarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă cu accent pe femei (40% din totalul persoanelor incluse în măsurile active de ocupare), tineri (sub 24 ani, 20%), persoane vârstnice (peste 50 ani, 10%) și a programelor integrate de ocupare;

Conform PNR, politicile de pe piața muncii vizează inclusiv *"consolidarea componentei de activare prin realocarea resurselor de la cea pasivă către implementarea măsurilor de stimulare a ocupării, precum și dezvoltarea parteneriatelor cu instituțiile de învățământ, furnizorii de servicii de ocupare și formare, sindicate și patronate, ONG-uri și asociațiile profesionale"*.

III. Consolidarea competențelor profesionale ale forței de muncă prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii pentru formarea profesională continuă (FPC) și facilitarea accesului persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă la FPC prin acordarea de gratuități/facilități.

În ceea ce privește *Incluziunea Socială/ Reducerea sărăciei*, tratată ca obiectiv separat în cadrul PNR 2011-2013, aceasta își stabilește drept țintă până în 2020 reducerea cu 580 mii a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială față de anul 2008, în principal prin măsuri subsumate următoarelor direcții de acțiune ale promovării incluziunii sociale active:

- Dezvoltarea activităților și serviciilor generatoare de profit pentru sprijinirea persoanelor expuse riscului de excluziune socială să se integreze sau reintegreze pe piața muncii, în întreprinderile economiei sociale și/sau în economia formală.
- *Măsuri active privind facilitarea accesului și a participării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii (inclusiv programe de formare sau servicii sociale precum serviciile de îngrijire pe timp de zi a copiilor) ce contribuie la incluziunea socială activă a femeilor.*

Documentele de politici publice menționate mai sus evidențiază faptul că *principala măsură a politicilor de ocupare și incluziune socială constă în facilitarea accesului și creșterea participării la formare profesională și servicii de ocupare a unor categorii cât mai largi din populație prin creșterea ofertei de formare și a gradului de informare și stimulare a publicului și angajatorilor în ceea ce privește formarea profesională și serviciile de ocupare.*

Activitatea de formare profesională și serviciile de ocupare sunt finanțate din bugetul asigurărilor de șomaj și din finanțările comunitare nerambursabile, în principal din Fondul Social European (FSE) prin POSDRU 2007-2013, ambele surse de finanțare și relevanța acestora pentru actorii de economie socială fiind analizate în cele ce urmează.

5. Măsuri active de ocupare a forței de muncă: Formarea profesională și serviciile de stimulare a ocupării forței de muncă

5.1 Măsuri active și pasive de ocupare a forței de muncă

Volumul și structura ocupării sunt influențate indirect și adeseori decisiv de către politicile macro - economice (de creștere economică) precum și de către politicile fiscale (nivelul impozitelor și taxelor), monetare (nivelul ratelor dobânzilor), salariale sau de nivelul investițiilor publice în infrastructură.

O altă serie de măsuri de politici publice, de mai mică anvergură au de regulă un impact direct și pe termen scurt asupra nivelului de ocupare a persoanelor pe piața muncii; acestea pot fi grupate în două mari categorii în funcție de natura și intensitatea influenței acestora asupra structurii cererii și ofertei de muncă.

Măsurile așa numit "pasive" de ocupare sunt măsuri de sprijin material (indemnizația de șomaj, alocația de sprijin) care au rolul de a compensa, într-un anumit grad, lipsa veniturilor cauzate de șomaj sau inactivitate și corespunzător de a menține capacitatea de muncă în perioada dintre pierderea locului de muncă și găsirea unui nou.

În schimb, *măsurile de ocupare "active"* constituie un ansamblu de intervenții care influențează în mod direct și pe termen scurt volumul și structura ocupării și corespunzător a șomajului, în vederea găsirii unui echilibru între cererea și oferta de locuri de muncă, fie în sensul creșterii cererii de forță de muncă, fie reducând o ofertă supradimensionată a acesteia.

Creșterea cererii de forță de muncă poate fi stimulată prin acordarea de subvenții angajatorilor sau prin măsuri ce își propun să dezvolte capacitatea antreprenorială a unei comunități sau regiuni, în vreme ce, spre exemplu, acordarea de prime de mobilitate sunt intervenții menite a reduce o ofertă relativ supradimensionată de forță de muncă.

Măsurile active ale politicii ocupării forței de muncă sunt orientate atât către angajatori cât și către persoane aflate în căutarea unui loc de muncă; dintre cele din urmă, *formarea profesională și serviciile de ocupare (de stimulare a ocupării)* reprezintă cele mai importante măsuri active cu adresabilitate directă către persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Figura 1: Tipologia serviciilor de formare profesională și de stimulare a ocupării

Măsuri active ale politicilor de ocupare (adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă)	Servicii de formare profesională	Sevicii de stimulare a ocupării
	Calificare și Recalificare	Informare și consiliere profesională
	Inițiere	Mediere locuri de muncă
	Perfecționare și specializare	Consultanță antreprenariat/activități independente
		Subvenții

Principalele servicii de stimulare a ocupării adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă sunt: serviciile de informare și consiliere personală, mediere locuri de muncă, servicii de consultanță în vederea inițierii unei activități independente.

Formarea profesională reprezintă cea mai importantă măsură activă a strategiei europene de ocupare și o măsură centrală a politicilor naționale de ocupare și de incluziune socială.

În România, sistemul de formare profesională a adulților cuprinde *formarea profesională inițială* care vizează dobândirea competențelor profesionale minime necesare pentru obținerea unui loc de muncă și *formarea profesională continuă* organizată prin alte forme decât cele specifice sistemului național de învățământ; aceasta este ulterioară formării inițiale și asigură adulților fie dezvoltarea competențelor profesionale deja dobândite, fie dobândirea de noi competențe.

Principalele tipuri de programe de formare profesională cuprind:

Programele de inițiere – ce au drept scop dobândirea uneia sau mai multor competențe specifice unei calificări conform standardului ocupațional sau de pregătire profesională;

Programe de calificare și recalificare – vizează dobândirea unui ansamblu de competențe profesionale care permit unei persoane să desfășoare activități specifice uneia sau mai multor ocupații;

Programe de perfecționare și specializare - reprezintă pregătirea profesională care conduce la dezvoltarea sau completarea cunoștințelor, deprinderilor sau competențelor profesionale ale unei persoane care deține deja o calificare, respectiv dezvoltarea competențelor în cadrul aceleiași calificări, dobândirea de competențe noi în aceeași arie ocupațională sau într-o arie ocupațională nouă, dobândirea de competențe fundamentale/cheie sau competențe tehnice noi, specifice mai multor ocupații.

În cadrul politicilor europene s-a accentuat tendința de întărire a măsurilor active de ocupare prin realocarea resurselor de la cele pasive, precum și dezvoltarea parteneriatelor / externalizarea serviciilor de ocupare către furnizorii privați din sectorul comercial sau din cel al economiei sociale; de asemenea, programele de formare profesională sunt tot mai mult legate de programele de creare de locuri de muncă prin măsuri de corelare a conținutului formării cu nevoile pieței muncii și printr-o cooperare eficientă și efectivă între agenții economici și furnizorii de formare.

5.2 Evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii din România

Măsurile incluse în politicile de ocupare sunt fundamentate pe baza principalilor indicatori ai pieței muncii: rata de activitate, ocupare și șomaj în cadrul populației totale sau în cadrul anumitor grupuri sociale specifice.

Conform comunicatului de presă al INS privind ocuparea și șomajul (nr. 303 din 21.12.2012), în trimestrul III al anului 2012, populația activă a României era de 10145 mii persoane, din care, 9,457 mii persoane erau ocupate (inclusiv persoanele ocupate în economia informală) și 688 mii persoane erau șomeri.

Populația inactivă de 15 ani și peste era de 7979 mii persoane și cuprindea populația casnică indiferent de vârstă, pensionarii care nu mai lucrează pentru obținerea unui venit suplimentar, persoanele cu incapacitate permanentă de muncă, elevii și studenții care nu exercită o activitate aducătoare de venit sau alte persoane asistate. Raportul de dependență economică (numărul persoanelor inactice și în șomaj ce revin la 1000 persoane ocupate) era de 1254‰.

Din totalul populației ocupate, 6270 erau salariați. Astfel, rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) era de 60,8% iar cea a populației în vârstă de 20-64 ani era de 65,0%, la o distanță de 5 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în cadrul Strategiei Europa 2020.

În tabelul de mai jos, se poate observa evoluția estimatelor trimestriale ale populației ocupate⁶ și a ratelor de ocupare în grupele de vârstă de 15-64 ani și 20-64 ani în perioada 2006-2012, conform comunicatelor trimestriale ale Institutului Național de Statistică (INS) privind ocuparea și șomajul.

Tabel 1: Evoluția ratei de ocupare pe grupe de vârstă: 2006-2012

	Tr. III 2006	Tr. III 2007	Tr. III 2008	Tr. III 2009	Tr. III 2010	Tr. III 2011	Tr. III 2012
Populație ocupată (mii, 15 ani peste)	9656	9691	10178	9527	9482	9231	9457
Rata de ocupare (15_64)	60,9	60,5	60,5	60,4	60,2	59,1	60,8
Rata de ocupare (20_64)					64,6	63,3	65

Sursa: INS, comunicate de presă trimestriale privind ocuparea și șomajul.

Rata de ocupare este calculată la o populație totală în vârstă de 15-64 ani de 15770 mii persoane, un segment important dintre acestea fiind plecat în străinătate (estimat între 1 și 2 milioane persoane); nefiind ajustată cu soldul migrației externe, în realitate, rata de ocupare are valori mai ridicate decât cele raportate.

În 2010 diferența dintre rata de ocupare din România și media UE-27 era de 5,4 puncte procentuale⁷, rate mai mici ale ocupării regăsindu-se în țări precum Spania, Italia sau Ungaria.

Diferența față de media UE-27 este de 4,4 puncte procentuale în rândul bărbaților și de 6,2 puncte în rândul femeilor; în ceea ce privește grupele de vârstă, diferențe mai mari se înregistrează în rândul tinerilor (15-24 ani), 6,8 puncte și în rândul populației 55-64 ani, de 5,2 puncte procentuale.

⁶ Populația ocupată cuprinde conform metodologiei „Cercetării statistice asupra forței de muncă în gospodării”, (AMIGO) toate persoanele de 15 ani și peste, care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, remunerație în bani, plată în natură sau alte beneficii. Rata de ocupare reprezintă ponderea populației ocupate din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă.

⁷ Sursa: Eurostat, 2012.

Populația ocupată cuprinde *salariații civili, patronii, lucrătorii pe cont propriu*⁸, *lucrătorii familiali neremunerați*⁹, membrii unei societăți agricole sau ai unei cooperative neagricole¹⁰, ucenicii și stagiarii remunerați și personalul militar.

Structura populației ocupate după statut profesional la sfârșitul anului 2010 este evidențiată în tabelul de mai jos:

Tabel 2: Structura populației ocupate după statut profesional la sfârșitul anului 2010

	Total populație ocupată	Salariat	Patron	Lucrător pe cont propriu	Lucrător familial neremunerat
Populație ocupată	9,240	6,061	120	1,876	1,173
%	100	65,6	1,3	20,3	12,7

Sursa: INS, Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO), 2011.

Lucrătorii pe cont propriu¹¹ însumau un număr de 1878 mii persoane, din care 85% în grupa de vârstă 15-64 ani, 71,7% bărbați, 82,8% rezidenți în mediul rural, majoritatea ocupați în sectorul agricultură, silvicultură și pescuit (78%) și în construcții (9,5%).

Lucrătorii familiali neremunerați totalizau un număr de 1,173 mii persoane, 88,9% în grupa de vârstă 15-64 ani, 70,2 % femei, 95,7% rezidenți în rural ocupați majoritar în agricultură, silvicultură și pescuit (98,6%).

Din totalul populației ocupate în rural, 26,7% sunt lucrători pe cont propriu, 37% lucrători familiali neremunerați, 35,7% salariați și 0,6% patroni.

Conform unei cercetări efectuate de BNS/ Biroul pentru observarea pieței muncii și a calității locurilor de muncă în gospodăriile populației (martie 2011) și publicată în studiul "Economia informală și impactul ei asupra pieței muncii", persoanele ocupate în economia informală însumau un număr de 2900 mii (31,4 % din populația totală ocupată), persoane ocupate fie informal, fie aparținând sectorului informal¹², majoritatea acestora fiind persoane rezidente în rural, ocupați în activități agricole ca lucrători pe cont propriu sau ca lucrători familiali neremunerați.

Astfel, din totalul celor 4117 persoane ocupate în agricultură, doar 1549 mii erau ocupate formal, dintre care 1376 mii salariați cu contract de muncă în unități înregistrate, 41,6 mii lucrători pe cont propriu înregistrați în activități neagricole și 21 mii patroni înregistrați; restul populației ocupate formal lucrau în sectorul informal (109 mii) având statut de salariați cu contract de muncă în unități neînregistrate sau în gospodăriile populației.

⁸ lucrător pe cont propriu, persoana care-și exercită activitatea în unitatea proprie sau într-o afacere individuală, fără a angaja niciun salariat, fiind ajutat, sau nu, de membrii familiei, neremunerați;

⁹ lucrător familial neremunerat, persoana care-și exercită activitatea într-o unitate economică familială condusă de un membru al familiei sau o rudă, pentru care nu primește remunerație sub formă de salariu sau plată în natură; gospodăria țărănească (agricolă) este considerată o astfel de unitate;

¹⁰ membru al unei societăți agricole sau al unei cooperative neagricole, persoana care a lucrat fie ca proprietar de teren agricol într-o societate agricolă constituită conform legii, fie ca membru al unei cooperative meșteșugărești, de consum sau de credit.

¹¹ Începând din anul 2011, lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați care lucrează în agricultură sunt considerați persoane ocupate doar dacă sunt proprietarii producției agricole (nu neapărat și ai pământului) obținute și îndeplinesc una dintre următoarele condiții: a) producția agricolă este destinată, fie și măcar în parte, vânzării sau schimbului în natură (troc); b) producția agricolă este destinată exclusiv consumului propriu dacă aceasta reprezintă o parte substanțială a consumului total al gospodăriei (cel puțin 50% din consumul total al gospodăriei).

¹² Conform BIM, *Ocuparea informală* este un concept extins care include atât ocuparea de natură informală din întreprinderi formale, cât și salariații și lucrătorii pe cont propriu din întreprinderile informale și gospodării.

Populația rurală este preponderent ocupată informal (88,5%) în sectorul gospodăriilor individuale (72,7%), având statut fie de lucrători pe cont propriu în gospodării care vând sub 50% din producție (42,5%) sau lucrători familiali neremunerați în gospodării care vând sub 50% din producție (30,1%); din total ocupare informală în rural peste 85% lucrează în propria gospodărie și alți aproape 10% pentru alte gospodării (decât cea proprie).

Ocuparea informală a populației urbane însumează un număr de 336 mii persoane, din care 161 mii lucrători pe cont propriu neînregistrați, 53,6 mii salariați fără contract de muncă în unități neînregistrate și 50,4 mii lucrători pe cont propriu în gospodării agricole care vând sub 50% din producție.

Tinerii și vârstnicii¹³

La sfârșitul trimestrului III, 2012, rata de ocupare a tinerilor (15-24 ani) a fost de 26,1%, în creștere cu 1,6 puncte procentuale față de tr. III, 2011; cea mai mare valoare a ratei de ocupare se înregistrează la sfârșitul trimestrului III, 2008 (26,4); *tinerii constituie grupa de vârstă cu cea mai mare rată a șomajului BIM 21,6* (tr. III 2012), în scădere față de ultimii trei ani anteriori dar în creștere față de cele mai mici valori înregistrate în anii 2007 și 2008.

Rata de ocupare a grupelor de vârstă înaintată (55-64 ani și 65 ani +) scade constant în perioada analizată, înregistrând valoarea de 42,9% (tr. III 2012), respectiv 12% în scădere cu 3 puncte procentuale, respectiv 6,3 puncte față de maximele de ocupare atinse în 2008 (45,9%), respectiv 2007 (18,3%); rata șomajului în grupa de vârstă 55+ era de 3,1% în scădere față de ultimii 2 ani anteriori dar cu 1,1 puncte procentuale față de minimumul atins în tr. III 2009.

Tabel 3: Evoluția ratei de ocupare a populației de 15 ani și peste, pe grupe de vârstă: 2006-2012

Evoluția ratei de ocupare a populației de 15 ani și peste, pe grupe de vârstă	Tr. III 2006	Tr. III 2007	Tr. III 2008	Tr. III 2009	Tr. III 2010	Tr. III 2011	Tr. III 2012
15-24 ani	26,4	25,9	26,4	26,1	25,5	24,5	26,1
25-54 ani	75,9	75,9	75,4	75,4	75,7	74,7	75,7
55-64 ani	47,7	45,1	45,9	44,8	43,1	40,5	42,9
65 ani +	15	18,3	16,4	14,4	14	12,5	12

Sursa: INS, comunicate de presă trimestriale privind ocuparea și șomajul.

Șomerii de lungă durată¹⁴

În 2011, rata șomajului BIM a fost de 7,4%, în creștere ușoară față de anul precedent (7,3%) ecartul dintre cele două rate ale șomajului BIM a fost de 1,4 puncte procentuale (7,9% pentru bărbați față de 6,5% pentru femei), iar pe medii rezidențiale de 4,1 puncte procentuale (9,1% pentru urban față de 5,0% pentru rural).

¹³ persoană care are vârsta sub 25 de ani sau se află în primii doi ani de la absolvirea ciclului de învățământ cu regim normal și care nu și-a găsit un prim serviciu regulat remunerat; persoană în vârstă de peste 50 de ani care nu are un loc de muncă sau este pe cale să și-l piardă;

¹⁴ persoană aflată în șomaj timp de douăsprezece din ultimele șasesprezece luni sau șase din ultimele opt luni în cazul persoanelor în vârstă de sub 25 de ani.

Rata șomajului BIM de lungă durată (în șomaj de un an și peste) a fost de 3,1% în creștere cu 0,6 puncte procentuale față de 2010, dar cu 1 p.p. mai mic față de maximum anul 2007.

Incidența șomajului BIM de lungă durată (ponderea persoanelor aflate în șomaj de un an și peste în total șomeri) a fost de 34,9%, în creștere față de 2009 dar mai mic față de maximele atinse în 2005 și 2006. Pentru tineri (15-24 ani), rata șomajului de lungă durată (în șomaj de șase luni și peste) a fost de 15,0%, incidența șomajului de lungă durată în rândul tinerilor atingând valoarea de 58,8%.

Tabel 4: Rata șomajului BIM și rata șomajului BIM de lungă durată: 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rata șomajului BIM (%)	7,2	7,3	6,4	5,8	6,9	7,3	7,4
Rata șomajului BIM de lungă durată ¹⁵	4,0	4,1	3,2	2,4	2,1	2,5	3,1
Rata șomajului BIM de lungă durată pentru tineri ¹⁶	13,1	14,2	13,3	10,5	10,3	13,0	15,0

Sursa: INS, comunicate de presă trimestriale privind ocuparea și șomajul

5.3 Măsuri active de ocupare finanțate prin serviciul public de ocupare

Politicele active de ocupare sunt instrumentalizate prin intermediul serviciului public de ocupare, Agenția Națională a Ocupării Forței de muncă¹⁷ (ANOFM) ce dispune de centre regionale și județene și prin furnizorii autorizați de servicii de formare profesională și ocupare aparținând sectorului de afaceri, public sau cel al economiei sociale (asociații și fundații).

În cazul formării profesionale, procesul de autorizare este realizat de către Consiliul National pentru Formarea Profesională a Adulților (CNFPA, redenumită recent ca Autoritatea Națională pentru Calificări - ANC), care are și un rol consultativ în elaborarea strategiilor și politicilor din domeniu; furnizorii privați de servicii de stimulare a ocupării forței de muncă sunt autorizați de către ANOFM.

Tabelul de mai jos evidențiază tipologia și intensitatea măsurilor active de ocupare din România, din perspectiva numărului de beneficiari, așa cum reiese din rapoartele anuale ale ANOFM din perioada 2009-2011.

¹⁵ Rata șomajului BIM de lungă durată reprezintă ponderea șomerilor aflați în șomaj de 12 luni și peste în populația activă.

¹⁶ Rata șomajului BIM de lungă durată pentru tineri (15-24 ani) reprezintă ponderea șomerilor tineri aflați în șomaj de 6 luni și peste în populația activă tânără.

¹⁷ Începând cu 1999, ANOFM a devenit și furnizor public de servicii (ocupare și formare profesională) pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Tabel 5: Beneficiari ai măsurilor active de ocupare: 2009-2011

Număr beneficiari măsuri active	2009	2010	2011
Informare și consiliere profesională	762,164	947,560	943,455
Angajați prin servicii mediere locuri de muncă	239,958	305,179	306,206
Formare profesională, din care:	36,378	35,454	48,321
% prin furnizori privați autorizați	17.3%	22.9%	41.8%
Consultanță antreprenariat/ activități independente	14,340	18,620	6,070
Subvenții la angajator	9,284	20,958	29,132
Subvenții la angajat	26,258	36,114	25,940

Sursa: Rapoarte anuale ANOFM: 2009, 2010, 2011.

În perioada 2009-2011, principalele măsuri active de ocupare din perspectiva numărului de beneficiari au constat în servicii de informare, consiliere și mediere locuri de muncă, urmate la mare distanță de serviciile de formare profesională, subvenții acordate angajatorilor sau angajaților și servicii de consultanță pentru începerea unei activități independente.

În 2011, un număr de 943 mii persoane aflate în căutarea unui loc de muncă au beneficiat de servicii de informare și consiliere profesională, în creștere cu 24% față de 2009, din care 6,5% și-au găsit un loc de muncă exclusiv prin accesarea acestor servicii (în creștere cu 14% față de 2009); din totalul beneficiarilor de servicii de consiliere, 2,6% au fost persoane cu nevoi speciale (24871 persoane): persoane cu handicap, tineri care au părăsit sistemul de protecție a copilului, persoane de etnie romă etc.

Tabel 6: Evoluția numărului de beneficiari de servicii de informare și consiliere profesională: 2009-2011

Număr beneficiari măsuri active	2009	2009	2010	2010	2011	2011
Total Beneficiari, din care:	762,164	100.0%	947,560	100.0%	943,455	100.0%
și-au găsit un loc de muncă	53,683	7.0%	64,784	6.8%	61,254	6.5%
cuprinși în cursuri de formare profesională	30,581	4.0%	31,164	3.3%	38,285	4.1%
cuprinși în servicii de consultanță antreprenariat	4,306	0.6%	8,884	0.9%	1,594	0.2%
persoane cu nevoi speciale	49,598	6.5%	51,165	5.4%	24,871	2.6%
persoane cu dizabilități	1,468	0.2%	1,178	0.1%	2,304	0.2%

Sursa: Rapoarte anuale ANOFM: 2009, 2010, 2011

Prin acordarea serviciilor de mediere, în 2011 s-a realizat ocuparea a 306 mii persoane, în creștere cu 0,3% față de 2010 și cu 27,6% față de 2009.

În ceea ce privește măsurile de asistență și consultanță pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri, în 2011, acestea au fost accesate, la solicitare, de către 6070 persoane, în scădere cu 67,4% față de 2010 și cu 57,6% față de 2009; rata de succes a celor care au reușit să demareze o activitate pe cont propriu este de sub 5% din totalul beneficiarilor (până la sfârșitul anului în care au beneficiat de cursurile de asistență și consultanță) în toți anii de raportare.

Subvențiile acordate angajatorilor reprezintă o altă măsură importantă în vederea stimulării ocupării forței de muncă; în 2011, au fost acordate 29132 subvenții ale locurilor de muncă în creștere cu 39% față de 2010 și cu 214% față de 2009; majoritatea acestor subvenții au fost direcționate către angajarea persoanelor de peste 45 ani (69,7% din totalul subvențiilor la angajator), urmate de categoria tinerilor absolvenți (29,5%) și a persoanelor cu dizabilități (0,8%).

De asemenea, în 2011, au fost acordate 25940 subvenții către angajați, în scădere cu 28% față de 2010, majoritatea fiind alocații pentru șomerii încadrați în muncă înainte de expirarea perioadei de șomaj (74% din totalul subvențiilor către angajați), prime neimpozabile de încadrare sau prime de mobilitate.

În 2011, 48,3 mii persoane au fost cuprinse în programe de formare profesională, în creștere cu 33% față de 2009, majoritatea acestora fiind șomeri înregistrați la ANOFM, din care 56,4% femei și 31% persoane rezidente în mediul rural; din totalul persoanelor beneficiare ale programelor de formare profesională, 7,1 % erau șomeri de lungă durată, alte categorii de grupuri vulnerabile la excludere de pe piața muncii fiind reprezentate de către persoanele de etnie romă (898 persoane), persoane cu dizabilități (283) și tineri post-instituționalizați (23).

Tabel 7: Categoriile de beneficiari ai cursurilor de formare profesională în perioada 2009-2011

Formare profesională	2009	2010	2011
Beneficiari, din care:	36378	35454	48321
Persoane din rural	11940	10965	15000
Persoane de etnie roma	775	677	898
Șomeri de lungă durată	-	-	3461
Persoane cu dizabilități	79	98	283
Tineri postinstituționalizați			26
Prin furnizori autorizați	6293	8116	20186
% prin furnizori autorizați	17.3%	22.9%	41.8%
Rată absolvire	80%	75%	72%

Sursa: Rapoarte anuale ANOFM, 2009-2011.

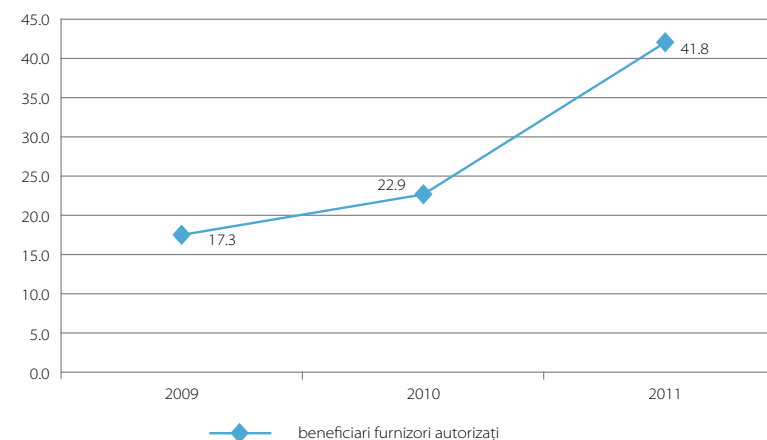
Rata de absolvire a cursurilor a fost de 72% în 2011, în scădere față de rata din 2010 (75%) sau 2009 (80%); de asemenea, rata de angajare a celor care au absolvit cursurile de formare scade de la 46% în 2010 la 34,5% în 2011.

Programele de formare profesională sunt organizate de către agențiile județene de ocupare a forței de muncă, prin propriile centre de formare profesională, județene și regionale și prin furnizorii de formare profesională autorizați, indiferent de forma juridică de organizare: societăți comerciale, asociații și fundații sau instituții publice.

În iunie 2012 erau autorizați 2438 furnizori privați pentru 9694 programe de formare profesională, majoritatea fiind programe de calificare (62,5%), urmate de programele perfecționare (19,4%), specializare (9%) și inițiere profesională (9%).

Conform raportelor anuale ale ANOFM 2009-2011, numărul beneficiarilor incluși în programe de formare organizate de către furnizorii autorizați cu care agențiile pentru ocuparea forței de muncă au încheiat contracte a crescut de la 17,3% în 2009 la 41,8% în 2011, ceea ce evidențiază o tendință crescătoare de externalizare a serviciilor de formare profesională către furnizorii acreditați.

Grafic 1: Beneficiari cuprinși în programe de formare profesională contractate de ANOFM către furnizori autorizați din totalul beneficiarilor de formare profesională

Sursa: Rapoarte anuale ANOFM, 2009-2011

Pondere relativ mare a contribuției furnizorilor autorizați în cadrul sistemului de formare profesională este evidențiată și de faptul că în 2011, aproape două treimi din totalul programelor acreditate au fost derulate prin intermediul acestora¹⁸, nivelul relativ ridicat de contractare a serviciilor de formare profesională constituind un indiciu important al emergenței unei piețe reale și competitive în domeniu.

Majoritatea programelor administrate de ANOFM sunt cursuri de calificare (64% din total programe) și inițiere, serviciul public derulând un număr redus de programe de perfecționare și specializare.

Cursurile de formare organizate de serviciul public de ocupare sunt majoritar gratuite și se adresează în principal persoanelor aflate în șomaj cu studii primare sau medii (82% din totalul cursanților); în ceea ce privește formarea profesională continuă (perfecționare și specializare), aceasta pare a fi mai degrabă administrată de către angajatorii înșiși (acreditați ca furnizori de formare) sau de către furnizorii privați-societăți comerciale sau aparținând economiei sociale.

În consecință, furnizorii privați ce au contracte cu ANOFM oferă în principal programe pentru calificări de nivelul 1 sau 2 sau programe de inițiere¹⁹. Astfel, în 2011, principalele programe de formare profesională gratuite au fost organizate în următoarele meserii/ocupații: operator introducere, validare și prelucrare date (313 programe), lucrător în comerț (204 programe), bucătar (130 programe), frizer – coafor – manichiuristă - pedichiurist (104 programe) și ospătar (85 programe).

¹⁸ Raport ANOFM, 2011.

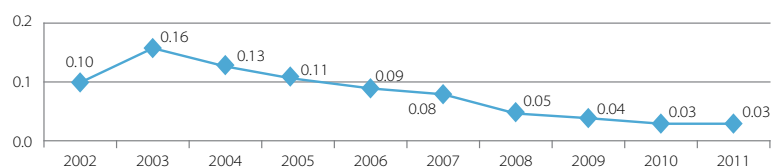
¹⁹ Cursuri de inițiere pentru utilizarea calculatorului sau pentru dobândirea de competențe de limbi străine.

În urma monitorizării persoanelor care s-au încadrat în muncă într-o perioadă de cel mult 12 luni de la absolvirea cursului, până la 31 decembrie 2011 a rezultat că 16686 persoane au fost încadrate. Aceste persoane au provenit din:

- cursuri începute în anul 2011 – 5.466 persoane;
- cursuri începute și finalizate până la 31 decembrie 2010 care au avut monitorizarea celor 12 luni până la angajare pe parcursul anului 2011 – 8.468 persoane;
- cursuri începute în anul 2010 care au continuat și s-au finalizat în 2011 – 2.157 persoane;
- cursuri începute în anul 2009, finalizate în anul 2010, care au avut monitorizarea celor 12 luni până la angajare pe parcursul anului 2011 – 595 persoane.

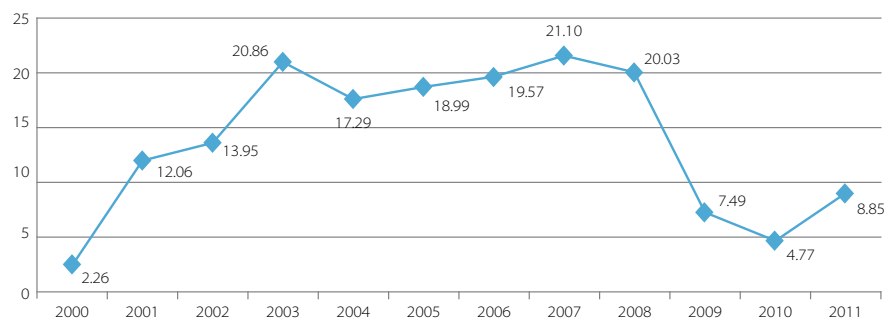
Măsurile active ale politicilor de ocupare implementate de către ANOFM sunt finanțate în principal din bugetul asigurărilor de șomaj; în graficele și tabelul de mai jos sunt evidențiate evoluția ponderilor cheltuielilor pentru realizarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă în PIB și în total cheltuieli din bugetul asigurărilor de șomaj.

Grafic 2: Ponderea cheltuielilor pentru realizarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă în PIB

Sursa: preluat din raport ANOFM, 2011

Grafic 3: Ponderea măsurilor active în total cheltuieli din bugetul asigurărilor pentru șomaj

Sursa, preluat din raport ANOFM, 2011

În 2010, România aloca echivalentul a 35 milioane euro măsurilor active de ocupare, la egalitate cu Bulgaria, bugete mai mici, în valoare absolută fiind înregistrate în țări precum Estonia și Malta; raportat la PIB, cheltuielile pe măsuri active reprezentau 0,03%, acestea înregistrând o tendință descrescătoare începând cu maximul de 0,16% înregistrat în 2003; de asemenea, cheltuielile alocate măsurilor active de ocupare reprezentau 4,7% din totalul bugetului asigurărilor de șomaj, ponderea relativ mică a acestora putând fi explicată prin alocarea unor fonduri substanțiale către aceste măsuri în cadrul FSE/POSDRU 2007-2013.

Structura cheltuielilor pe tipuri de măsuri active pentru perioada 2009-2011 este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 8: Execuția bugetului asigurărilor de șomaj în vederea realizării măsurilor active pentru ocuparea forței de muncă

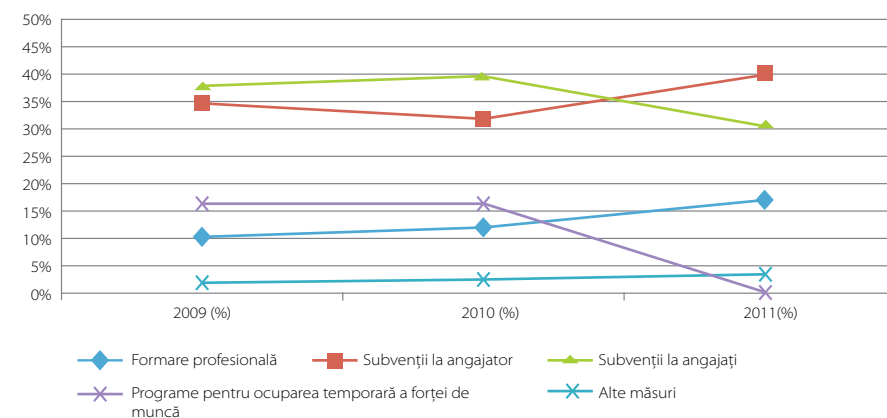
	2009 (%)	2010 (%)	2011 (%)
Formare profesională	10.2	11.5	15.8
Subvenții la angajator	35.1	30.5	45.3
Subvenții la angajați	37.5	39.7	36.1
Programe pentru ocuparea temporară a forței de muncă	16.1	16.2	0.1
Alte măsuri	1.1	2.1	2.8

Sursa: Rapoarte anuale ANOFM, 2009-2011

Cheltuielile privind măsurile active cunosc o tendință descrescătoare, de la 200 milioane lei în 2009 la aproximativ 160 milioane lei în 2011, în scădere cu 19,5% în 2011 față de 2009.

Pentru 2011, structura cheltuielilor în vederea realizării măsurilor active evidențiază faptul că ponderile cele mai mari se înregistrează în cadrul subvențiilor acordate angajatorilor (45,3% din total cheltuieli, în creștere ca pondere față de anii anteriori), urmată de subvențiile și primele acordate absolvenților (19,4%); cheltuielile alocate formării profesionale reprezintă 15,8% din totalul bugetului alocat măsurilor active, în creștere ca pondere atât față de 2010 cât și față de 2009.

Grafic 4: Structura cheltuielilor alocate măsurilor active de ocupare (% din totalul bugetului asigurărilor de șomaj pe tipuri de măsuri active.

Sursa, preluat din raport ANOFM, 2011

5.4 Măsurile active de ocupare co-finanțate prin Fondul Social European

Participarea organizațiilor de economie socială la proiectele finanțate prin FSE/POSDRU 2007-2013

Formarea profesională și serviciile de ocupare constituie domeniul de intervenție central al Fondului Social European (FSE), în perioada 2007-2013, acestea concentrându-se atât pe modernizarea sistemelor de formare inițială și continuă, cât și pe creșterea accesului la servicii de formare a șomerilor sau a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, aflate în căutarea unui loc de muncă sau inactive.

De altfel, politicile active de ocupare capătă contur și intensitate după aderarea României în spațiul comunitar, un rol determinant fiind constituit de posibilitatea accesării fondurilor europene, în special FSE, instrumentalizat prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU) 2007-2013.

FSE este principalul instrument comunitar de finanțare a obiectivelor politicilor de ocupare și incluziune socială în statele membre, prin proiectele finanțate, acesta propunându-și să atenueze dezechilibrele de pe piața muncii și rata scăzută de ocupare a anumitor grupuri sociale, prin atragerea pe piața muncii a cât mai multor persoane aflate în dificultate în a-și găsi un loc de muncă.

Creșterea rolului economiei sociale ca instrument de implementare a măsurilor active de ocupare se datorează inițiativelor cuprinse în FSE; în România, acesta constituie totodată și principalul mijloc de dezvoltare, promovare și finanțare a economiei sociale, cel puțin din punct de vedere al volumului finanțărilor cu adresabilitate directă către acest sector economic incipient.

În Programele Naționale de Reforma (PNR) și documentele cadru ale POSDRU, economiei sociale i se atribuie un rol prioritar în implementarea politicilor active de ocupare și incluziune socială, obiectivul său fundamental fiind creșterea ratei de ocupare în rândul persoanelor aflate în situații de risc ridicat de excludere de pe piața muncii: tineri, femei, lucrători vârstnici sau alte persoane aflate în situații cu risc ridicat de excludere socială sau de pe piața deschisă a muncii.

Măsurile de ocupare și incluziune socială la care furnizorii privați de formare profesională și servicii de ocupare pot participa sunt concentrate în cadrul mai multor axe prioritare și domenii de intervenție ale POSDRU, 2007-2013; principalele axe prioritare și domenii de intervenții, relevante pentru furnizorii de servicii aparținând economiei sociale sunt sumarizate mai jos:

Tabel 9: Sumar selectiv al liniilor de finanțare FSE/POSDRU 2007-2013, relevante pentru actorii economiei sociale, furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare

Axa	Denumire Axa/DMI	Valoare alocată (mil Euro)	Grup țintă beneficiari	Indicatori selectivi (participanți)
AP1: DMI 1.3	Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare profesională	261,7	Personal din educație și formare instruit sau perfecționat	60 mii
AP2: DMI 2.1	Tranziția de la școală la viața activă	201	Tineri – beneficiari ai serviciilor de consiliere în carieră	400 mii
AP2: DMI 2.3	Acces și participare la formarea profesională continuă	637	Angajați din toate sectoarele cu excepția persoanelor din educație și a celor din administrația publică	360 mii
AP3	Creșterea adaptabilității forței de muncă și a întreprinderilor	488	Angajați din sectorul privat	325 mii
AP5 DMI 5.1	Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare	298,5	Șomeri de lungă durată, Persoane inactive	65 mii
AP5 DMI 5.2	Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale	260	Persoane din mediul rural	150 mii
AP6: DMI 6.1	Dezvoltarea economiei sociale	294	Lucrători în domeniul incluziunii sociale	10 mii
AP6: DMI 6.2	Îmbunătățirea accesului și a participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii	175,6	Persoane aparținând grupurilor vulnerabile	150 mii
AP6: DMI 6.3	Promovarea egalității de șanse pe piața muncii	150	Femei	20 mii

Sursa: prelucrare proprie în baza documentului cadru de implementare a Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, versiunea 4, 2010

Axa Prioritară 5 - Promovarea măsurilor active de ocupare - vizează atragerea și menținerea unui număr cât mai mare de persoane pe piața muncii prin sprijinirea activităților privind măsurile active de ocupare, prin următoarele domenii majore de intervenție:

Tabel 10: Proiecte contractate pe tipuri de organizații beneficiar

	DMI 5.1 % din proiecte	DMI 5.1 % din valoare	DMI 5.2 % din proiecte	DMI 5.2 % din valoare
Asociații și Fundații	39.8%	47.8%	54.8%	57.1%
Instituții Publice	10.6%	12.7%	5.0%	10.0%
Societăți Comerciale	40.8%	30.7%	30.3%	25.8%
Alții	8.9%	8.8%	9.9%	7.1%

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor AMPOSDRU, 2012

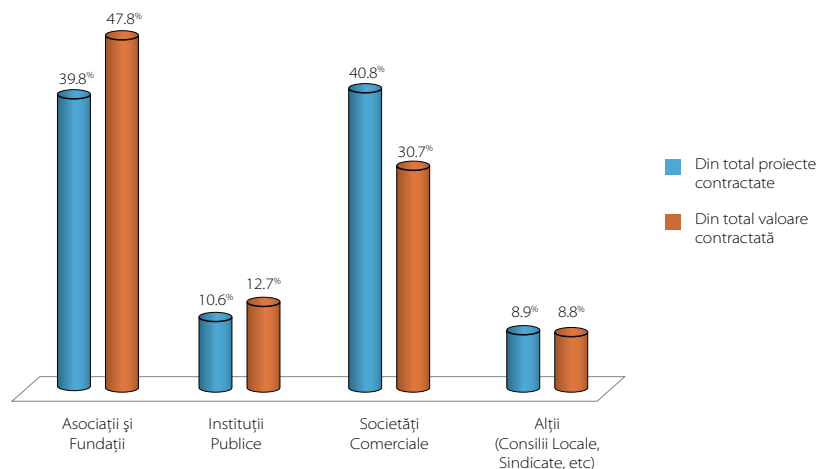
DMI 5.1 - Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare - urmărește creșterea participării șomerilor de lungă durată la programe integrate de măsuri active de ocupare: șomerii peste 45 de ani, persoanele inactice sau persoanele înregistrate în sistemul de asistență socială.

Măsurile active de ocupare vizează: servicii de asistență și consiliere pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, facilități în vederea accesării măsurilor active (măsură pasivă), programe de formare în domeniul antreprenoriatului sau măsuri de informare și consiliere profesională.

DMI 5.1 dispune de o alocare estimativă de 298,5 milioane euro având drept principal indicator de program, participarea a 65 mii persoane - șomeri de lungă durată la programe integrate de ocupare.

În cadrul DMI 5.1. Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare au fost contractate, până la data de 31.01.2012, un număr de 421 proiecte în valoare totală de 1.239.411 mii lei (aproximativ 300 milioane euro); dintre acestea, 40% din totalul numărului de proiecte contractate, respectiv 48% din valoarea totală a proiectelor aparțin organizațiilor de economie socială, Asociații și Fundații (AF)²⁰, majoritatea acestora fiind furnizori de formare profesională și servicii de ocupare.

Grafic 5: Număr și valoare proiecte contractate pe DMI 5.1 pe tipuri de organizații beneficiare

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor furnizate de AMPOSDRU, ianuarie 2012

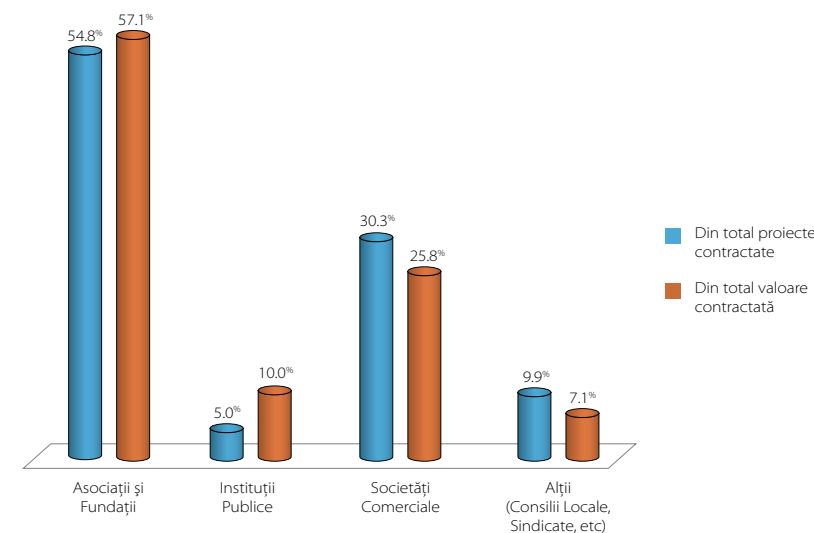
DMI 5.2. - Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă – își propune creșterea participării la piața muncii a persoanelor din agricultura de subsistență prin programe integrate de măsuri active de ocupare (în special programe de calificare și recalificare profesională), reorientarea persoanelor către ocupații neagricole, încurajarea inițiativelor antreprenoriale sau prin creșterea mobilității forței de muncă din mediul rural.

Pentru DMI 5.2 s-au alocat orientativ aproximativ 260 milioane euro, având drept principal indicator de program, participarea a 150 mii persoane din mediul rural la programe integrate de ocupare.

²⁰ Sursa: date prelucrate de către autor, în baza datelor furnizate de AMPOSDRU, idem și în continuare.

La 31.01.2012, au fost contractate un număr de 261 proiecte în valoare totală de 1,079,617 mii lei (aproximativ 270 milioane euro); organizațiile economiei sociale (asociații, fundații - furnizori de servicii de ocupare și formare profesională) au contractat peste 55% din numărul total de proiecte finanțate, în valoare totală de 617 milioane lei (aproximativ 150 milioane euro).

Grafic 6: Număr și valoare proiecte contractate pe DMI5.2 pe tipuri de organizații beneficiare

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor furnizate de AMPOSDRU, ianuarie 2012

Axa Prioritară 6 - Promovarea incluziunii sociale - are drept obiectiv finanțarea proiectelor de promovare a economiei sociale prin următoarele domenii majore de intervenție:

DMI 6.1 - Dezvoltarea economiei sociale - cu alocare financiară orientativă de 294 milioane euro având drept principal indicator de program, crearea a 5000 locuri de muncă în 830 structuri de economie socială până în 2015 și participarea a 10 mii persoane în programele de formare dedicate specialiștilor în domeniul incluziunii sociale.

DMI 6.2 - Îmbunătățirea accesului și a participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii - vizează dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare pentru grupuri vulnerabile prin programe de formare, servicii de consiliere, consultanță și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale, măsuri de acompaniere în forma serviciilor sociale integrate sau alte servicii asociate care permit indivizilor să participe pe piața muncii.

Acest domeniu de intervenție dispune de o alocare financiară estimativă de 175,6 milioane euro, având drept principal indicator de program participarea a 130 mii persoane la programele de calificare/recalificare destinate grupurilor vulnerabile și sprijinirea a 40 mii persoane dependente.

DMI 6.3 - Promovarea egalității de șanse pe piața muncii își propune finanțarea programelor de formare și antreprenoriat pentru femei, campanii de combatere a discriminării de gen și alte măsuri vizând asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați; programul are un buget estimativ de 150 milioane euro și drept principal indicator de program cuprinderea a 20 mii participanți femei în cadrul programelor de calificare sau recalificare.

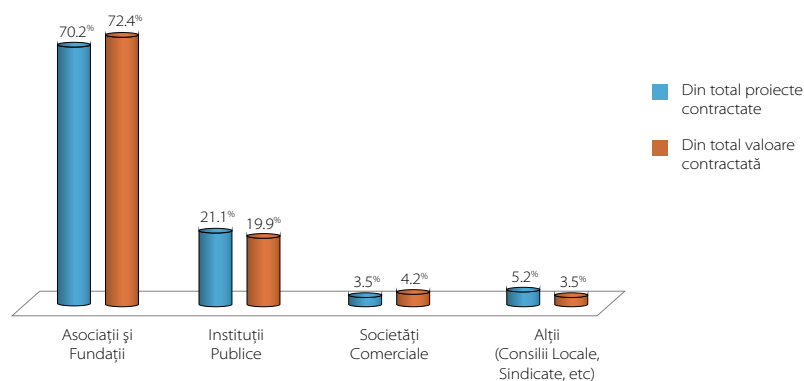
După cum se poate observa din tabelul de mai jos, organizațiile economiei sociale (Asociații și Fundații) sunt principalii beneficiari ai proiectelor finanțate prin Axa 6 - promovarea incluziunii sociale: 70,2% (DMI 6.1), 53,4% (DMI 6.2) și 51,8% (DMI 6.3) din totalul proiectelor, respectiv 72,4% (DMI 6.1), 51,4% (DMI 6.2) și 46,7% (DMI 6.3), din totalul valorii contractate, fiind accesate de către acestea.

Tabel 11: Situația proiectelor contractate pe axa 6, pe tipuri de organizații:

	DMI 6.1 % din total proiecte	DMI 6.1 % din total valoare	DMI 6.2 % din total proiecte	DMI 6.2 % din total valoare	DMI 6.3 % din total proiecte	DMI 6.3 % din total valoare
Asociații și Fundații	70.2%	72.4%	53.4%	51.4%	51.8%	46.7%
Instituții Publice	21.1%	19.9%	34.5%	40.1%	16.7%	19.6%
Sociații Comerciale	3.5%	4.2%	5.2%	2.1%	22.2%	23.1%
Alții (Consilii Locale, Sindicate etc.)	5.2%	3.5%	6.9%	6.4%	9.3%	10.6%

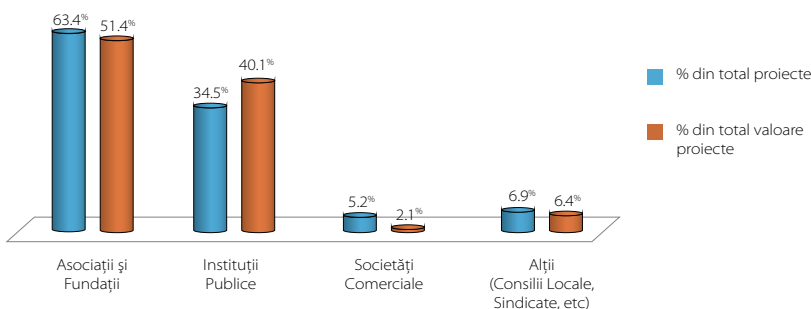
Sursa: prelucrare proprie în baza datelor AMPOSDRU, 2012

Grafic 7: Proiecte finanțate prin DMI 6.1 pe tipuri de organizații

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor furnizate AMPOSDRU, ianuarie 2012

Grafic 8: Proiecte finanțate prin DMI 6.2 pe tipuri de organizații

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor furnizate AMPOSDRU, ianuarie 2012

Analiza preliminară a alocărilor orientative și a țintelor de program din cadrul principalelor axe ce includ măsuri active de ocupare arată că POSDRU 2007-2013 vizează cuprinderea în programe de formare și servicii de ocupare a mai bine de 1,5 milioane beneficiari în cadrul unor proiecte ce totalizează aproximativ 2,5 miliarde euro; dintre acestea, proiecte în valoare de aproximativ 1,4 miliarde euro au ținut un număr de 785 mii beneficiari aparținând unor grupuri diverse cu risc ridicat de excludere de pe piața muncii: tineri, șomeri de lungă durată, persoane inactice sau din mediul rural.

De asemenea, datele privind numărul de proiecte și valoarea contractată evidențiază în mod clar, că principalii actori ai politicilor de ocupare și incluziune socială sunt organizațiile de economie socială, în special asociațiile și fundațiile, acestea accesând mai bine de jumătate din proiectele finanțate și prin urmare rolul central atribuit economiei sociale în cadrul acestor politici a fost pe deplin îndreptățit.

Furnizorii de servicii formare profesională și stimularea ocupării forței de muncă

În iulie 2012 erau înregistrate pe situl Autorității Naționale pentru Calificări²¹, 2438 furnizori autorizați de formare profesională (FFP), majoritatea fiind societăți comerciale (67%, 1624 furnizori).

Formele juridice proprii economiei sociale reprezentau 18% din totalul furnizorilor: asociații și fundații (AF). Furnizorii de servicii de stimulare a ocupării forței de muncă, acreditați de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), sunt fie societăți comerciale (75% din totalul furnizorilor acreditați), fie organizații de economie socială: asociații și fundații.

Distribuția furnizorilor de servicii de ocupare și formare după forma juridică de constituire este evidențiată în tabelul și graficele de mai jos:

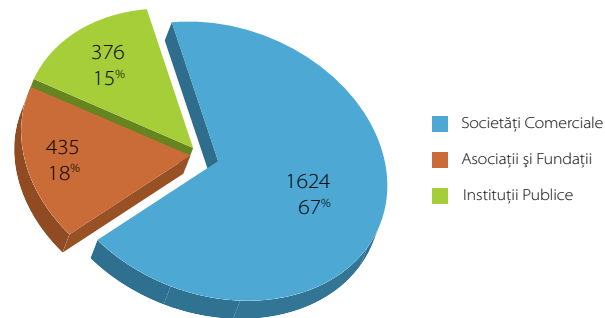
Tabel 12: Distribuția furnizorilor de servicii de ocupare și formare profesională după forma juridică

	Furnizori acreditați formare profesională (iulie 2012), FFP		Furnizori acreditați servicii de stimulare a ocupării forței de muncă (dec 2011), FSO	
Total, din care:	2435	100.0%	381	100.0%
Sociații comerciale	1624	66.6%	287	75.3%
Asociații și Fundații	435	17.8%	94	24.7%
Instituții Publice	376	15.4%	-	-

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor AMPOSDRU, 2012

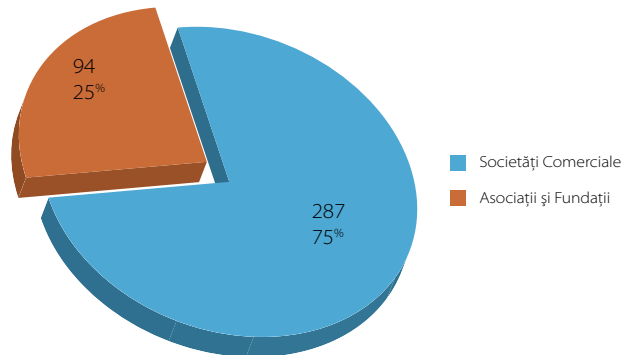
²¹ <http://www.anc.gov.ro/index.php?page=registrul-national-al-furnizorilor-autorizati>

Grafic 9: Distribuția furnizorilor de formare după forma juridică

Sursa: ANC, iulie 2012

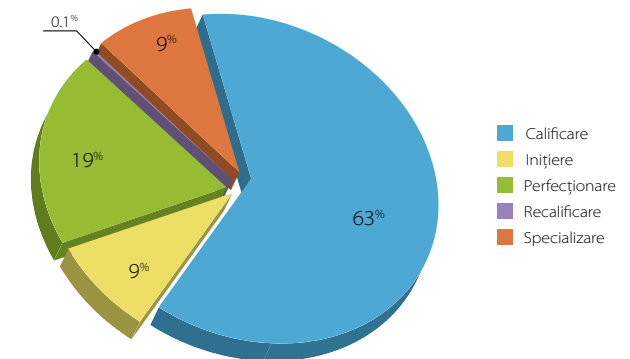
Grafic10: Distribuția furnizorilor servicii de ocupare după forma juridică

Sursa: ANOFM, dec. 2011

Din cele 9694 programe de formare profesională autorizate, majoritatea erau programe de calificare (62,5%), urmate de programe de perfecționare (19,4%), specializare (9%) și inițiere profesională (9%); doar 10 programe de recalificare erau autorizate la data extragerii datelor de pe site-ul ANC în iulie 2012; cele mai multe programe de calificare se referă la lucrători, operatori în comerț sau asimilați (2689 programe autorizate, 27,7% din total programe), muncitori și meseriași (2357, 24,3%), tehnicieni (1230, 12,7%) și specialiști 1052, 10,9%.

Grafic 11: Distribuția programelor de formare autorizate pe tipuri de programe

Sursa: ANC, iulie 2012

Cele mai multe organizații ce oferă servicii acreditate de formare profesională se regăsesc în București - Ilfov (517 furnizori, 22% din totalul furnizorilor) și regiunea Centru (384, 16,3%); la polul opus, regiunile cu cei mai puțini furnizori de formare profesională sunt Sud-Vest (128, 5,4%) și Nord-Est (199, 8,5%).

Exceptând București, un număr semnificativ de furnizori de servicii de formare profesională sunt localizați în Sibiu (94), Constanța (85), Cluj (82) și Timiș (81); ca și în cazul furnizorilor de servicii de ocupare, doar un număr mic de furnizori sunt localizați în rural (3,7% din totalul furnizorilor).

În tabelul de mai jos este evidențiată distribuția pe județe a furnizorilor și programelor de formare profesională și ponderea acestora raportată la 100 mii locuitori:

Tabel 13: Distribuția furnizorilor și programelor acreditate de formare profesională pe județe:

	Număr organizații autorizate	Număr programe autorizate	Număr organizații la 100.000 locuitori	Număr programe la 100.000 locuitori
BUCUREȘTI	496	1977	26	102
SIBIU	94	350	22	83
CONSTANȚA	85	420	12	58
CLUJ	82	278	12	40
TIMIȘ	81	326	12	49
HUNEDOARA	75	344	16	73
PRAHOVA	74	276	9	34
BRAȘOV	69	283	12	48
MUREȘ	69	196	12	34
BACĂU	66	347	9	48
NEAMȚ	66	230	12	41
ALBA	66	275	18	73
IAȘI	64	274	8	33
VĂLCEA	59	341	14	83
DĂMBOVIȚA	59	259	11	49
MARAMUREȘ	57	258	11	50
GALAȚI	56	290	9	47
ARGEȘ	55	276	9	43
BUZĂU	52	197	11	40
BRĂILA	51	203	14	56
BIHOR	51	180	9	30
ARAD	44	181	10	40
HARGHITA	43	153	13	47
SATU MARE	40	110	11	30
MEHEDINȚI	36	77	12	26
GORJ	35	136	9	36
IALOMIȚA	35	87	12	30
VRANCEA	34	105	9	27
SUCEAVA	33	109	5	15
SĂLAJ	33	141	14	58
BOTOȘANI	32	106	7	23
OLT	29	89	6	19
TULCEA	28	103	11	41
CARAȘ-SEVERIN	27	105	8	32
COVASNA	27	83	12	37
DOLJ	27	77	4	11
CĂLĂRASI	26	179	8	57
VASLUI	25	83	5	18
ILFOV	18	68	6	23
BISTRIȚA-NĂSĂUD	17	54	5	17
GIURGIU	16	41	6	14
TELEORMAN	6	27	1	7

Sursa: prelucrare autor în baza datelor publicate pe site-ul ANC, iunie 2012

Tabelul de mai jos evidențiază principalii indicatori economici ai furnizorilor de formare profesională aparținând economiei sociale (asociații și fundații) care au depus bilanț contabil în perioada 2000-2009²²:

Tabel 14: Indicatori economici ai furnizorilor autorizați de formare profesională (Asociații și Fundații)

	2000	2005	2007	2008	2009
Număr organizații	164	412	465	482	496
Angajați	3,663	8,677	7,735	8,242	8,363
Medie angajați	22	21	17	17	17
peste 50 de angajați	7.3%	7.0%	5.4%	5.8%	6.3%
Active imobilizate (mii lei)	-	452,672	537,506	642,320	776,489
Venituri (mii lei)	-	366,830	484,198	609,079	647,800
% organizații cu exercițiul net profit	-	61.4%	63.0%	67.4%	61.7%

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor AMPOSDRU, 2012

Evoluția seriilor de date de mai sus arată că numărul de organizații de economie socială - furnizori autorizați de formare profesională s-a stabilizat începând cu anul 2005, variațiile de la an la an fiind nesemnificative.

Asemănător evoluției numărului de organizații, nivelul angajării arată mai degrabă o tendință de stabilizare pentru perioada 2005-2009; la sfârșitul anului 2009, numărul de angajați ai furnizorilor de formare era de 8363 persoane, în scădere ușoară de -3,6% față de 2005, dar în creștere de +8% față de 2007.

Trebuie remarcat că *raportat la numărul de organizații și medie angajați, furnizorii de formare profesională reprezintă unul din cei mai importanți angajatori din cadrul economiei sociale din România²³*; este de asemenea de remarcat ponderea semnificativă a organizațiilor cu peste 50 angajați (6,3% în 2009), comparativ cu celelalte organizații de economie socială incluse în Atlasul Economiei Sociale, ediția 2012.

Atât activele cât și veniturile furnizorilor de formare, asociații și fundații înregistrează o tendință crescătoare în perioada 2000-2009, acestea atingând valoarea de 776,5 milioane lei, pentru active (aproximativ 195 milioane euro), în creștere cu +71% față de 2005 și de 647,8 milioane lei, pentru venituri (aproximativ 160 milioane euro), în creștere cu +76% față de 2005 și +34% față de 2007.

Conform bazei de date a furnizorilor de servicii de ocupare acreditați de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), la sfârșitul anului 2011, în România existau 381 furnizori de servicii pentru stimularea ocupării.

Furnizorii serviciilor de ocupare sunt organizații preponderent ca societăți comerciale (287 organizații, 75, 3% din total) sau ca *asociații și fundații (94 furnizori, 24,7% din total furnizori)* și sunt localizați preponderent în mediul urban; doar 15 (4% din total) furnizori au sediul social în rural.

²² Serii de micro-date din bilanțurile contabile ale organizațiilor cu formă de proprietate cooperatistă și obștească incluse în Registrul Statistic (REGIS) al Institutului Național de Statistică, extrase și furnizate de către Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS), din cadrul INS, partener al FDSC în cadrul acestui proiect; pana la data redactării acestui raport, nu au putut fi furnizate date referitoare la anul 2010.

²³ Pentru comparație a se vedea Atlasul Economiei Sociale din România, ediția 2012, FDSC.

Capitala țării deține cei mai mulți furnizori acreditați de servicii de ocupare (97), iar județe precum Botoșani, Vrancea, Vaslui, Călărași și Ialomița nu au niciun furnizor acreditat. Un număr semnificativ de furnizori de servicii de stimulare a ocupării se află în Iași (34), Sibiu (21) și Timiș (17); dintre regiuni, alături de București-Ilfov, Nord-Est, Centru și Vest prezintă un număr relativ mare de organizații.

O analiză a dinamicii pe ani a procesului de acreditare a furnizorilor ilustrează o evoluție inconsecventă a acestora. Astfel, 2010 (83 furnizori acreditați) și 2008 (60 furnizori acreditați) sunt cei mai prolifici ani pentru acest proces, situația fiind diferită în anii 2003 (21 furnizori acreditați) și 2006 (niciun furnizor acreditat).

Din perspectiva tipurilor de servicii oferite, procesul de acreditare a furnizorilor distinge între trei categorii de furnizori ai serviciilor de ocupare: medierea muncii, informare și consiliere sau ambele categorii.

O serie de furnizori a optat pentru o singură categorie de acreditare, dar majoritatea (272, 71,4%) au ales să se acrediteze în ambele domenii. Dintre cei care au optat pentru o singură categorie de servicii de ocupare, înregistrăm 63 de cazuri pentru medierea muncii și 46 de cazuri pentru informare și consiliere (documentare).

În București, din totalul de 97 furnizori, 61 au ales ambele categorii de acreditare, 29 furnizori au ales medierea muncii și 7 au ales informarea și documentarea. În Iași, Sibiu și Timiș, principalele centre de servicii după numărul furnizorilor acreditați, predomină furnizorii care au ales obținerea acreditării pentru ambele categorii de servicii de ocupare.

6. Principalele rezultate ale cercetării privind furnizorii acreditați de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării

Diagnoza furnizorilor de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării forței de muncă a avut drept principală referință o cercetare de tip cantitativ ce a implicat realizarea unui sondaj reprezentativ la nivelul întregii populații de organizații acreditate la data de 1 august 2012, pentru furnizorii de formare profesională și respectiv 31 decembrie 2011 pentru furnizorii de servicii de stimulare a ocupării forței de muncă.

Metoda de eșantionare a fost de tip selecție aleatoare stratificată în funcție de două criterii: forma juridică a organizațiilor (societate comercială, asociații și fundații, instituții publice) și regiunea de dezvoltare, cu selecție proporțională aleatoare a unităților în fiecare strat; eșantionul final utilizat la analiza datelor (chestionare valide) a cuprins un număr de 903 furnizori acreditați de formare profesională și de servicii de stimulare a ocupării; eroarea maximă tolerată a datelor este de +/-4% la un nivel de încredere de 95%.

Datele de cercetare sunt prezentate pe total furnizori (N=903), furnizori - asociații și fundații (AF, N=283), furnizori - societăți comerciale (SC, N=430), furnizori - instituții publice (IP, N=190), furnizori formare profesională (FFP, N=817) și furnizori servicii de stimulare a ocupării (FSO, N=127). De asemenea, trebuie menționat că analiza datelor nu a inclus marile societăți comerciale (Automobile Dacia, OMV, Arcelor Mittal etc.) - furnizori acreditați de formare profesională pentru proprii angajați din motive evidente de a nu distorsiona mediile și sumele unor variabile precum număr de angajați sau venituri.

6.1 Serviciile oferite

Majoritatea furnizorilor de formare profesională își concentrează activitățile doar în acest domeniu de activitate (79% din furnizori oferă doar servicii de formare profesională), ceilalți oferind un mix de servicii precum informare și consiliere (16% din totalul furnizorilor de formare profesională oferă și servicii de informare și consiliere), consiliere pentru începerea unei afaceri (10%), servicii de mediere a muncii și chiar servicii sociale (3% din totalul furnizorilor de formare).

Spre deosebire de furnizorii de formare, organizațiile care oferă servicii de ocupare (FSO) au o apetență mai mare în a-și lărgi paleta de servicii; astfel, 52% din furnizorii acreditați pe servicii de ocupare oferă și formare profesională, 47% informare și consiliere, 58% servicii de mediere locuri de muncă, 21% consiliere pentru începerea unei afaceri și 6% servicii sociale.

Comparativ cu societățile comerciale (SC), organizațiile de economie socială, asociații și fundații (AF) prezintă o tendință mai pronunțată în a oferi un mix de servicii beneficiarilor, atât formare profesională cât și sprijin în găsirea unui loc de muncă.

Tabel 15: Tipuri de servicii oferite de către furnizorii de formare profesională și servicii ocupare

Care sunt principalele servicii oferite de către organizația dvs?	Total furnizori (%)	AF (%)	SC (%)	IP (%)	FFP (%)	FSO (%)
Servicii de formare profesională	81	82	79	90	85	52
Servicii de informare și consiliere profesională	19	28	16	19	16	47
Servicii de medierea muncii	14	18	14	8	9	58
Servicii de consiliere pentru începerea unei afaceri	11	17	8	12	10	21
Servicii sociale	3	9	1	2	3	6

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Majoritatea furnizorilor - asociații și fundații derulează activități economice aducătoare de venit (78% din totalul asociațiilor și fundațiilor), ceea ce denotă existența unei piețe reale și competitive în domeniul formării profesionale și serviciilor de ocupare.

Aproape jumătate din asociații și fundații oferă servicii în sistem de plată integrală a serviciilor (48% declară că plățile percepute beneficiarilor acoperă integral costurile de furnizare a serviciilor) sau în sistem de co-plată (18% au declarat că plățile percepute beneficiarilor acoperă parțial costurile de furnizare), restul fiind acoperite prin alte surse de finanțare.

Doar o treime din organizații oferă servicii în mod gratuit, cel mai probabil aceste cursuri fiind finanțate prin proiectele contractate în cadrul FSE/POSDRU.

Tabel 16: Tipuri de activități economice derulate de către furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare

În care dintre aceste domenii de activitate derulați activități aducătoare de venit?	Total furnizori (%)	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
servicii de instruire, formare profesională	62	63	61	66	38
servicii specializate pentru stimularea ocupării, consiliere, informare, mediere piața muncii	7	4	8	2	39
servicii sociale	1	3	1	2	1
alte servicii decât cele menționate mai sus	16	7	19	16	9
nu derulăm activități economice aducătoare de venit	8	22	0	8	12

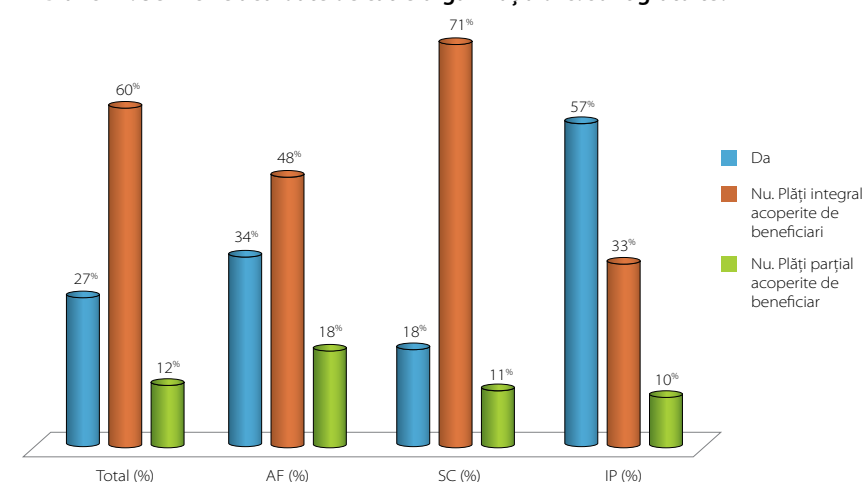
Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tabel 17: Serviciile acordate de către organizația dvs. sunt gratuite ?

Serviciile acordate de către organizația dvs. sunt gratuite?	Total (%)	AF (%)	SC (%)	IP (%)	FFP (%)	FSO (%)
Da	27	34	18	57	24	48
Nu, plățile percepute beneficiarilor acoperă integral costurile de furnizare a serviciilor	60	48	71	33	63	39
Nu, plățile percepute beneficiarilor acoperă parțial costurile de furnizare, restul este acoperit prin alte surse de finanțare	12	18	11	10	13	13

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 12: Serviciile acordate de către organizația dvs. sunt gratuite?

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

6.2 Beneficiarii

În 2011, furnizorii de formare și servicii de ocupare au deservit un număr de aproximativ 2,1 milioane beneficiari²⁴, 51% dintre aceștia de către instituțiile publice și 32% de către furnizorii - societăți comerciale.

Asociațiile și fundațiile au furnizat servicii către aproximativ 354 mii beneficiari, ceea ce reprezintă 17% din totalul beneficiarilor de servicii formare și ocupare la nivelul anului 2011.

²⁴ Numărul beneficiarilor nu reprezintă și numărul persoanelor deservite, aceeași persoană putând fi atât beneficiar de formare profesională cât și beneficiar de servicii de ocupare (informare, consiliere, mediere locuri de muncă)

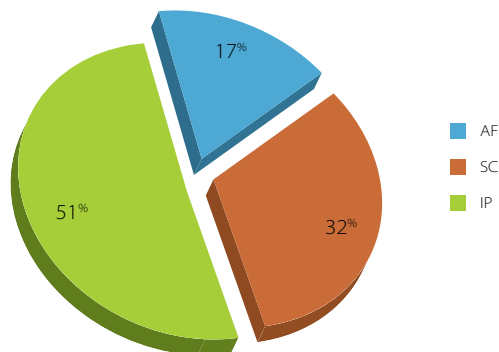
Tabel 18: Beneficiari ai serviciilor de formare și ocupare pe tipuri de furnizori

2011	Estimat ²⁵	%
Total Furnizori	2,111,054	100%
Asociații și Fundații	354,012	16.8%
Societăți Comerciale	680,851	32.3%
Instituții Publice	1,076,191	51.0%

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Totalul beneficiarilor raportați de către *furnizorii incluși în eșantion* pentru 2010 și 2011 nu a înregistrat variații semnificative, cu excepția faptului că beneficiarii deserviți de către furnizorii privați au crescut ca număr în detrimentul celor înregistrați în cadrul instituțiilor publice; astfel, în 2011, numărul total al beneficiarilor asociațiilor și fundațiilor a crescut cu 48% față de 2010, cel al societăților comerciale cu 14%, în vreme ce beneficiarii instituțiilor publice au scăzut cu 16% în 2011 față de 2010.

Grafic 13: Beneficiari ai serviciilor de formare și ocupare pe tipuri de furnizori

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Beneficiari ai serviciilor de formare profesională

În 2011, un număr total estimat²⁶ de 882 mii persoane au fost cuprinși în programe de formare profesională, cele mai multe dintre acestea fiind organizate de către furnizorii - societăți comerciale care au avut un număr de aproximativ 492 mii beneficiari, 56% din totalul beneficiarilor de formare profesională din anul 2011.

Asociațiile și Fundațiile au cuprins în programe de formare un număr de 193 mii persoane, 22% din totalul beneficiarilor de formare profesională din anul 2011; furnizorii - instituții publice și asociații și fundații au avut în medie cel mai mare număr de cursanți, instituțiile publice prezentând o medie de 579 cursanți pe furnizor, în vreme ce asociațiile și fundațiile au înregistrat o medie de 446 cursanți pe organizație.

²⁵ Estimată total calculat ca sumă a estimatelor beneficiarilor de servicii formare profesională, informare și consiliere, mediere a muncii și consiliere în inițierea unei afaceri sau activități independente; Estimatul beneficiarilor unui anumit tip de servicii a fost calculat ca multiplu între media de eșantion și numărul unităților din populația totală de furnizori ce oferă respectivul serviciu.

²⁶ Estimările sunt calculate ca multiplu între medie eșantion și numărul organizațiilor din populația totală ce oferă respectivul tip de servicii; idem și pentru următoarele estimări.

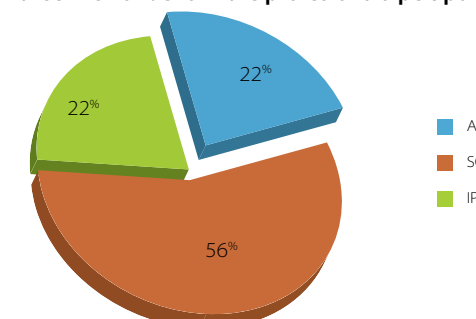
Datele privind evoluția numărului de beneficiari vizează suma numărului de beneficiari²⁷ raportați de către unitățile selectate și nu estimate la nivelul întregii populații de furnizori; după cum se poate observa în tabelul de mai jos, organizațiile incluse în eșantion au cunoscut o creștere de 17% a numărului de beneficiari în 2011 față de 2010, *rata de creștere cea mai mare înregistrându-se în cazul asociațiilor și fundațiilor (+47% în 2011 față de 2010)* în vreme ce rata cea mai mică de creștere s-a înregistrat în cazul societăților comerciale (+6% în 2012 față de 2011).

Tabel 19: Beneficiari ai serviciilor de formare profesională pe tipuri de furnizori

Formare profesională Beneficiari	2010			2011			2012
	Medie	Mediană	Sumă	Medie	Mediană	Sumă	
Total Furnizori	337	100	628,940	394	120	736,652	881,558
Asociații și Fundații	304	100	123,204	446	126	180,723	193,466
Societăți Comerciale	307	80	353,172	326	100	374,486	492,159
Instituții Publice	486	223	152,564	579	247	181,442	195,934

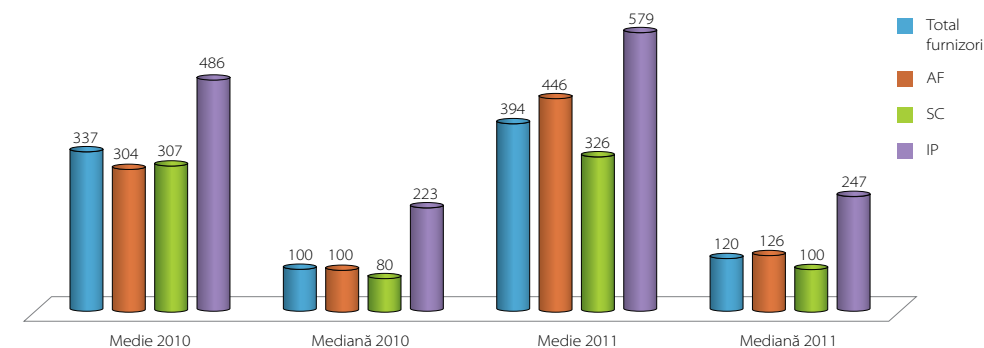
Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 14: Beneficiari ai serviciilor de formare profesională pe tipuri de furnizori: 2012

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

**Grafic 15: Beneficiari ai serviciilor de formare profesională pe tipuri de furnizori
Evoluția indicatorilor de tendință centrală: 2010 - 2011**

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

²⁷ Cum evoluția universului de furnizori acreditați de formare profesională este necunoscută pentru perioada 2010-2012, evoluția numărului de beneficiari are în vedere numărul de beneficiari raportați de către unitățile selectate în eșantion, eșantion reprezentativ pentru populația furnizorilor acreditați la data de 1 august 2012; pentru clarificare, eșantionul de cercetare nu este reprezentativ pentru populația de furnizori existentă de exemplu la 1 august 2011, ci doar pentru populația existentă la data efectuării cercetării, adică 1 august 2012, astfel, estimările sunt valabile doar pentru anul 2012.

Beneficiari ai serviciilor de informare și consiliere profesională

În 2012, un număr total estimat de 715 mii persoane a beneficiat de servicii de informare și consiliere profesională, cei mai mulți beneficiari regăsindu-se în cadrul furnizorilor instituții publice (63% din totalul beneficiarilor de servicii informare și consiliere profesională).

Dintre furnizori, asociațiile și fundațiile au cel mai mic număr total de beneficiari (17% din total) prezentând o medie de 833 beneficiari pe organizație, cu 78% mai mare decât cea înregistrată în cazul societăților comerciale.

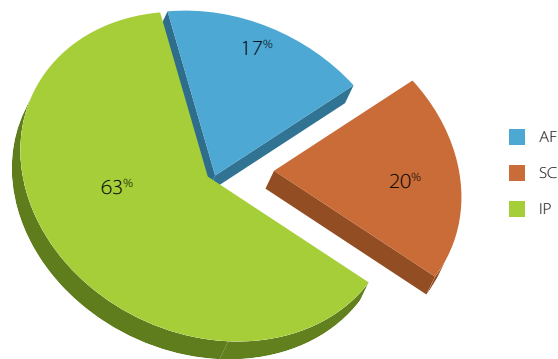
Datele privind evoluția numărului de beneficiari ai organizațiilor incluse în eșantion evidențiază o creștere de 3,8% a persoanelor ce au beneficiat de servicii de informare și consiliere în 2011 față de 2010, ratele de creștere cele mai mari înregistrându-se în cazul asociațiilor și fundațiilor (+45% în 2011 față de 2010) și societăților comerciale (+ 37% în 2012 față de 2011).

Tabel 20: Beneficiari ai serviciilor de informare și consiliere profesională pe tipuri de furnizori: 2010 - 2012

Servicii de informare și consiliere profesională	2010			2011			2012
	Medie	Mediană	Sumă	Medie	Mediană	Sumă	Estimat
Total Furnizori	1,427	70	616,696	1,481	171	639,901	715,194
Asociații și Fundații	575	60	79,011	833	135	114,463	123,384
Societăți Comerciale	341	60	77,782	468	150	106,621	143,096
Instituții Publice	6,898	337	459,903	6,281	345	418,817	448,715

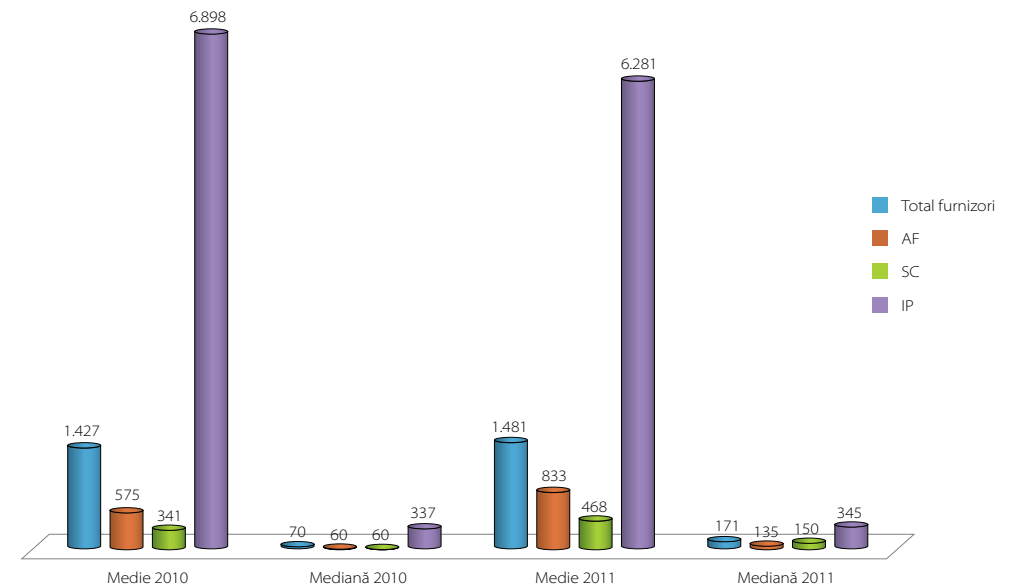
Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 16: Beneficiari ai serviciilor de informare și consiliere profesională pe tipuri de furnizori: 2012

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 17: Beneficiari ai serviciilor de informare și consiliere profesională pe tipuri de furnizori, Indicatori de tendință centrală

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Beneficiari ai serviciilor de mediere a muncii

Principalii furnizori de servicii de mediere a muncii sunt instituțiile publice, beneficiarii acestora reprezentând 86% din totalul beneficiarilor unor astfel de servicii; în 2012, asociațiile și fundațiile au furnizat servicii de mediere a muncii către aproximativ 29,5 mii persoane, cu o medie de 180 beneficiari pe organizație.

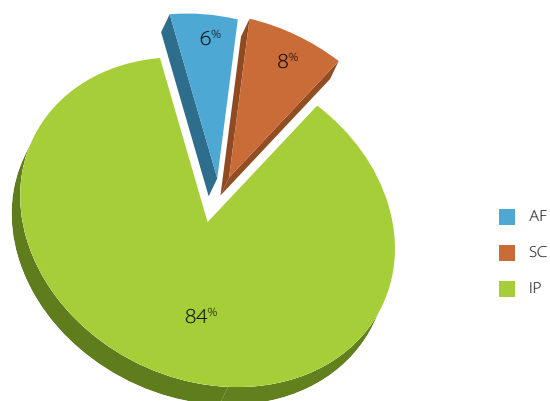
Datele privind evoluția numărului de beneficiari ai organizațiilor incluse în eșantion (tabel 21) evidențiază o scădere de - 21% a beneficiarilor de servicii de mediere a muncii datorată scăderii cu - 27% a beneficiarilor deserviți de instituțiile publice; furnizorii privați, atât asociațiile și fundațiile cât și societățile comerciale și-au marit numărul de beneficiari, cu 70 %, respectiv 76% în 2011 față de 2010.

Tabel 21: Beneficiari ai serviciilor de mediere a muncii pe tipuri de furnizori

Servicii de mediere a muncii	2010			2011			2012
	Medie	Mediană	Sumă	Medie	Mediană	Sumă	Estimat
Total Furnizori	1,843	64	598,842	1,448	80	470,635	495,201
Asociații și Fundații	182	64	16,273	310	180	27,767	29,518
Societăți Comerciale	83	42	17,179	147	60	30,247	39,328
Instituții Publice	19,422	25,479	565,390	14,174	11,336	412,621	426,354

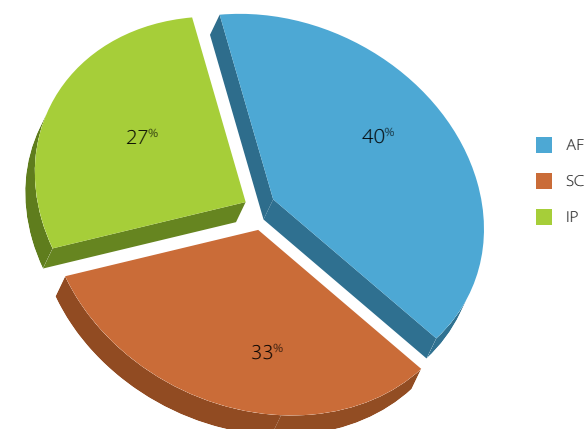
Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 18: Beneficiari ai serviciilor de mediere a muncii pe tipuri de furnizori

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 19: Beneficiari ai serviciilor de consiliere pentru începerea unei afaceri pe tipuri de furnizori

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Beneficiari ai serviciilor de consiliere pentru începerea unei afaceri

Comparativ cu celelalte tipuri de servicii, serviciile de consiliere pentru începerea unei afaceri sunt cele mai reduse ca număr de beneficiari; aproximativ 19 mii persoane au beneficiat de astfel de servicii în 2012, cei mai importanți furnizori fiind cei privați - asociații, fundații și societăți comerciale – care împreună au deservit trei pătrimi din totalul beneficiarilor.

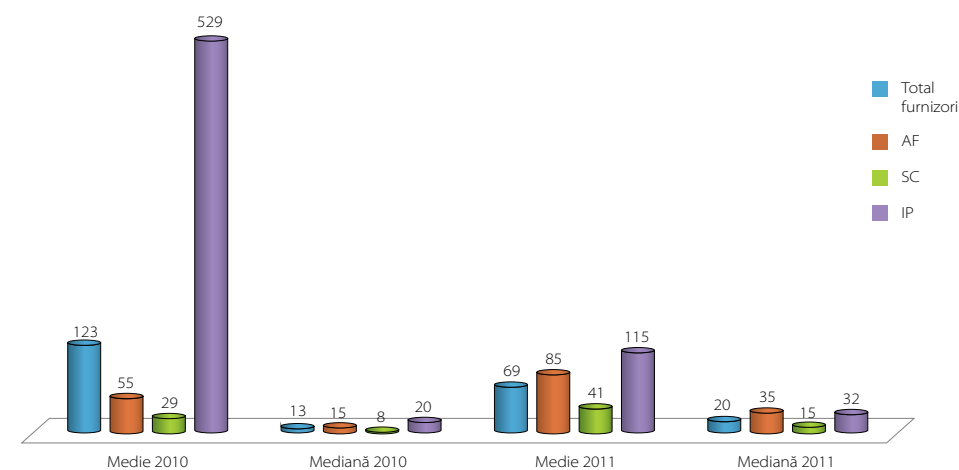
Datele privind evoluția numărului de beneficiari ai organizațiilor incluse în eșantion evidențiază o scădere semnificativă a acestui tip de servicii (- 44% în 2011 față de 2010, scădere datorată retragerii statului ca furnizor (-78% în 2011 față de 2010); asemănător serviciilor de mediere a muncii, furnizorii privați, atât asociațiile și fundațiile cât și societățile comerciale și-au mărit numărul de beneficiari, cu 55 %, respectiv 42% în 2011 față de 2010.

Tabel 22: Beneficiari ai serviciilor de consiliere pentru începerea unei afaceri pe tipuri de furnizori

Servicii de consiliere pentru începerea unei afaceri	2010			2011			2012
	Medie	Mediană	Sumă	Medie	Mediană	Sumă	Estimat
Total Furnizori	123	13	30,245	69	20	16,945	19,101
Asociații și Fundații	55	15	4,590	85	35	7,148	7,644
Societăți Comerciale	29	8	3,506	41	15	4,988	6,268
Instituții Publice	529	20	22,149	115	32	4,809	5,189

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 20: Beneficiari ai serviciilor de consiliere pentru începerea unei afaceri pe tipuri de furnizori, evoluția indicatorilor de tendință centrală

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Majoritatea grupurilor vulnerabile la excludere de pe piața muncii se regăsesc ca beneficiari ai programelor de formare și ai serviciilor de stimulare a ocupării forței de muncă; dintre aceștia se disting: tinerii (sub 25 ani) necalificați sau slab calificați (aproximativ 380 mii beneficiari de astfel de servicii în 2011), șomerii de lungă durată (247 mii beneficiari), vârstnicii (peste 50 ani) (244 mii beneficiari) și lucrătorii agricoli neremunerați sau șomerii din mediul rural (227 mii beneficiari).

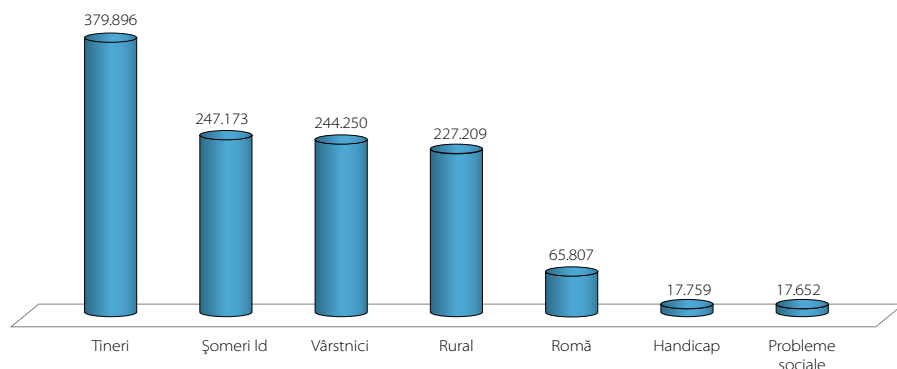
Asociațiile și Fundațiile prezintă valori peste media întregii populații de furnizori în cazul șomerilor de lungă durată, persoanelor de etnie romă, tinerilor (sub 25 ani) necalificați sau slab calificați și persoanelor cu probleme sociale (droguri, alcool, probleme familiale, deținuți sau foști deținuți).

Tabel 23: Categoriile de grupuri vulnerabile – beneficiari ai serviciilor de formare și ocupare pe tipuri de furnizori

2011	Total furnizori	%	AF	%	SC	%	IP	%
Tineri (sub 25 ani) necalificați sau slab calificați	379,896	29.7	84,492	32.2	108,927	31.7	186,477	27.8
Șomeri de lungă durată	247,173	19.4	64,242	24.5	46,820	13.6	136,112	20.3
Vârstnici (peste 50 ani)	244,250	19.1	39,664	15.1	76,020	22.1	128,566	19.2
Lucrători agricoli neremunerați sau șomeri din mediul rural	227,209	17.8	22,980	8.7	17,199	5.0	187,030	27.9
Persoane inactive provenite din/ care fac parte din familiile monoparentale	77,617	6.1	6,369	2.4	67,879	19.8	3,369	0.5
Persoane de etnie romă	65,807	5.2	30,756	11.7	9,975	2.9	25,075	3.7
Persoane cu handicap (fizic, sensorial etc.)	17,759	1.4	3,015	1.1	11,848	3.4	2,895	0.4
Persoane cu probleme sociale	17,652	1.4	11,141	4.2	5,007	1.5	1,504	0.2

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie, 2012

Grafic 21: Principalele categorii de grupuri vulnerabile – beneficiari ai serviciilor de formare și ocupare (2011)

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Furnizorii de formare și servicii ocupare deservește în principal beneficiari cu sediul în județul în care organizația își are sediul (63% din totalul furnizorilor oferă servicii în localitățile din județul în care organizația își are sediul).

Spre deosebire de celelalte tipuri de furnizori, asociațiile și fundațiile înregistrează cel mai ridicat procent de beneficiari localizați în alte județe decât cel în care organizația își are sediul (45% din totalul furnizorilor asociației și fundații deservește beneficiari localizați în mai multe județe, față de media de 37% înregistrată la nivelul întregii populații de furnizori).

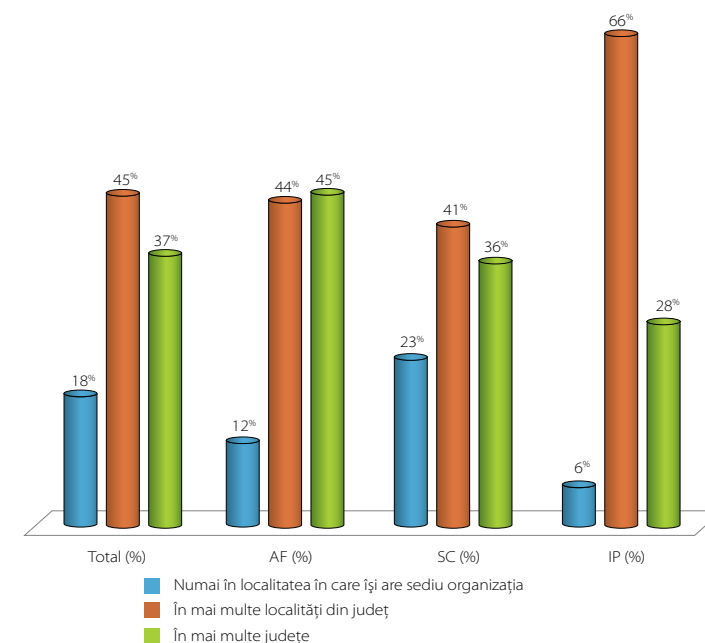
Majoritatea furnizorilor (81%) au beneficiari cu sediul atât în mediul urban cât și în mediul rural.

Tabel 24: Distribuția beneficiarilor de servicii de formare și ocupare pe medii de rezidență (I)

Beneficiarii organizației locuiesc/ au sediul...	Total (%)	AF (%)	SC (%)	IP (%)	FFP (%)	FSO (%)
Numai în localitatea în care își are sediul organizația	18	12	23	6	17	22
În mai multe localități din județ	45	44	41	66	47	29
În mai multe județe	37	45	36	28	36	48

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 22: Mediul de rezidență al beneficiarilor de servicii de formare și ocupare pe tipuri de furnizori

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tabel 25: Distribuția beneficiarilor de servicii de formare și ocupare pe medii de rezidență (II)

Beneficiarii organizației locuiesc/ au sediul...	Total (%)	AF (%)	SC (%)	IP (%)	FFP (%)	FSO (%)
Numai în mediul urban	17	9	22	7	16	22
Numai în mediul rural	2	3	2	1	2	1
Atât în mediul rural cât și în cel urban	81	88	76	92	82	76

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Doar un procent redus de organizații monitorizează numărul de beneficiari care și-au găsit un loc de muncă după ce au beneficiat de serviciile organizației (20% din totalul furnizorilor), un procent mai mare înregistrându-se în cazul asociațiilor și fundațiilor (29% din totalul furnizorilor - asociații și fundații) și al instituțiilor publice (29% din total).

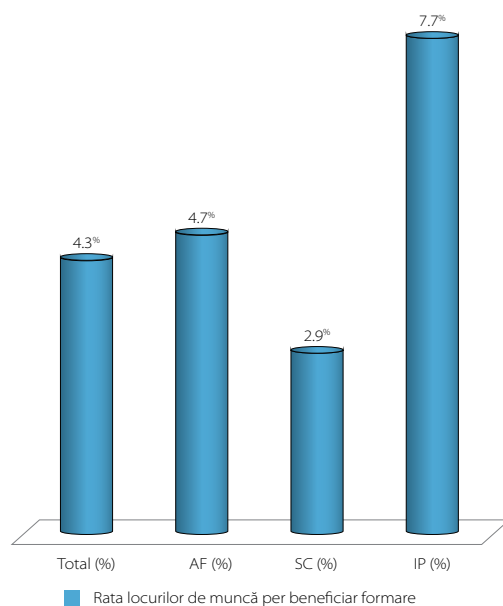
În ceea ce privește programele de formare profesională, estimăm că un număr de aproximativ 38 mii beneficiari ai programelor de formare realizate în 2011 și-au găsit un loc de muncă, ceea ce înseamnă o rată de locuri de muncă/beneficiari formare de 4,3%, rate mai ridicate decât media întregii populații de furnizori înregistrându-se în cazul instituțiilor publice (7,7%) și al asociațiilor și fundațiilor (4,7%).

Tabel 26: Organizația dvs. monitorizează numărul de beneficiari care și-au găsit un loc de muncă după ce au beneficiat de serviciile organizației (indiferent de tipul de servicii)?

Organizația dvs. monitorizează numărul de beneficiari care și-au găsit un loc de muncă după ce au beneficiat de serviciile organizației (indiferent de tipul de servicii)?				
2011	Total (%)	AF(%)	SC(%)	IP(%)
Da	20	29	16	29
Câți dintre beneficiarii organizației dvs. și-au găsit un loc de muncă/ și-au deschis o afacere după ce au utilizat programele dvs. de formare profesională:				
(Medie)	67	59	46	138
(Estimat)	37,734	9,051	14,065	15,048
Estimat beneficiari formare	881,558	193,466	492,159	195,934
Rata beneficiari formare încadrați/ beneficiari formare	4.3%	4.7%	2.9%	7.7%

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 23: Rate beneficiari formare încadrați/ beneficiari formare pe tipuri de furnizori

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

6.3 Angajarea

La sfârșitul anului 2012, furnizorii de servicii de ocupare și formare profesională angajau un număr de aproximativ 137 mii persoane, 65% în societăți comerciale și 26 % în instituții publice.

Furnizorii privați aparținând economiei sociale angajau un număr de 11,1 mii persoane, cu o medie pe organizație de 21 angajați; furnizorii de servicii formare și ocupare, asociații și fundații prezintă unul dintre cele mai înalte nivele de angajare comparativ cu celelalte forme de organizare ale economiei sociale²⁸.

După cum se poate observa din tabelul de mai jos, asociațiile și fundațiile prezintă cea mai mare pondere de angajați implicați direct în furnizarea serviciilor din total angajați comparativ cu celelalte tipuri de furnizori, ceea ce constituie un prim indiciu al eficienței acestora relativ la celelalte tipuri de organizații.

Asociațiile și Fundațiile au în medie un specialist în furnizarea serviciilor (instructor, consilier) la trei angajați, media înregistrată la nivelul întregii populații de furnizori fiind de un specialist la cinci angajați.

Asociațiile și fundațiile au de asemenea venituri pe angajat (74 mii lei pe angajat), cu +28% mai mari decât media veniturilor pe angajat înregistrată în cadrul furnizorilor privați, societăți comerciale.

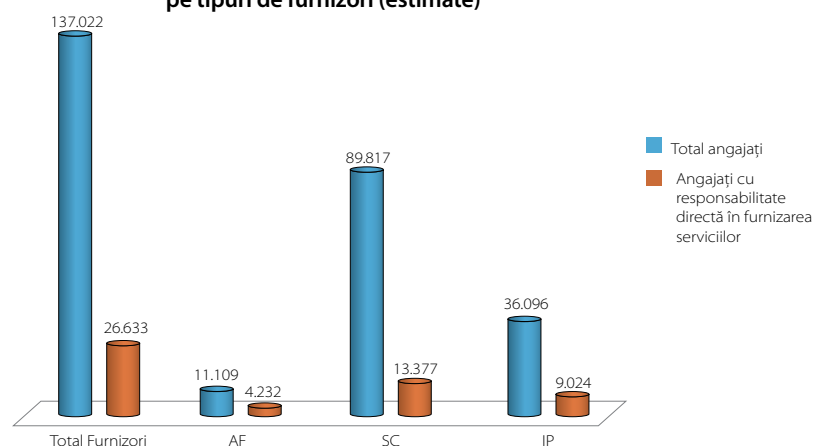
Tabel 27: Distribuția angajaților pe tipuri de furnizori servicii formare și ocupare

Total Angajați	Total furnizori	AF	SC	IP
Medie	49	21	47	96
Mediană	9	9	7	60
Estimat	137,022	11,109	89,817	36,096
Angajați cu responsabilitate directă în furnizarea serviciilor	Total furnizori	AF	SC	IP
Medie	10	8	7	24
Mediană	2	3	1	7
Estimat	26,633	4,232	13,377	9,024
% Angajați furnizare servicii din total angajați	19.4%	38.1%	14.9%	25.0%
Total venituri (mii lei)	10,054,604	820,375	5,232,627	4,001,602
Venituri pe angajat (mii lei)	73	74	58	111

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

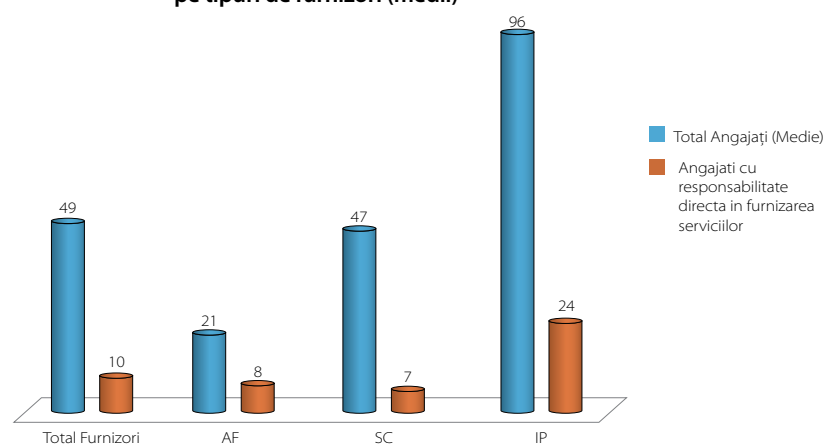
²⁸ A se vedea în acest sens, Atlasul Economiei Sociale din România, ediția 2012, FDSC, 2012

Grafic 24: Total angajați și angajați cu responsabilitate directă în furnizarea serviciilor pe tipuri de furnizori (estimate)

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 25: Total angajați și angajați cu responsabilitate directă în furnizarea serviciilor pe tipuri de furnizori (medii)

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Principala formă de angajare în cadrul furnizorilor acreditați de servicii formare și ocupare o constituie contractul de muncă pe perioadă nedeterminată; spre deosebire de alte domenii în care activează organizațiile de economie socială, formarea profesională și serviciile de ocupare înregistrează și alte forme contractuale de angajare, altele decât contractul de muncă pe perioadă nedeterminată.

Astfel, asociațiile și fundațiile – furnizori de formare și servicii ocupare au în medie 13 angajați cu contract de muncă pe perioada nedeterminată (6880, estimat la nivelul întregii populații la sfârșitul anului 2012), 5 angajați cu contract de muncă pe perioadă determinată (2645 contracte, estimate la sfârșitul anului 2012) și 2 angajați cu convenții civile de muncă (1060 convenții).

Proape jumătate din totalul furnizorilor angajează specialiști din afara organizației, 43% din total apelând la colaboratori externi în anul 2012; ponderi mai ridicate de colaboratori externi se remarcă

în cazul asociațiilor și fundațiilor (52% din totalul asociațiilor și fundațiilor apelează la colaboratori externi) și la furnizorii de formare profesională (46% din totalul furnizorilor de formare profesională).

În medie pe organizație, instituțiile publice au cel mai mare număr de colaboratori externi (31 colaboratori externi pe organizație), urmate de asociații și fundații (14) și societăți comerciale (10 colaboratori externi pe organizație); în valoare absolută, cei mai mulți colaboratori externi se regăsesc în societăți comerciale, urmate de instituții publice și asociații și fundații.

Tabel 28: Distribuția angajaților cu responsabilitate directă în furnizarea serviciilor de formare și ocupare pe forme de angajare

Personalul care are responsabilitatea furnizării serviciilor de formare sau ocupare este format din:	Total (%)	AF (%)	SC (%)	IP (%)	FFP (%)	FSO (%)
Angajații organizației, toți	56	48	58	63	54	67
Angajați ai organizației și colaboratori externi	35	39	34	36	37	30
Doar colaboratori externi	8	13	9	1	9	2

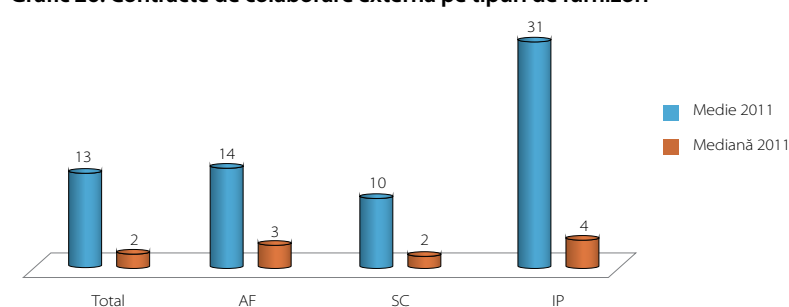
Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tabel 29: Contracte de colaborare externă pe tipuri de furnizori

Câte contracte de colaborare externă cu persoane fizice autorizate sau întreprinderi individuale ați avut?	Total	AF	SC	IP
Medie 2011	13	14	10	31
Medie 2010	11	11	8	26

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 26: Contracte de colaborare externă pe tipuri de furnizori

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tabel 30: Evoluția angajării în cadrul furnizorilor incluși în eșantionul de cercetare: 2010-2012

Câți angajați a avut organizația dvs. în anul:	Total AF			Total SC		
	Suma	Medie	Mediană	Suma	Medie	Mediană
An 2010	8937	20	9	71295	52	7
An 2011	10581	23	11	75506	54	8
An 2012	9177	21	10	80212	59	8

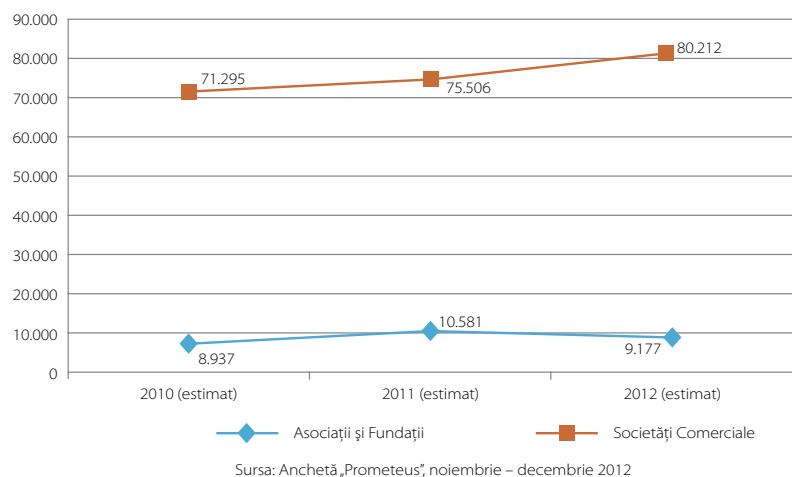
Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Datele de cercetare privind evoluția angajării în cadrul furnizorilor vizează suma numărului de angajați raportați de către unitățile selectate și nu estimate la nivelul întregii populații de organizații.

În perioada 2010-2012, nivelul de angajare în cadrul furnizorilor, societăți comerciale incluse în eșantion înregistrează o tendință crescătoare în vreme ce pentru asociații și fundații se înregistrează o evoluție inconstantă ce indică mai degrabă o tendință de stabilizare a personalului.

Astfel, în 2012, furnizorii - asociații și fundații incluși în eșantion angajau un număr de 9177 persoane, în scădere cu 13% față de 2011 dar în creștere cu 2,7% față de 2010; evoluția indicatorilor de tendință centrală confirmă tendința de stabilizare în ceea ce privește angajarea în cadrul furnizorilor de servicii de formare și ocupare - asociații și fundații.

Grafic 27: Evoluția angajării în cadrul furnizorilor privați de servicii formare și ocupare: 2010 - 2012

Tabel 31: Percepții ale managementului furnizorilor de servicii formare și ocupare privind evoluția numărului de angajați

Cum vă așteptați să evolueze numărul de angajați în următorul an?	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Va crește	22	19	17	37
Va rămâne la fel	64	68	70	51
Va scădea	13	13	14	12

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tendința de stabilizare a nivelului angajării în cadrul asociațiilor și fundațiilor este întărită de percepția dominantă a managerilor în ceea ce privește evoluția numărului de angajați în 2013.

Astfel, un procent de 64% din totalul respondenților este de părere că numărul angajaților va rămâne la fel în ciuda faptului că 43% consideră că volumul de activitate va înregistra creșteri în 2013 față de 2012; 22% din totalul managerilor consideră că nivelul angajării va crește în vreme ce 13% consideră că acesta va scădea.

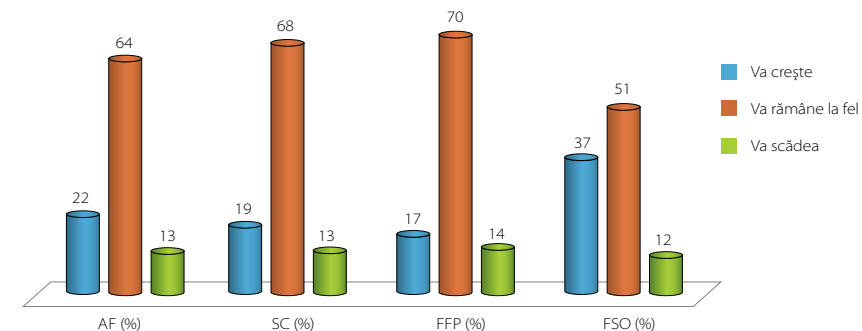
Furnizorii de servicii de ocupare sunt în general mai optimiști față de cei de formare profesională în ceea ce privește nivelul viitor al cifrei de afaceri și al angajării.

Tabel 32: Percepții ale managementului furnizorilor de servicii formare și ocupare privind evoluția volumului de activitate

Cum vă așteptați să evolueze volumul activității în următorul an?	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Va crește	43	34	34	48
Va rămâne la fel	40	51	49	40
Va scădea	17	15	16	13

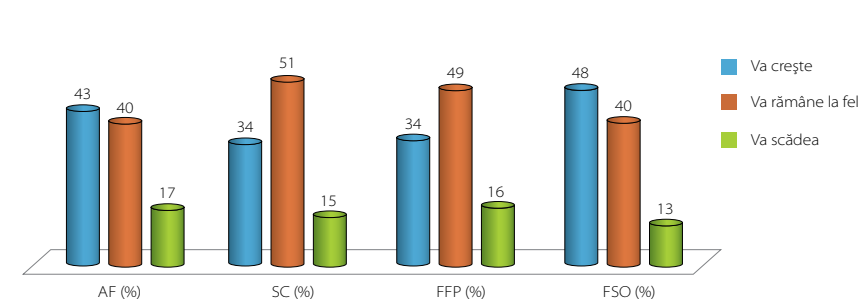
Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 28: Cum vă așteptați să evolueze numărul de angajați în următorul an? (%)

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 29: Cum vă așteptați să evolueze volumul activității în următorul an? (%)

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

6.4 Venituri

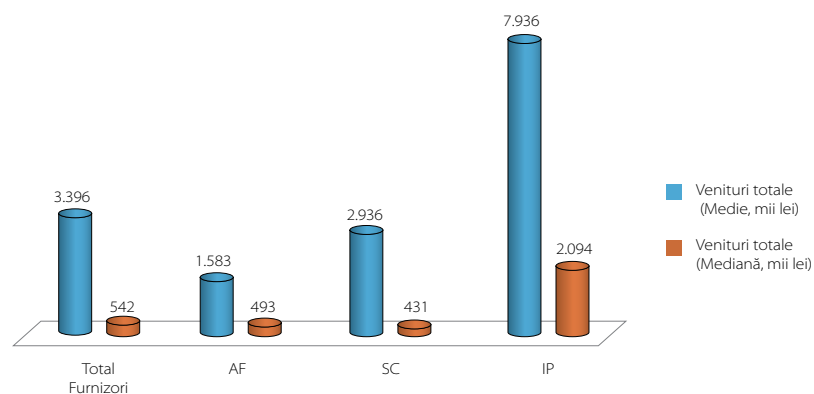
În 2011, organizațiile *private* acreditate în furnizarea de servicii de formare profesională și servicii de ocupare au avut venituri de aproximativ 6,4 miliarde lei, majoritatea fiind realizate de societățile comerciale (87% din total); asociațiile și fundațiile au realizat venituri în valoare de aproximativ 838 milioane lei, media pe organizație fiind de 1,58 milioane lei, jumătate din totalul organizațiilor atragând venituri de până la 493 mii lei.

Tabel 33: Estimate ale veniturilor și cheltuielilor furnizorilor de formare și ocupare după forma juridică de organizare, 2011, mii lei

Care au fost veniturile/ bugetul și cheltuielile totale (execuție bugetară) ale organizației dvs.?				
Venituri	Total Furnizori	AF	SC	IP
Medie	3,396	1,583	2,936	7,936
Mediană	542	493	431	2,094
Estimat	9,433,287	837,800	5,611,520	2,983,967
Estimat (mii Euro)	2,224,832	197,594	1,323,472	703,766
Cheltuieli	Total	AF	SC	IP
Medie	3,660	1,551	2,738	10,642
Mediană	493	515	377	2,118
Estimat (Lei)	10,054,604	820,375	5,232,627	4,001,602
Estimat (mii Euro)	2,371,369	193,485	1,234,110	943,774

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 30: Veniturile furnizorilor acreditați de servicii formare și ocupare, indicatori ai tendinței centrale

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Aproape jumătate din cheltuielile furnizorilor acreditați (44% din total cheltuieli) a reprezentat cheltuieli cu furnizarea serviciilor, ponderi mai ridicate înregistrându-se în cazul asociațiilor și fundațiilor, unde cheltuielile cu furnizarea serviciilor reprezintă 55% din totalul cheltuielilor efectuate.

La nivelul întregii populații de organizații, în 2011, furnizarea serviciilor a presupus cheltuieli de aproximativ 4,4 miliarde lei, care, raportat la numărul estimat de 1,8 milioane beneficiari a însemnat o medie a cheltuielilor pe beneficiar de 2366 lei.

Cele mai mici cheltuieli medii pe beneficiar se înregistrează în cazul furnizorilor publici și cei ce sunt organizați ca asociații și fundații (în medie, asociațiile și fundațiile cheltuiesc cu 40% mai puțin față de media cheltuielilor întregii populații de furnizori).

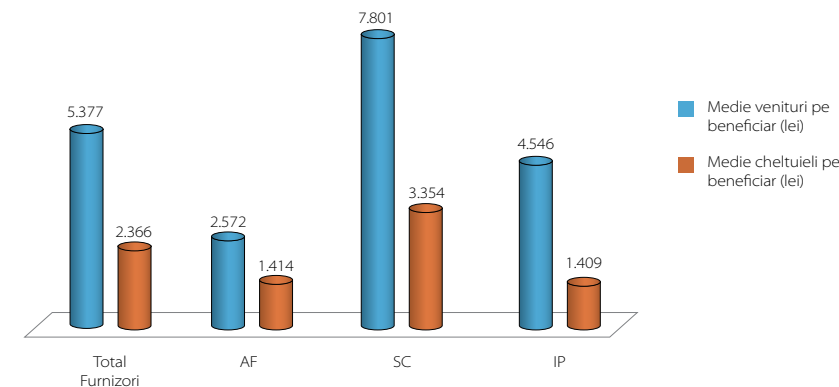
În schimb, asociațiile și fundațiile au în medie venituri pe beneficiar mai mici decât furnizorii privați, societăți comerciale, rata venituri/cheltuieli pe beneficiar fiind de 2,3 în cazul societăților comerciale și de numai 1,8 în cazul asociațiilor și fundațiilor, o posibilă explicație constând în faptul că asociațiile și fundațiile impun taxe mai mici cursanților și își ajustează corespunzător în jos nivelul cheltuielilor pe beneficiar.

Tabel 34: Cheltuieli privind furnizarea serviciilor pe tipuri de furnizori, 2011, mii lei

Estimați ponderea cheltuielilor privind furnizarea serviciilor din totalul cheltuielilor organizației dvs.	Total Furnizori	AF	SC	IP
% cheltuieli cu furnizarea serviciilor din total cheltuieli (medii procentuale)	44	55	43	31
Estimat cheltuieli cu furnizarea serviciilor (mii Lei)	4,424,025	451,206	2,250,029	1,240,497
Număr total estimat de beneficiari (mii)	1,870	319	671	880
Medie cheltuieli pe beneficiar (Lei)	2,366	1,414	3,354	1,409
Medie venituri pe beneficiar (Lei)	5,377	2,572	7,801	4,546
Rată venituri/cheltuieli pe beneficiar	2.3	1.8	2.3	3.2

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 31: Medii venituri și cheltuieli/beneficiar pe tipuri de furnizori

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Atât furnizorii de formare profesională cât și cei de servicii de ocupare realizează mai bine de jumătate din veniturile comerciale prin vânzări directe către diverși clienți persoane fizice sau juridice; finanțările publice reprezintă o a doua sursă importantă de venituri pentru furnizori, cei de formare profesională realizând 37% din venituri prin intermediul acestei surse, în vreme ce furnizorii de servicii de ocupare realizează în medie 42% din total venituri prin intermediul finanțărilor publice.

După cum am indicat mai sus, 78% dintre furnizori, asociații și fundații realizează activități economice aducătoare de venit dar în medie, ponderea acestora în veniturile totale ale unei organizații este de doar 22% din totalul veniturilor realizate, mare parte din restul resurselor fiind atrase prin accesarea diverselor forme de finanțare publică.

În general, diversele tipuri de finanțări private au o pondere redusă în veniturile totale ale asociațiilor și fundațiilor, având mai degrabă un caracter rezidual.

Tabel 35: Surse de venituri ale furnizorilor de formare și servicii ocupare pe tipuri de furnizori

Specificați ce proporție din veniturile organizației a provenit din următoarele surse: (%)				
2011 - Medii procentuale	AF	SC	FFP	FSO
Finanțări publice (fonduri nerambursabile, subvenții, contracte furnizări servicii etc.)	58	26	36	42
Activități economice (vânzări, altele decât contracte cu autorități publice)	22	66	54	51
Activități economice din chirii și activități financiare	3	5	4	4
Finanțări private de la alte fundații finanțatoare (granturi)	5	0	1	1
Finanțări private de la societăți comerciale (sponsorizări)	4	1	2	1
Finanțări private de la persoane fizice (donatii)	4	2	2	1
Cotizații	4	0	1	0

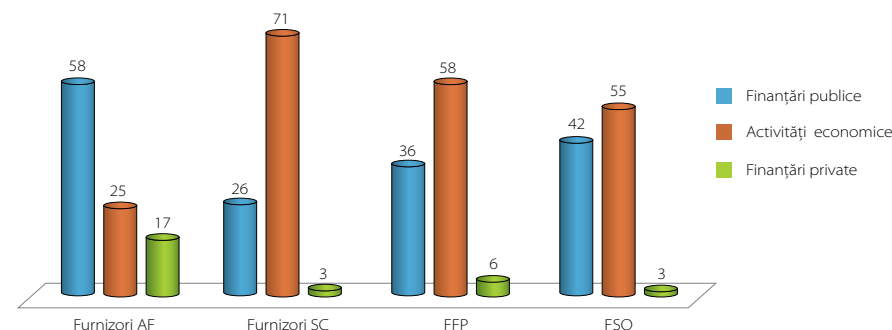
Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tabel 36: Surse de venituri ale furnizorilor de formare și servicii ocupare pe tipuri de furnizori(II)

Specificați ce proporție din veniturile organizației a provenit din următoarele surse: (%)				
2011 - Medii procentuale	AF	SC	FFP	FSO
Finanțări publice (fonduri nerambursabile, subvenții, 2%, contracte furnizări servicii etc.)	58	26	36	42
Activități economice (vânzări, altele decât contracte cu autorități publice, chirii, activități financiare)	25	71	58	51
Finanțări private	17	3	6	7

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 32: Surse de venituri ale furnizorilor de formare și servicii de ocupare pe tipuri de furnizori (medii procentuale)

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Datele de cercetare evidențiază o ușoară creștere în 2011 față de 2010 a ponderii finanțărilor publice în veniturile totale ale furnizorilor, fapt datorat creșterii importanței fondurilor comunitare nerambursabile în finanțarea serviciilor de stimulare a ocupării și de formare profesională.

De altfel, după cum se poate observa din tabelul de mai jos, ponderea veniturilor provenite din fonduri nerambursabile este în medie de 46% din totalul veniturilor atrase prin finanțări publice în cazul furnizorilor de formare profesională și de 67% în ceea ce privește furnizorii de servicii de ocupare, ponderi semnificativ mai mari înregistrându-se în cazul furnizorilor, asociațiilor și fundațiilor.

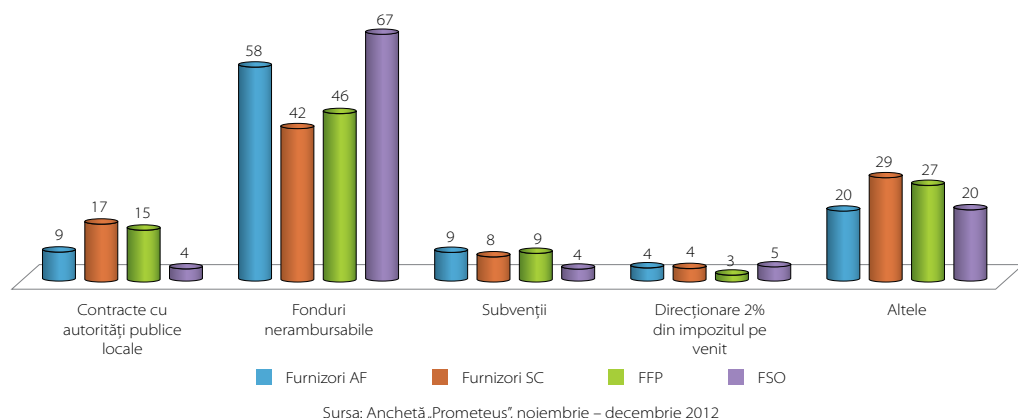
În ceea ce privește celelalte forme de finanțare publică, ponderi mai ridicate ale nivelului de contractare cu autoritățile publice locale se regăsesc în cazul furnizorilor de formare societăți comerciale; în cazul asociațiilor și fundațiilor care accesează finanțări publice ponderea contractării și cea a subvențiilor este de 9% (pentru ambele tipuri de surse) în veniturile totale atrase prin intermediul finanțărilor publice.

Tabel 37: Tipuri de finanțări publice accesate de către furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare

2011 - Medii procentuale	AF	SC	FFP	FSO
Contracte cu autorități publice locale	9	17	15	4
Fonduri UE nerambursabile	58	42	46	67
Subvenții din partea autorităților publice locale	5	8	7	3
Subvenții de la bugetul de stat	4	0	2	1
Diracționare 2% din impozitul pe venit	4	4	3	5
Altele	20	29	27	20

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 33: Tipuri de finanțări publice accesate de către furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare (medii procentuale)

Un procentaj important din furnizori (41% dintre furnizorii de formare profesională și 53% dintre cei de stimulare a ocupării) a contractat finanțări în cadrul programelor comunitare de finanțare nerambursabilă, în calitate de beneficiar.

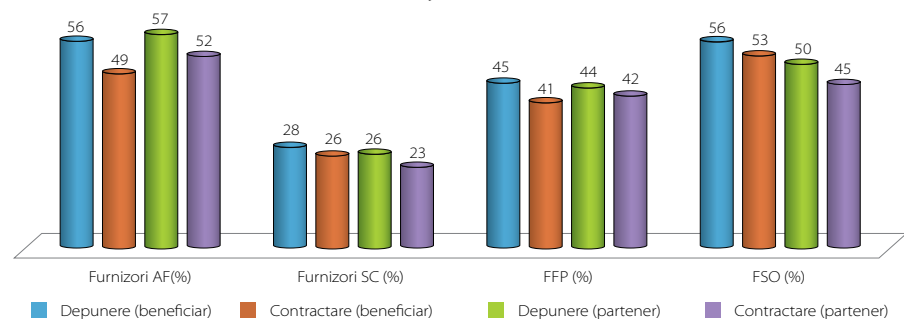
Ponderi mai ridicate se regăsesc în cazul furnizorilor asociații și fundații, jumătate dintre aceștia contractând proiecte fie ca beneficiar fie ca partener, în principal în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU).

Tabel 38: În perioada 2008-2011 ați depus/contractat proiecte de finanțare în cadrul programelor de finanțare nerambursabilă ale UE?

În perioada 2008-2011 ați depus/contractat proiecte de finanțare în cadrul programelor de finanțare nerambursabilă ale UE?	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Am depus cereri (beneficiar)	56	28	45	56
Am contractat proiecte (beneficiar)	49	26	41	53
Am depus cereri (partener)	57	26	44	50
Am contractat proiecte (partener)	52	23	42	45

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 34: În perioada 2008-2011 ați depus/contractat proiecte în cadrul programelor de finanțare nerambursabilă ale UE?

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Veniturile din activități economice sunt realizate în principal prin vânzări către societăți comerciale sau către publicul larg, în medie, 43% din totalul furnizorilor de formare și 55% din cel al furnizorilor de servicii de ocupare indicând societățile comerciale drept principalii clienți ai organizației, în vreme ce 43% respectiv 36% au indicat persoanele fizice drept cel mai important client al organizației.

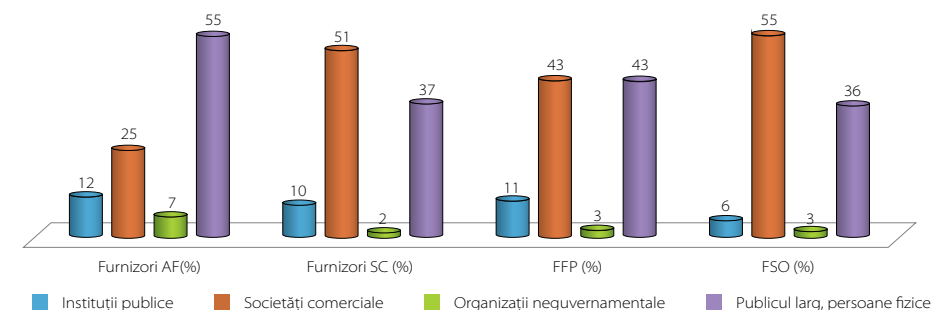
Furnizorii - asociații și fundații se bazează în principal pe vânzări către publicul larg, persoane fizice (55% din total clienți sunt persoane fizice), urmate de vânzări către societăți comerciale, instituții publice sau alte organizații neguvernamentale.

Tabel 39: Principalii clienți ai furnizorilor de formare profesională și servicii de ocupare

Precizați ponderea aproximativă deținută de fiecare categorie de clienți în portofoliul total al clienților organizației dvs.?				
Cine sunt clienții principali ai activității economice?	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Instituții publice	12	10	11	6
Societăți comerciale	25	51	43	55
Organizații neguvernamentale	7	2	3	3
Publicul larg, persoane fizice	55	37	43	36

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Grafic 35: Principalii clienți ai furnizorilor de formare profesională și servicii de ocupare

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Persoanele fizice sunt principalii clienți vizați și în viitor de către managerii de asociații și fundații; aproape trei pătrimi dintre aceștia se așteaptă ca ponderea persoanelor fizice în portofoliul de clienți să crească în următorii 2 ani în vreme ce 35% dintre respondenți consideră că societățile comerciale au un potențial de creștere semnificativ.

Tabel 40: Care dintre aceste categorii de clienți vă așteptați să crească, ca pondere în următorii 2 ani?

Care dintre aceste categorii de clienți vă așteptați să crească, ca pondere în următorii 2 ani	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Instituții publice	20	17	15	13
Societăți comerciale	35	63	45	63
Organizații neguvernamentale	19	5	7	10
Publicul larg, persoane fizice	70	49	46	42

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Majoritatea furnizorilor de formare profesională și servicii de stimulare a ocupării a obținut profit sau excedent în toți anii sau în anumiți ani de la data autorizării (84% din totalul furnizorilor de formare și 76% din totalul furnizorilor de servicii de ocupare), ceea ce reprezintă un important indiciu al stabilității financiare al acestor organizații, ponderea asociațiilor care au obținut excedent fiind mai redusă comparativ cu cea a societăților comerciale.

Nivelul profitului a fost de până la 15% pentru 68% din totalul furnizorilor de formare profesională și de 48% pentru cei acreditați în furnizarea de servicii de ocupare, un profit (excedent) de peste 15% fiind raportat de 21%, respectiv 31% din totalul organizațiilor ce compun cei doi furnizori; organizațiile ce raportează profituri (excedente) mari sunt cele care prezintă ponderi consistente atât a veniturilor din vânzări cât și a celor provenite din finanțări nerambursabile în totalul veniturilor realizate.

Furnizorii - asociații și fundații au obținut un excedent aproape nul sau un mic excedent în proporție de 76% din totalul organizațiilor, un excedent important înregistrându-se doar în cazul a 11% dintre aceștia.

Majoritatea furnizorilor au reinvestit profitul/excedentul în dezvoltarea activităților economice, l-au distribuit către acționari (33% din totalul societăților comerciale) sau l-au distribuit către alte programe sociale ale organizației, în cazul asociațiilor și fundațiilor (27% din totalul asociațiilor și fundațiilor care au realizat excedente).

Tabel 41: În ultimii ani (după autorizare) organizația dvs. a obținut excedent/profit?

În ultimii 3 ani, organizația dvs. a obținut excedent/profit?	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Da, în toți anii	40	54	51	47
Da, în anumiți ani	25	23	23	29
Nu	34	23	26	24

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tabel 42: Care a fost rezultatul financiar-contabil al anului 2011?

Care a fost rezultatul financiar-contabil al anului 2011?	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Un deficit semnificativ (sub -15%)	5	6	5	11
Un mic deficit (-15/-3%)	8	5	6	10
Aproape nul (±2%)	16	8	10	11
Un mic profit (3/15%)	60	54	58	37
Un profit important (peste 15%)	11	26	21	31

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tabel 43: Distribuția profiturilor sau excedentelor

Ce s-a făcut cu acest profit?	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
A fost reinvestit în dezvoltarea activităților economice	54	72	55	58
A fost capitalizat în depozite sau alte instrumente financiare	18	9	9	10
A fost distribuit către alte programe sociale ale organizației	27	5	8	15
A fost distribuit în mod egal între acționari	2	17	10	14
A fost distribuit între acționari / membri, în funcție de contribuția fiecăruia la capitalul / patrimoniul organizației	5	16	11	9
A fost donat / acordat ca sprijin financiar membrilor defavorizați sau unor persoane defavorizate din comunitate	6	1	2	1
Altceva	9	4	4	9

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Principalele dificultăți cu care se confruntă furnizorii - asociații și fundații se referă la lipsa fluxului de numerar, 42% din totalul asociațiilor și fundațiilor considerând această problemă ca fiind foarte dificilă (mai puțin importantă în cazul societăților comerciale), la accesarea fondurilor nerambursabile (32%) și la încheierea de contracte de furnizare de servicii cu autorități publice.

Alți factori ce țin de atragerea unor manageri și instructori profesioniști, calificarea personalului sau colaborarea cu alte asociații și fundații au un grad de dificultate mai degrabă scăzut.

Tabel 44: Dificultăți întâmpinate de către furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare

Indicați care este gradul de dificultate pentru următoarele probleme cu care vă confrunțați în activitatea dvs.? (Un răspuns pe fiecare rând)	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Foarte Dificil				
Lipsa lichidităților	42	29	33	33
Accesarea de fonduri nerambursabile	32	31	33	33
Încheierea de contracte de furnizare de servicii cu autorități publice	25	19	20	20
Colaborarea cu autoritățile publice	16	16	17	17
Concurența ridicată din domeniu	16	25	24	24
Menținerea bazei de clienți / beneficiari	15	22	21	22
Implicarea beneficiarilor, familiilor în procesul de furnizare de servicii	11	6	8	8
Lipsa personalului capabil să dezvolte planuri de afaceri / proiecte de dezvoltare	11	8	8	9
Atragerea unor manageri / instructori profesioniști	10	4	6	6
Numărul și calificarea personalului	8	4	5	5
Colaborarea cu alte ONG-uri	5	5	5	5

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Nevoile de dezvoltare ale activităților economice sunt variate, cele mai importante constând în acordarea de sprijin financiar inițial sau operațional și asigurarea formării profesionale pentru angajați.

La fel de importante dar indicate de un număr mai redus de manageri sunt nevoile legate de asistență tehnică pentru realizarea de proiecte cu finanțare nerambursabilă și de comunicarea și inter-relaționarea cu celelalte organizații din domeniu.

Tabel 45: Nevoi de dezvoltare ale furnizorilor de formare și servicii ocupare pe tipuri de furnizori.

Cât de importante sunt următoarele aspecte în dezvoltarea activității economice a organizației dvs.?					
Foarte Important	Total furnizori (%)	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Sprijin financiar (capital de lucru, operațional) atunci când e nevoie	40	47	37	41	36
Sprijin financiar pentru dezvoltarea de planuri de afaceri, planuri de marketing	35	38	35	37	24
Instruire pentru angajați	35	37	35	36	35
Asistență tehnică pentru dezvoltarea de planuri de afaceri, planuri de marketing	30	33	29	29	34
Asistență tehnică pentru realizarea de proiecte cu finanțare nerambursabilă	32	41	29	33	30
Comunicare între organizații similare	32	44	28	33	30

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

În ceea ce privește întocmirea rapoartelor de activitate, 62% dintre managerii intervievați au declarat realizarea unui astfel de raport în fiecare an de la înființare, în vreme ce doar 50% au și făcut publice aceste rapoarte de activitate.

Tabel 46: Realizarea de rapoarte de activitate de către furnizorii autorizați

Organizația dvs. a întocmit un raport de activitate?	Total furnizori (%)	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Da, în toți anii de la înființare	62	67	60	62	62
Da, doar în anumiți ani de activitate	16	17	16	16	15
Nu	22	16	24	22	23
	100	100	100	100	100

Organizația dvs. a făcut publice rapoartele de activitate?	Total furnizori (%)	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Da, în toți anii de la înființare	50	46	52	50	51
Da, doar în anumiți ani de activitate	14	18	13	14	14
Nu	36	36	36	36	35

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Mai bine de trei pătrimi din totalul managerilor intervievați consideră că activitățile desfășurate de furnizorii acreditați - servicii formare și ocupare, au o importanță mare și foarte mare în cadrul

comunităților locale din care fac parte, managerii organizațiilor de economie socială exprimându-și mai intens această opinie comparativ cu managerii de organizații din cadrul societăților comerciale.

Tabel 47: Cum apreciați importanța activității organizației dvs. pentru nevoile comunității locale din care face parte?

Cum apreciați importanța activității organizației pentru nevoile comunității locale din care face parte?	Total furnizori (%)	AF (%)	SC (%)	FFP (%)	FSO (%)
Niciuna	5	1	7	5	5
Mica	19	12	21	18	18
Mare	50	51	50	51	52
Foarte Mare	26	35	22	26	25

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

6.5 Date de cercetare cantitativă ce privesc exclusiv furnizorii acreditați de formare profesională și servicii de ocupare, organizații de economie socială

În iulie 2012 (furnizorii de formare profesională), respectiv decembrie 2011 (furnizorii de servicii de ocupare), formele juridice încadrate în categoria economiei sociale, constituiau 18% din totalul furnizorilor de formare profesională, 435 organizații și 25% din totalul furnizorilor acreditați în servicii pentru stimularea ocupării, 94 organizații.

Asociațiile - furnizori de formare și ocupare cuprindeau conform datelor din sondaj un număr estimat de aproximativ 26380 membri, media pe organizație fiind de 48 membri iar mediana de 9 membri (jumătate din totalul asociațiilor având până în 9 membri); cei mai mulți membri se regăsesc în cadrul furnizorilor de formare profesională, 86% din totalul membrilor raportați.

O parte din membri îi regăsim în cadrul personalului angajat, în 63% din totalul asociațiilor.

Tabel 48: Categoriile de membri în asociații, furnizori de formare profesională și servicii de ocupare (I)

Membrii organizației sunt %:	TOTAL furnizori (%)	FFP (%)	FSO (%)
Salariați ai organizației, toți	14	16	4
O parte salariați ai organizației	47	45	61
Niciunul salariat al organizației	39	40	36

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Tabel 49: Categoriile de membri în asociații, furnizori de formare profesională și servicii de ocupare (II)

Printre membrii organizației dvs. sunt...	TOTAL furnizori	FFP	FSO
Șomeri	11	11	23
Pensionari	30	30	32
Tineri (15-24 ani)	23	23	25
Persoane de etnie roma	5	5	5
Persoane cu handicap	9	8	12

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

Mai bine de trei pătrimi din totalul asociațiilor, furnizori de servicii intenționează să primească noi membri (78% din totalul asociațiilor), fără a impune condiții specifice pe care o persoană trebuie să le îndeplinească pentru a accede la calitatea de membru.

Deși majoritatea organizațiilor sunt deschise primirii de noi membri și intenționează ca în viitorul apropiat să-și mărească numărul acestora, evoluția numărului de membri în cadrul organizațiilor cuprinse în eșantion pare să indice mai degrabă o tendință descrescătoare, media numărului de membri în decembrie 2012 scăzând cu 26% față de cea înregistrată în 2011 și 2010.

Aproape jumătate din totalul furnizorilor apelează la sprijinul oferit de voluntari (49% din total), prezența acestora având o frecvență mai mare în cazul furnizorilor de servicii de ocupare; în medie, organizațiile raportează sprijinul a 14 voluntari cu activitate regulată (cel puțin 8 ore de lucru pe lună timp de cel puțin 6 luni), în creștere ușoară față de 2011. Aproape două treimi din totalul organizațiilor ce apelează la voluntari consideră suficient sau peste necesar numărul acestora, în vreme ce 37% din total îl consideră insuficient.

În cazul asociațiilor, cea mai importantă instanță de conducere este asigurată de către adunarea generală a membrilor, aceasta întrunindu-se în medie de două ori pe an; consiliul de administrație al furnizorilor - asociații și fundații are în medie patru membri, în componența sa regăsindu-se în principal membri ai organizației, angajați și beneficiari ai serviciilor furnizate și mai puțin sau deloc reprezentanți ai voluntarilor, autorităților publice sau mediului de afaceri.

54% din totalul managerilor intervievați au cunoștință despre existența unor rețele, federații sau uniuni de organizații în domeniul furnizorilor de formare și al serviciilor de ocupare, majoritatea acestora având calitatea de membru în cadrul unor astfel de rețele.

Rețelele de furnizori au drept principal rol informarea organizațiilor membre și dezvoltarea unor proiecte comune, 60% dintre managerii chestionați apreciind apartenența la o astfel de rețea ca fiind satisfăcătoare.

Tabel 50: Funcții ale rețelelor de furnizori de formare profesională și servicii de ocupare (% din totalul furnizorilor membri într-o rețea)

În ce constă activitatea acestei rețele? (%)	TOTAL furnizori	FFP	FSO
Informarea organizațiilor membre	57	55	75
Elaborarea și desfășurarea unor proiecte comune	55	54	71
Sprijin pentru elaborarea unor reglementări privind activitatea organizațiilor	40	40	43
Reprezentare în fața organismelor de stat	37	35	48
Instruirea personalului organizațiilor membre	29	30	44
Asistență pentru obținerea de finanțări	23	23	38
Supravegherea și controlul activității organizațiilor membre	13	14	6

Sursa: Anchetă „Prometeus”, noiembrie – decembrie 2012

6.6 Principalele rezultate ale cercetării de tip calitativ

Rezultatele cercetării de tip calitativ au relevat existența în cadrul furnizorilor privați de formare și servicii de ocupare a unor modele de operare și comportamente organizaționale diferite în funcție de tipul de servicii oferite, tipologia beneficiarilor și a surselor de finanțare.

Asociațiile și fundațiile – furnizori de servicii de formare și ocupare diferă în funcție de tipurile și volumul serviciilor oferite; în cadrul acestora se diferențiază organizațiile care oferă exclusiv servicii de formare profesională și care adeseori adoptă strategii și comportamente asemănătoare societăților comerciale din domeniu.

Furnizarea exclusivă de servicii de stimulare a ocupării forței de muncă este aproape inexistentă în cadrul organizațiilor de economie socială, aceasta fiind adesea combinată cu serviciile de formare profesională sau cu alte tipuri de servicii.

O categorie aparte de furnizori oferă pe lângă servicii de formare și ocupare, servicii sociale și uneori locuri de muncă în propria organizație persoanelor aparținând unor grupuri vulnerabile, în forma unităților protejate sau în cadrul organizației fără regim de unitate protejată; organizațiile care oferă simultan serviciile menționate mai sus (*organizații cu servicii integrate*) sau combinații ale acestora au drept beneficiari grupuri defavorizate distincte, fiind mai degrabă orientate către nevoile grupului țintă și secundar spre activitatea economică.

Organizațiile ce oferă servicii integrate se auto-identifică cu principiile economiei sociale mult mai pregnant decât celelalte tipuri de organizații, majoritatea respondenților înțelegând prin economie socială setul de activități economice în care sunt implicate persoane din categorii defavorizate, scopul acestora fiind în primul rând unul social, și în al doilea rând unul de natură economică.

Grupul țintă aparținând unei categorii defavorizate reprezintă criteriul ultim de auto-încadrare în categoria furnizorilor aparținând economiei sociale (nu toate organizațiile investigate au un astfel de obiectiv).

“[Economia socială] reprezintă o formă de a aduce profit, dar profitul respectiv să îl reinvestești tot în persoane defavorizate, în persoane care au nevoie de sprijin.” (Servicii de ocupare și formare, FG Iasi).

Reprezentanții organizațiilor cu servicii complexe având drept grupuri de beneficiari, persoane aparținând categoriilor cu risc ridicat de vulnerabilitate reclamă faptul că nu există o diferențiere din punct de vedere al facilităților față de societățile comerciale orientate doar spre profit și prin urmare cer măsuri care să îi sprijine pentru a fi competitivi în fața acestora și tratament discriminatoriu în contractarea serviciilor publice de formare și ocupare.

În cadrul celorlalte organizații, identificarea cu economia socială este mai puțin evidentă, așteptările respondenților de la economia socială fiind mai degrabă de ordin general, cu un impact redus asupra activității lor.

Furnizorii de formare se disting în funcție de tipul programelor de formare alese; pe de o parte, există un segment de organizații care oferă exclusiv sau preponderent cursuri de calificare, recalificare și inițiere; adeseori aceste organizații au un grad de specializare redus, oferind o gamă largă de cursuri și având drept *obiectiv maximizarea volumului de activitate al organizației*; acestea au drept țintă persoane fizice (adeseori șomerii înregistrați în bazele de date ANOFM), tineri absolvenți sau persoane vârstnice aflate în căutarea unui loc de muncă.

Aceste organizații își selectează oferta în funcție de lista locurilor de muncă vacante publicate de către serviciul public de ocupare și uneori contractează servicii de formare și/sau ocupare finanțate de către acesta; *cercetarea calitativă a evidențiat faptul că doar un număr foarte redus de organizații de economie socială reușesc să acceseze contracte finanțate din bugetul asigurărilor de șomaj, majoritatea acestora fiind câștigate de către actorii din sectorul comercial sau public.*

O a doua categorie de furnizori aparținând economiei sociale este preponderent *orientată către furnizarea de cursuri de perfecționare și/sau training nestructurat* (cursuri de dezvoltare personală); furnizorii din această categorie au un grad de specializare mult mai pronunțat în comparație cu organizațiile ce oferă cursuri de calificare sau inițiere atât în ceea ce privește oferta de cursuri (formare de formatori, management de proiect, accesarea fondurilor nerambursabile) cât și în ceea ce privește segmentarea clienților (corporații și departamentele de training ale acestora, instituții publice sau organizații neguvernamentale).

Furnizorii specializați dezvoltă adesea cursuri deschise conform expertizelor acumulate în domeniul în care organizația activează (de exemplu, îngrijirea bătrânilor, consiliere persoane infectate cu HIV); astfel, formarea în domeniul serviciilor sociale este mai degrabă apanajul organizațiilor de economie socială din domeniu și mai puțin al societăților comerciale; organizațiile de economie socială par a avea de asemenea o mai mare capacitate de a adapta serviciile/cursurile de formare la nevoile speciale ale beneficiarilor organizației respective (cursuri adaptate persoanelor cu dizabilități locomotorii).

Furnizorii specializați ținesc nișe de piață specifice cum ar fi formarea personalului din instituții publice, unde adesea funcționarii sunt obligați să atingă un anumit număr de credite profesionale și ore de formare: profesori, personal din direcțiile de sănătate și asistență socială, primării sau din organizații neguvernamentale.

Ca și celelalte forme de organizare ale economiei sociale, furnizorii de formare și servicii de ocupare apelează la surse de finanțare diverse, prin mecanisme de piață sau non piață, în special în cazul organizațiilor ce oferă servicii integrate.

Finanțările publice prin programele FSE/POSDRU constituie o țintă predilectă a furnizorilor cu servicii integrate sau specializați datorită numeroaselor linii de finanțare deschise și volumului consistent al acestora; atitudinea generală față de acest tip de finanțare este mai degrabă ambivalentă, percepția negativă fiind în principal datorată întârzierilor sistematice în rambursarea cheltuielilor de către autoritățile de management sau birocrăției excesive.

Pe de altă parte, programele de finanțare nerambursabile au constituit o provocare pentru organizațiile specializate în cursuri de perfecționare prin *mutarea accentului către beneficiari aparținând mai degrabă grupurilor defavorizate, principala țintă de formare și ocupare din cadrul FSE*; o alta serie de critici privind finanțarea comunitară nerambursabilă s-a referit la mutarea accentului pe cantitate în detrimentul calității serviciilor de formare sau ocupare alături de lipsa de motivare a beneficiarilor care au primit în regim de gratuitate aceste servicii.

Alte finanțări publice de la autorități centrale sau locale sunt mai degrabă accesate de către organizațiile ce oferă servicii multiple sau de către organizațiile ce furnizează în special cursuri de formare și calificare de nivel 1 sau 2; în general, *atragera de finanțări de la autoritățile locale este mai degrabă percepută ca fiind dificilă* datorită preferinței autorităților pentru domenii ce conferă “vizibilitate pozitivă” politicienilor (cultura și sport), tratamentului discreționar, corupției și întârzierilor în efectuarea plăților de către autorități.

Contractarea serviciilor de formare și/sau ocupare prin intermediul AJOFM este de asemenea considerată mai degrabă dificilă, în special de către furnizorii asociații și fundații datorită nivelului redus al plăților per beneficiar (care nu acoperă costurile) sau preferinței discreționare pentru contractări către societăți comerciale.

Finanțările private sunt constituite mai ales în forma granturilor din partea fundațiilor finanțatoare din străinătate. Ca și în cazul altor forme de economie socială acestea au avut o pondere semnificativă în trecut dar diminuată recent și mai puțin în forma sponsorizărilor sau a programelor de responsabilitate socială a corporațiilor, donațiilor sau cotizațiilor membrilor.

Principalii clienți de piață ai furnizorilor privați sunt companiile mari (contracte de furnizare servicii) care se regăsesc mai degrabă în portofoliul furnizorilor cu nivel de profesionalism ridicat, specializați în programe de perfecționare sau în cursuri de training neacreditate.

Principalii factorii ce influențează negativ dezvoltarea sectorului formării și serviciilor de ocupare se referă la *scăderea cererii de pe piața liberă (în cazul furnizorilor ce acționează exclusiv pe piață)* datorită «inflației» de cursuri gratuite finanțate prin FSE/POSDRU și la nivelul scăzut al contractărilor de servicii prin AJOFM.

Inaccesibilitatea finanțărilor nerambursabile, deficiențele în rambursări sau birocrăția excesivă, necunoașterea nevoilor de formare reale de pe piața muncii datorită absenței unei strategii naționale sau sectoriale în domeniu și lipsa unor rețele efective de asociații profesionale puternice în domeniu sunt tot atâția factori ce pot inhiba dezvoltarea organizațiilor de economie socială din domeniul serviciilor de ocupare și formare profesională.

7. Bibliografie:

- José Luis Monzón Campos, Rafael Chaves Ávila, The Social Economy în the European Union, CIRIEC, 2012
- José Luis Monzón Campos, Rafael Chaves Ávila, Public Policy, The Enterprises and Organizațions of the Third System: A Strategic Challenge for Employment, CIRIEC, 2000
- The European Emloyment Strategy, Assesing the Status Quo, J Timo Weishaupt, Katja Lack, German Policy Studies, vol. 7, no.1, 2011
- Ștefan Constantinescu: Atlasul Economiei Sociale din România, FDSC, 2011 și 2012
- Institutul European din România, Politica privind piața muncii și ocuparea forței de muncă, 2005
- Kim Alter, Social Enterprise Typology, Virtue Ventures LLC, 2007
- Janelle A. Kerlin, A Comparative Analysis of the Global Emergence of Social Enterprise, EMES Working Paper, 2006
- Programul Național de Reforme 2007-2010, Guvernul României, 2007
- Programul Național de Reforme 2010-2013, Guvernul României, 2010
- Documentul cadru de implementare a Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, versiunea 4, 2010
- Carta albă a sectorului ONG din România, FDSC, 2012
- Economia informală și impactul ei asupra pieței muncii, BNS/ Biroul pentru observarea pieței muncii și a calității locurilor de muncă în gospodăriile populației (martie 2011)

8. Index de tabele

Tabel 1	Evoluția ratei de ocupare pe grupe de vârstă: 2006-2012	Pag. 23
Tabel 2	Structura populației ocupate după statut profesional la sfârșitul anului 2010	Pag. 24
Tabel 3	Evoluția ratei de ocupare a populației de 15 ani și peste, pe grupe de vârstă: 2006-2012	Pag. 25
Tabel 4	Rata șomajului BIM și rata șomajului BIM de lungă durată: 2005-2011	Pag. 26
Tabel 5	Beneficiari ai măsurilor active de ocupare: 2009-2011	Pag. 27
Tabel 6	Evoluția numărului de beneficiari de servicii informare și consiliere profesională: 2009-2011	Pag. 27
Tabel 7	Categorii de beneficiari ai cursurilor de formare profesională în perioada 2009-2011	Pag. 28
Tabel 8	Execuția bugetului asigurărilor de șomaj în vederea realizării măsurilor active pentru ocuparea forței de muncă 2009 – 2011	Pag. 31
Tabel 9	Sumar selectiv al liniilor de finanțare FSE/POSDRU 2007-2013, relevante pentru actorii economiei sociale, furnizori de formare profesională și servicii de ocupare	Pag. 33
Tabel 10	Proiecte contractate pe tipuri de organizații beneficiar	Pag. 33
Tabel 11	Situația proiectelor contractate pe axa 6, pe tipuri de organizații	Pag. 36
Tabel 12	Distribuția furnizorilor de servicii de ocupare și formare profesională după forma juridică	Pag. 37
Tabel 13	Distribuția furnizorilor și programelor acreditate de formare profesională pe județe	Pag. 40
Tabel 14	Indicatori economici ai furnizorilor autorizați de formare profesională (Asociații și Fundații)	Pag. 41
Tabel 15	Tipuri de servicii oferite de către furnizorii de formare profesională și servicii ocupare	Pag. 44
Tabel 16	Tipuri de activități economice derulate de către furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare	Pag. 44
Tabel 17	Serviciile acordate de către organizația dvs. sunt gratuite ?	Pag. 45
Tabel 18	Beneficiari ai serviciilor de formare și ocupare pe tipuri de furnizori	Pag. 46
Tabel 19	Beneficiari ai serviciilor de formare profesională pe tipuri de furnizori	Pag. 47
Tabel 20	Beneficiari ai serviciilor de informare și consiliere profesională pe tipuri de furnizori	Pag. 48
Tabel 21	Beneficiari ai serviciilor de medierea muncii pe tipuri de furnizori	Pag. 49
Tabel 22	Beneficiari ai serviciilor de consiliere pentru începerea unei afaceri pe tipuri de furnizori	Pag. 50
Tabel 23	Categorii de grupuri vulnerabile – beneficiari ai serviciilor de formare și ocupare pe tipuri de furnizori	Pag. 52
Tabel 24	Distribuția beneficiarilor de servicii de formare și ocupare pe medii de rezidență (I)	Pag. 53
Tabel 25	Distribuția beneficiarilor de servicii de formare și ocupare pe medii de rezidență (II)	Pag. 53
Tabel 26	Organizația dvs. monitorizează numărul de beneficiari care și-au găsit un loc de muncă după ce au beneficiat de serviciile organizației?	Pag. 54
Tabel 27	Distribuția angajaților pe tipuri de furnizori servicii formare și ocupare	Pag. 55
Tabel 28	Distribuția angajaților cu responsabilitate directă în furnizarea serviciilor de formare și ocupare pe forme de angajare	Pag. 57
Tabel 29	Contracte de colaborare externă pe tipuri de furnizori	Pag. 57

Tabel 30	Evoluția angajării în cadrul furnizorilor incluși în eșantionul de cercetare: 2010 - 2012	Pag. 58
Tabel 31	Percepții ale managementului furnizorilor de servicii formare și ocupare privind evoluția numărului de angajați	Pag. 58
Tabel 32	Percepții ale managementului furnizorilor de servicii formare și ocupare privind evoluția volumului de activitate	Pag. 59
Tabel 33	Estimate ale veniturilor și cheltuielilor furnizorilor de formare și ocupare unităților după forma juridică de organizare, 2011, mii lei	Pag. 60
Tabel 34	Cheltuieli privind furnizarea serviciilor pe tipuri de furnizori, 2011, mii lei	Pag. 61
Tabel 35	Surse de venituri ale furnizorilor de formare și servicii ocupare pe tipuri de furnizori	Pag. 62
Tabel 36	Surse de venituri ale furnizorilor de formare și servicii ocupare pe tipuri de furnizori (II)	Pag. 62
Tabel 37	Tipuri de finanțări publice accesate de către furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare	Pag. 63
Tabel 38	În perioada 2008-2011 ați deșus/contractat proiecte de finanțare în cadrul programelor de finanțare nerambursabile ale UE?	Pag. 64
Tabel 39	Principalii clienți ai furnizorilor de formare profesională și servicii de ocupare	Pag. 65
Tabel 40	Care dintre aceste categorii de clienți vă așteptați să crească, ca pondere în următorii 2 ani?	Pag. 66
Tabel 41	În ultimii ani (după autorizare) organizația dvs. a obținut excedent/profit?	Pag. 66
Tabel 42	Care a fost rezultatul financiar-contabil al anului 2011?	Pag. 66
Tabel 43	Distribuția profiturilor sau excedentelor	Pag. 67
Tabel 44	Dificultăți întâmpinate de către furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare	Pag. 67
Tabel 45	Nevoi de dezvoltare ale furnizorilor de formare și servicii ocupare pe tipuri de furnizori	Pag. 68
Tabel 46	Realizarea de rapoarte de activitate de către furnizorii autorizați	Pag. 68
Tabel 47	Cum apreciați importanța activității organizației dvs. pentru nevoile comunității locale din care face parte?	Pag. 69
Tabel 48	Categorii de membri în asociații, furnizori de formare profesională și servicii de ocupare (I)	Pag. 69
Tabel 49	Categorii de membri în asociații, furnizori de formare profesională și servicii de ocupare (II)	Pag. 70
Tabel 50	Funcții ale rețelelor de furnizori de formare profesională și servicii de ocupare (% din totalul furnizorilor membri într-o rețea)	Pag. 71

9. Index de grafice

Grafic 1	Beneficiari cuprinși în programe de formare profesională contractate de ANOFM către furnizori autorizați din total beneficiari formare profesională	Pag. 29
Grafic 2	Ponderea cheltuielilor pentru realizarea măsurilor active de ocupare a forței de munca în PIB	Pag. 30
Grafic 3	Ponderea măsurilor active în total cheltuieli din bugetul asigurărilor pentru șomaj	Pag. 30
Grafic 4	Structura cheltuielilor alocate măsurilor active de ocupare (% din totalul bugetului asigurărilor de șomaj pe tipuri de măsuri active.	Pag. 31
Grafic 5	Număr și valoare proiecte contractate pe DMI 5.1 pe tipuri de organizații beneficiare	Pag. 34
Grafic 6	Număr și valoare proiecte contractate pe DMI 5.2 pe tipuri de organizații beneficiare	Pag. 35
Grafic 7	Proiecte finanțate prin DMI 6.1 pe tipuri de organizații	Pag. 36
Grafic 8	Proiecte finanțate prin DMI 6.2 pe tipuri de organizații	Pag. 36
Grafic 9	Distribuția furnizorilor de formare după forma juridică	Pag. 38
Grafic 10	Distribuția furnizorilor servicii de ocupare după forma juridică	Pag. 38
Grafic 11	Distribuția programelor de formare autorizate pe tipuri de programe	Pag. 39
Grafic 12	Serviciile acordate de către organizația dvs. sunt gratuite?	Pag. 45
Grafic 13	Beneficiari ai serviciilor de formare și ocupare pe tipuri de furnizori	Pag. 46
Grafic 14	Beneficiari ai serviciilor de formare profesională pe tipuri de furnizori: 2012	Pag. 47
Grafic 15	Beneficiari ai serviciilor de formare profesională pe tipuri de furnizori. Evoluția indicatorilor de tendință centrală: 2010 - 2011	Pag. 47
Grafic 16	Beneficiari ai serviciilor de informare și consiliere profesională pe tipuri de furnizori: 2012	Pag. 48
Grafic 17	Beneficiari ai serviciilor de informare și consiliere profesională pe tipuri de furnizori, Indicatori de tendință centrală	Pag. 49
Grafic 18	Beneficiari ai serviciilor de mediere a muncii pe tipuri de furnizori	Pag. 50
Grafic 19	Beneficiari ai serviciilor de consiliere pentru începerea unei afaceri pe tipuri de furnizori	Pag. 51
Grafic 20	Beneficiari ai serviciilor de consiliere pentru începerea unei afaceri pe tipuri de furnizori, evoluția indicatorilor de tendință centrală	Pag. 51
Grafic 21	Principalele categorii de grupuri vulnerabile – beneficiari ai serviciilor de formare și ocupare (2011)	Pag. 52
Grafic 22	Mediul de rezidență al beneficiarilor de servicii de formare și ocupare pe tipuri de furnizori	Pag. 53
Grafic 23	Rate beneficiari formare încadrați/ beneficiari formare pe tipuri de furnizori	Pag. 54
Grafic 24	Total angajați și angajați cu responsabilitate directă în furnizarea serviciilor pe tipuri de furnizori (estimate)	Pag. 56
Grafic 25	Total angajați și angajați cu responsabilitate directă în furnizarea serviciilor pe tipuri de furnizori (medii)	Pag. 56
Grafic 26	Contracte de colaborare externă pe tipuri de furnizori	Pag. 57
Grafic 27	Evoluția angajării în cadrul furnizorilor privați de servicii formare și ocupare: 2010-2012	Pag. 58
Grafic 28	Cum vă așteptați să evolueze numărul de angajați în următorul an?	Pag. 59

Grafic 29	Cum vă așteptați să evolueze volumul activității în următorul an? (%)	Pag. 59
Grafic 30	Veniturile furnizorilor acreditați de servicii formare și ocupare, indicatori ai tendinței centrale	Pag. 60
Grafic 31	Medii venituri și cheltuieli/beneficiar pe tipuri de furnizori	Pag. 61
Grafic 32	Surse de venituri ale furnizorilor de formare și servicii de ocupare pe tipuri de furnizori (medii procentuale)	Pag. 63
Grafic 33	Tipuri de finanțări publice accesate de către furnizorii de formare profesională și servicii de ocupare (medii procentuale)	Pag. 64
Grafic 34	În perioada 2008-2011 ați depus/contractat proiecte în cadrul programelor de finanțare nerambursabilă ale UE?	Pag. 64
Grafic 35	Principalii clienți ai furnizorilor de formare profesională și servicii de ocupare	Pag. 65

Studiu de caz

Fundația Dezvoltarea Popoarelor

Forma de organizare legală – scurt istoric de la constituire

Fundația Dezvoltarea Popoarelor este o organizație neguvernamentală înființată în 1996 în baza OG 26/2000 modificată și completată de OG 37/2003, care furnizează servicii de stimulare a ocupării, servicii de educație și servicii sociale pentru grupuri vulnerabile.

Misiunea

Misiunea FDP este de a oferi oportunități socio-educative și de integrare profesională persoanelor aflate în situație de risc social.

Obiective de intervenție ale FDP

FDP intervine în mod integrat la nivelul comunităților cu trei mari obiective:

- prevenirea abandonului școlar
- promovarea ocupării durabile
- dezvoltarea inițiativelor de economie socială

În această sens FDP a furnizat în anul 2011 servicii de stimulare a ocupării, servicii de educație și servicii sociale pentru grupuri vulnerabile în favoarea a peste 1500 de șomeri și persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, și a 600 de copii și a familiilor acestora.

Istoricul organizației

1996

- este creată Fundația Dezvoltarea Popoarelor prin Susținere Reciprocă, de către voluntari italieni și români, cu sprijinul organizației italiene AVSI
- în parteneriat cu AVSI se restructurează pavilionul pediatric "Casa Doru" din Spitalul "Dr. Victor Babeș"

1997

- se începe susținerea familiilor în dificultate din județul Cluj în cadrul programului "Susținere la distanță" în parteneriat cu organizația AVSI

- personalul medical din spitale de boli infecțioase din București este format la Spitalul Bambin Gesu'-Roma
- au loc misiuni dermatologice ale medicilor de la Bambin Gesu' pentru tratarea copiilor seropozitivi

1998

- cu sprijin UNICEF începe primul proiect de dezinstituționalizare a copiilor seropozitivi abandonați în Spitalul Dr. Victor Babeș și Vidra
- intervenție de urgență în județul Mureș în favoarea victimelor inundațiilor, grație unui proiect finanțat de UE-ECHO

1999

- se începe intervenția în comunitatea de romi din satul Iazu, Cojasca, județul Dâmbovița, în cadrul unui parteneriat cu AVSI și CESAL
- la solicitarea Regiunii Lombardia se deschide biroul FDP de la Arad și începe reintegrarea în familiile de origine a copiilor abandonați în Centrul de Plasament nr. 1
- cu sprijinul FRDS începe intervenția de prevenire a TBC în comuna Mănăstirea, județul Călărași

2000

- în apropiere de București se deschide prima casă de tip familial pentru 9 copii seropozitivi abandonați în Centrul de Plasament Vidra, în cadrul unui parteneriat cu AVSI, CESAL și AVAID

2001

- în apropiere de București se deschide a doua casă de tip familial pentru alți 7 copii abandonați
- cu sprijinul UNICEF începe proiectul de prevenire a abandonului în Maternitatea Arad
- se inaugurează grădinița din Satul Iazu- Cojasca, cu finanțare de la Primăria Madrid, donatori privați din Italia și UNICEF
- intervenție de urgență în localitatea Sânpaul, județul Mureș, în favoarea victimelor inundațiilor, grație unui proiect finanțat de UE-ECHO

2002

- în București se deschide a treia casă de tip familial pentru 5 copii abandonați
- cu finanțare USAID demarează un proiect de dezinstituționalizare a copiilor seropozitivi grație căruia 7 copii vor fi integrați în 6 familii de asistenți maternali

2003

- sensibilizare privind integrarea copiilor seropozitivi în școli de masă la nivelul a 11 județe cu sprijin UNICEF și UE-Phare
- demarează primul proiect de integrare profesională la Arad
- are loc primul eveniment public de sensibilizare a mediului de afaceri în cadrul unei emisiuni Realitatea TV, găzduită de actorul Marcel Iureș la Teatrul Act

2004

- se deschide centrul de zi "Luigi" în București
- are loc prima schimbare a identității vizuale a organizației care devine "Fundația Dezvoltarea Popoarelor"

2005

- cu sprijin financiar UNICEF se implementează un proiect de dezvoltare a capacității autorităților locale din 9 localități cu populație de romi din Dâmbovița
- la Cluj se înființează Centrul de dezvoltare de abilități de viață independentă pentru tineri "Compania"

2006

- se deschid primele apartamente în care tinerii dezinstituționalizați trăiesc autonom
- FDP implementează primul proiect transnațional de schimburi de experiență în domenii cheie: protecția copilului, integrare profesională și populație roma, în parteneriat cu organizații din România, Italia, Polonia, Bulgaria și Belgia

2007

- demarează la nivel național intervenția de integrare profesională în colaborare cu ASLAM, AVSI în cadrul unui proiect trienal cu finanțarea MAE Italian
- punctul de lucru Cluj devine filială cu personalitate juridică

2008

- are loc inaugurarea Centrului de servicii pentru integrarea profesională a adulților și tinerilor în dificultate Arad
- se desfășoară la Cluj primul proiect de recrutare și implicare a voluntarilor în activități la nivelul comunității, grație unei finanțări United Way
- punctele de lucru din Arad și Dâmbovița primesc personalitate juridică și devin filiale

2009

- sunt inițiate primele activități de calificare profesională în domeniul auto pentru tineri în dificultate cu sprijinul UniCredit Țiriac Bank și al Autotalia
- FDP și filialele își întăresc capacitatea organizațională printr-un proces de planificare strategică, formarea personalului în domenii cheie și schimbarea identității vizuale
- experiența FDP în domeniul HIV este recunoscută la nivel internațional și transferată unor specialiști din Kazakstan în cadrul unui parteneriat cu organizația Maksora
- se implementează primul proiect finanțat din Fondul Social European de calificare a angajaților din domeniul auto

2010

- FDP începe implementarea a trei proiecte strategice finanțate din Fondul Social European - POSDRU care permit consolidarea intervenției în domeniul ocupării și educației și dezvoltă o nouă direcție, cea a economiei sociale
- începe proiectul de reintegrare voluntară în comunitățile de origine a 50 de familii de romi din tabăra "Triboniano" din Milano în parteneriat cu AVSI și Primăria Milano
- experiența FDP în intervențiile în favoarea persoanelor de etnie romă este recunoscută în cadrul unui proiect de schimburi de experiență la nivel european implementat de Cittalia și alte 10 organizații și instituții publice din cinci țări europene

2011

- Se înființează în noiembrie la Cluj prima întreprindere socială – SC FDP Store Team SRL (www.teamstore.ro)
- 4 angajați, dintre care 3 persoane cu dizabilități
- Activitate principală la început: confecționare tâmplărie PVC cu geam termopan
- Activități: Obiecte de artizanat confecționate manual (cutii lemn pentru ambalare diferite produse, farfurii, suporturi șervetele tăiate manual și păpuși bangorici)

2012

- SC FDP Store Team SRL este autorizată ca unitate protejată începând cu luna aprilie 2012
- În mai se inaugurează întreprinderea socială SC Proiect Mozaic SRL (www.fabricademozaic.ro) la Popești Leordeni, în incinta parcului industrial Menatwork
- Fabrica are o suprafață de 300 de metri pătrați, fiind dotată cu utilaje italiene de ultimă generație, configurate pentru o capacitate de producție de 4500 mp de mozaic pe lună.
- Activitate principală - realizare mozaic ceramic din gresie, faianță, marmură, piatră
- Activitate secundară - activități de asamblare și ambalare diferite produse
- Autorizată ca unitate protejată începând cu octombrie 2012
- În prezent sunt 8 persoane defavorizate integrate cu contract de muncă și 5 participă la activități de educație pentru muncă, fiind beneficiare de burse

2013

- februarie: inaugurarea oficială a proiectului "Fundația Realmadrid Școala Social Sportivă de Fotbal București"
- activitățile întreprinderilor continuă și se realizează demersuri pentru dezvoltarea activității lor și a produselor realizate
- după perioada de suspendare a implementării proiectelor cu finanțare europeană (în primăvară), începând cu aprilie-mai, se reiau activitățile, atât în București cât și în celelalte zone de implementare; persoanele din grupuri vulnerabile sau aflate în căutarea unui loc de muncă beneficiază în continuare de serviciile oferite de Fundație.

Afilieri

- FDP este membră în următoarele rețele naționale și internaționale:

- Federația ONG-urilor pentru Copil FONPC (www.fonpc.ro)
- Federația VOLUM – federația organizațiilor care sprijină dezvoltarea voluntariatului în România (www.federatiavolum.ro)
- RISE România – Rețeaua Română a Întreprinderilor Sociale de Inserție prin Activitate Economică
- Coaliția ONG-uri pentru Fonduri Structurale (www.ce-re.ro/coalitiaong)
- AVSI Network care grupează 60 de organizații din Europa Occidentală, America de Nord, Africa și Asia, care colaborează și împărtășesc aceeași metodă de intervenție sub coordonarea Fundației AVSI Italia (www.avsi.org)

FDP – Formare, ocupare și economie socială

Fundația Dezvoltarea Popoarelor desfășoară programe de intervenție pentru diferite grupuri vulnerabile (**persoane de etnie romă, persoane cu dizabilități, șomeri, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, persoane din mediul rural, persoane ocupate în agricultura de subsistență ș.a.**), oferind servicii de ocupare și de economie socială.

FDP și filialele sale (Arad, Cluj și Dâmbovița) derulează programe în domeniul ocupării începând cu anul 2004 și sunt autorizate în vederea furnizării de servicii de ocupare începând cu anul 2009. Organizația și filialele sale au furnizat până în acest moment programe de formare profesională în 9 meserii (lucrător în mecanica de motoare; lucrător în electrotehnică; lucrător lăcătușerie metalică structuri; mecanic auto; tinichigiu-vopsitor auto; electrician electronist auto; agent de pază; peisagist/floricultur, operator introducere, prelucrare, validare date) și au facilitat participarea la formare profesională pentru un număr de circa 600 de beneficiari.

Începând cu anul 2010, odată cu demararea proiectului de economie socială, au fost oferite până în prezent servicii de ocupare pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile (peste 270 de persoane).

Un element important în ceea ce privește furnizarea serviciilor și inițiativele de economie socială îl reprezintă dezvoltarea relațiilor de colaborare cu mediul de afaceri (evenimente de sensibilizare, întâlniri, implicare în susținerea atelierelor protejate, întâlniri și grupuri de lucru pentru stimularea ocupării și identificarea de locuri de muncă etc.).

Două direcții principale:

1. **Servicii integrate de ocupare**, apărute și dezvoltate din 2009, în urma unui proiect cu Ministerul Afacerilor Externe Italian și Unicredit unde au avut ca partener Autoitalia, în atelierelor căreia s-a desfășurat partea practică a cursurilor. Experiența și certificările obținute ca urmare a derulării acestui proiect au fost mai apoi valorificate pe piața muncii prin oferire directă, contra cost, persoanelor fizice, cât și prin proiecte cu surse diverse de finanțare.
2. **Economia Socială** – inițiativele de economie socială au pornit de la întâlnirea cu persoane care au arătat nevoia de a beneficia de susținere pentru integrare pe piața muncii prin activități de educație pentru muncă și locuri de muncă protejate. La București, ideea de a iniția o întreprindere socială s-a născut de la întâlnirea cu un grup de tineri, persoane vulnerabile, întâlnite de Fundația Dezvoltarea Popoarelor și susținute încă din perioada copilăriei și care, în mod firesc au ajuns în perioada în care integrarea pe piața muncii a devenit un proces unde au nevoie de susținere. La Cluj, inițiativa a pornit de la o întâlnire cu un grup de persoane aflate într-o comunitate izolată, care nu aveau acces la piața muncii.

Inițiativele de economie socială sunt ghidate de o metodologie comună care pleacă de la ideea sustenabilității și are în vedere sprijinirea beneficiarilor pentru a face pasul de la persoane asistate, beneficiare de ajutor social către persoane independente, cu deprinderi de viață și de muncă normale, care se pun în valoare prin munca pe care o fac, și contribuie cu munca și cu creativitatea lor la realizarea unor produse frumoase, de calitate, atractive și apreciate de comunitate.

1. Servicii integrate de ocupare

FDP și filialele sale s-au autorizat începând cu anul 2009 în vederea furnizării de servicii de ocupare pe piața internă: orientare și consiliere, formare profesională, tutorat și medierea muncii. Motivația apariției acestor servicii este legată de programele desfășurate anterior în comunități și de nevoia recepționată de a oferi șanse suplimentare beneficiarilor prin servicii de ocupare, dar și de oportunitățile apărute pe piață prin programele Fondului Social European.

1.1. Formare

FDP s-a autorizat ca furnizor de cursuri de formare în 2009 în urma unui proiect cu MAE Italian și Unicredit, unde au avut partener Autoitalia - cursurile din domeniu auto:

- Mecanici Auto (nivel I și nivel II),
- Tinichigiu Vopsitor Auto (nivel I și II)
- Electrician Electronist Auto (nivel I și nivel II).

Cursurile sunt de calificare, autorizate de Ministerul Educației și Muncii, iar certificarea se face cu o diplomă recunoscută de cele două instituții și pe teritoriul UE. Cursurile de nivelul I au 360 de ore (120 de ore teorie și 240 de ore practică), iar cele de nivelul II de calificare -720 de ore (240 de ore teorie, 480 de ore practică). Practica se face la ateliere partener.

Au fost formate 287 persoane. Apoi, pe baza experienței acumulate și a autorizațiilor obținute, acest serviciu a fost oferit, contra cost, unui număr de 50 persoane deja angajate în service-uri auto pentru a le oferi o calificare. Aceste cursuri continuă și în prezent. Până acum au fost instruite 350 persoane din care 50 cu plată și 300 din surse financiare atrase.

Cursurile sunt promovate pe piață pe toate canalele de promovare: radio, ziare, motoare de căutare, internet, promovare directă la companii. Clienții sunt persoane fizice sau companii, după caz. Costul unui curs de 720 ore este de 900 lei ce pot fi plătiți în 3 rate.

Există competitori pe piață în același domeniu, bine pregătiți și dotați cu ateliere de practică. Avantajul competitiv al FDP este acela că oferă servicii de calitate, adaptate unui grup țintă diferit - persoane din medii defavorizate sau în situații de risc. Acest aspect este posibil în condițiile accesării fondurilor nerambursabile privind furnizarea serviciilor de ocupare persoanelor din grupurile vulnerabile.

FDP și filialele sale desfășoară programe autorizate de formare profesională în nouă meserii:

- domeniul auto (București): lucrător în lăcătușerie metalică structuri, lucrător în mecanică de motoare, tinichigiu/vopsitor auto, lucrător în electrotehnică, electrician electronist auto, mecanic auto
- peisagist-floricultor (Cluj)

- operator introducere-prelucrare-validare date OIPDV (Arad, Cluj, București)
- agent pază (Cluj)

În anul 2011 beneficiarii au fost orientați și către alte cursuri de formare profesională existente pe piață, cu un total de 11 calificări printre care: coafură, frizerie, manichiură -pedichiură, cosmetică, bucătar, ospătar, agent de pază, șofer etc.

O parte din persoanele formate au beneficiat de finanțare din partea FSE, iar cursurile diferite de cele din domeniul auto au fost achiziționate de FDP de pe piața liberă.

În acest moment, personalul care lucrează pentru formare profesională este format din 2 formatori angajați cu Convenții Civile strict pe orele pe care le lucrează și un responsabil de formare. Este în curs de elaborare o nouă strategie de dezvoltare a acestei părți din activitatea FDP în raport cu solicitările firmelor.

1.2. Serviciile integrate de informare/orientare/consiliere profesională și mediere pe piața muncii

Serviciile integrate de informare/orientare/consiliere profesională, urmate eventual de formare profesională, tutorat și mediere au apărut în 2009, odată cu autorizarea centrului pe aceste servicii. Până în acest moment aceste servicii au fost furnizate în cadrul proiectelor FSE.

Piața actuală, clienți, concurenți

Piața în prezent este dată de proiectele POSDRU. Anterior au fost formate persoane în meserii legate din domeniu auto în cadrul unui proiect nerambursabil și s-au vândut pe piața liberă cursuri de formare în același domeniu, cu succes modest, în condițiile existenței unei concurențe mai bine dotate din punct de vedere material și cu o vechime mai mare pe piață. POSDRU a oferit posibilitatea FDP să meargă către beneficiari care nu și-ar fi permis altfel să se califice în această meserie (nu ar fi cumpărat cursul de pe piața liberă). În acest context, au derulat proiectul de mai jos:

1. Proiect DMI 2.3 - la startul din Pole position! Califică-te în domeniul auto

Durata: 16 luni (septembrie 2009 - decembrie 2010)

Buget: 1.645.798 RON

Localizare: București-Ilfov

Parteneri: FDP, Q Marketing Consulting, ASLAM (Associazione Scuole Lavoro Alto Milanese), Italia

Obiectiv: Creșterea calității forței de muncă ocupate din Regiunea București-Ilfov.

Obiective specifice:

1. Creșterea nivelului de informare a angajaților cu privire la oportunitățile de calificare și beneficiile formării profesionale continue (FPC);
2. Dezvoltarea ofertei de formare profesională continuă în domeniul auto prin autorizarea a 4 cursuri de calificare;
3. Facilitarea participării la formare profesională continuă a 240 de persoane angajate;

Beneficiari: 450 angajați, muncitori necalificați sau cu nivel scăzut de calificare din regiunea București - Ilfov.

Rezultate așteptate:

- Centru de formare funcțional (2 săli de curs și un cabinet de consiliere dotate);
- 4 programe de formare profesională continuă autorizate;

- 1 campanie de informare realizată (bannere pe site-uri de profil, promovare outdoor și radio, caravana service-urilor auto);
- 150 beneficiari ai serviciilor de informare și consiliere privind cariera (1.500 ore de consiliere);
- 240 participanți la formare profesională continuă (192 certificați).

Finanțator: Uniunea Europeană prin programul POSDRU.

Axa și domeniul de intervenție: 2.3 Continuă să te califici!

Al doilea proiect POSDRU este menit a da șansa să se dezvolte și celorlalte filiale ale FDP și să răspundă nevoilor identificate în proiectele anterioare (șomaj crescut sau de lungă durată, abilități de construire de carieră și menținerea unui loc de muncă).

2. Proiect DMI 5.1 - Servicii integrate pentru promovarea ocupării durabile în 5 regiuni din România

Durata: 3 ani (iulie 2010- iunie 2013)

Localizare: București și județele Dâmbovița, Arad, Cluj, Olt și Gorj.

Obiectiv general

1. Atragerea și menținerea pe piața muncii a persoanelor inactive, a șomerilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, prin promovarea unor măsuri active în domeniul ocupării în 5 regiuni din România.

Obiective specifice

- atragerea unui număr de 3600 de persoane (din mediul urban și rural) pe piața muncii;
- îmbunătățirea capacității de ocupare a 1080 de persoane prin stimularea motivației și abilităților personale pentru căutarea și menținerea unui loc de muncă, respectiv creșterea nivelului de calificare în ocupații cerute pe piața muncii;
- angajarea și menținerea pe piața muncii a unui număr de 396 de persoane prin furnizarea unor servicii de mediere și tutorat;
- dezvoltarea și diseminarea unui pachet inovativ de servicii de ocupare în parteneriat public-privat pe baza unui model transnațional.

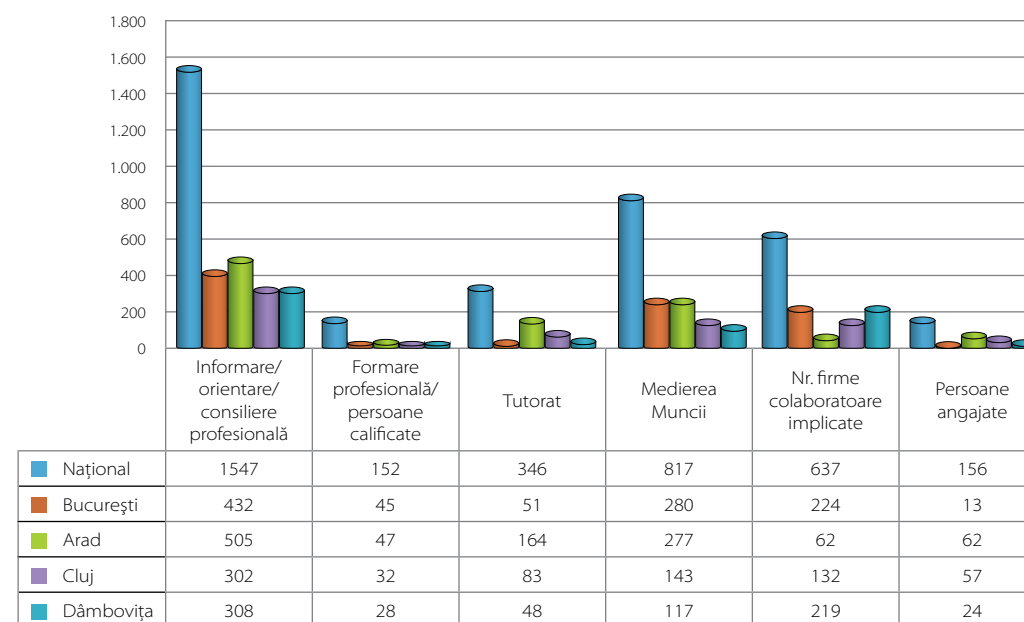
Beneficiari

1. persoane aflate în căutarea unui loc de muncă;
2. persoane inactive;
3. șomeri, din care:
 1. șomeri de lungă durată adulți;
 2. șomeri de peste 45 de ani;
 3. șomeri tineri;
 4. șomeri de lungă durată tineri.

Beneficiarii acestor servicii sunt șomeri, precum și persoane aflate în căutarea unui loc de muncă din zonele urbane și rurale din cinci județe: București, Ilfov, Arad, Cluj și Dâmbovița.

Tabel nr. 1 – Beneficiari/tip de serviciu în 2011 (date furnizate de organizație)

Număr de beneficiari/tip serviciu la nivelul anului 2011

Pe serviciile de ocupare lucrează 1 consilier carieră și 1 consilier mediere.

Până în acest moment aceste servicii au fost furnizate gratuit în cadrul proiectelor FSE amintite mai sus. Pentru viitor se intenționează păstrarea gratuității lor și finanțarea lor din surse atrase (fonduri europene, diverse alte surse de finanțare nerambursabile).

2. Economia socială

În anul 2009 Fundația Dezvoltarea Popoarelor (FDP) a realizat un studiu de fezabilitate cu sprijinul unei organizații care susține inițiative de economie socială, în cadrul căruia au fost analizate mai multe opțiuni de dezvoltare a unor activități de economie socială. **Ideea de a iniția** astfel de activități a venit ca un **răspuns la necesitățile** identificate în rândul **beneficiarilor istorici** ai FDP. Acest studiu a fost unul fundamental pentru a putea clarifica ideea de dezvoltare a FDP în privința economiei sociale. În cadrul studiului s-au analizat diferite opțiuni și s-au ales două variante diferite: centru de copiere și posibilitatea de a prelua realizarea diferitelor servicii sau activități manuale de la firme private.

Începând cu iulie 2010, odată cu demararea proiectului finanțat din **Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU) „Parteneriate active pentru dezvoltarea economiei sociale”**, pentru FDP una dintre principalele activități în ceea ce privește economia socială a fost înființarea unei întreprinderi sociale.

FDP a inițiat primele acțiuni de economie socială, deschizând atelierele protejate în care beneficiarii au realizat activități de asamblare și ambalare, precum și obiecte de artizanat, având astfel un loc de educație și pregătire pentru muncă.

„Primele acțiuni derulate în cadrul atelierelor protejate au fost și primul prilej pentru a înțelege mai bine nevoile beneficiarilor, provocările cărora trebuie să le facem față, instrumentele de care avem nevoie pentru a realiza un proces de integrare real.

Activitățile practice din ateliere au arătat în primul rând capacitatea și dorința beneficiarilor de a fi implicați în activități din care rezultă produse utile societății. Pe lângă aceste informații/cunoștiințe privind relația beneficiarilor cu munca, am putut cunoaște și punctele critice în care a trebuit să intervenim pentru a sprijini procesul de integrare: aspecte legate de mentalitate (unii dintre beneficiari se considerau încă persoane care trebuie să fie asistate și sprijinite prin ajutor financiar al statului), aspecte legate de motivație (de multe ori veniturile realizate din muncă erau mai mici decât ajutoarele financiare ale statului și astfel motivația privind retribuția nu a existat), aspecte legate de abilitățile de viață independentă (la momentul inițierii primelor ateliere, o parte dintre persoanele implicate erau încă încadrate în sisteme rezidențiale de susținere). Implicarea și integrarea către piața muncii a fost un pas realizat concomitent cu susținerea lor spre o situație de independență și din punct de vedere a situației locative: susținerea spre închirierea unei locuințe și susținerea prin forțe proprii a cheltuielilor.

Am avut de-a face și cu elemente legate de instabilitatea locului de muncă (persoanele cu care am început primele inițiative de economie socială fie nu aveau experiența locului de muncă, fie se confruntau cu situații de renunțare frecventă la locul de muncă datorită neadaptării).

Atelierele protejate au devenit astfel locul pentru a crea primele deprinderi de muncă. În cadrul acestora s-au creat primele instrumente de management a personalului: fișa de evaluare zilnică (care a cunoscut o evoluție continuă și în care se măsurau indicatori de la norma de lucru până la comportamentul la locul de muncă) și ședințele de lucru. În paralel, un consilier de orientare profesională se întâlnea cu fiecare persoană pentru a verifica progresul făcut pe parcursul stabilit împreună și ajusta obiectivele în funcție de situația curentă. Asistentul social îi ajuta să capete abilitățile de viață necesare traiului independent, de la amintirea faptului că trebuie să-și plătească întreținerea, la medierea conflictelor între cei care locuiau împreună.” *Carmen Andreșoi - FDP*

Ulterior, urmare a întâlnirilor organizate cu mediul de afaceri din zonele unde Fundația acționează, întâlniri organizate cu sprijinul unuia dintre partenerii Fundației, au oferit prilejul pentru a întâlni reprezentanți ai mediului de afaceri care s-au arătat interesați de a se implica în astfel de inițiative. Astfel, la București a avut loc întâlnirea cu reprezentantul unui grup de firme din domeniul materialelor de construcții și amenajărilor interioare. La Cluj s-au concretizat primele acțiuni împreună cu reprezentantul unei firme din domeniul construcțiilor.

Din aceste întâlniri au luat naștere propunerile de a pune bazele unor firme sustenabile în mod real, care să presupună și o componentă manuală importantă (necesară pentru a putea implica în activitate cât mai multe persoane din grupuri vulnerabile). Astfel s-au înființat întreprinderile sociale: la București, SC Proiect Mozaic SRL (activitate principală: fabricarea mozaicului ceramic din gresie, faianță, piatră naturală) și la Cluj, SC FDP Store Team (activitate principală: tâmplărie).

SC Proiect Mozaic SRL (www.fabricademozaic.ro) – această firmă produce mozaic după modelul solicitat de client dintr-o varietate de materii prime și materiale: gresie, faianță, piatră naturală etc. Mozaicul astfel obținut poate fi folosit pentru placarea diverselor suprafețe din interiorul sau exteriorul clădirilor (băi, bucătării, holuri, piscine etc.) și oferă un grad foarte ridicat de personalizare a spațiului în care este utilizat.

De la momentul demarării producției, activitatea fabricii a început să se dezvolte prin experimentarea unei game diverse de produse realizate și urmărirea îmbunătățirii nivelului calitativ al acestora.

În prezent, după 1 an de funcționare, activitățile realizate în cadrul fabricii au arătat că trebuie asigurate resursele necesare pentru îmbunătățirea producției, dezvoltarea și diversificarea continuă a activităților, pentru a asigura nivelul de competitivitate în piață, susținerea continuă a procesului de integrare socio-profesională a tinerilor care sunt implicați în activitate.

Producția mozaicului ceramic presupune un proces tehnologic relativ simplu pe care tinerii integrați în cadrul întreprinderii și l-au însușit în cadrul sesiunilor de instruire realizate cu experți italieni (din partea firmei furnizoare a utilajului principal) și a sesiunilor de instruire realizate cu experții partenerului business.

Procesul de fabricare presupune operațiuni de tăiere cu ajutorul utilajelor industriale care înseamnă transformarea plăcilor de gresie/faianță și alte materiale pentru decorațiuni interioare și exterioare, în plăci mici de diferite dimensiuni. Operațiunile după taiere presupun un grad mare de manufacturare: selecția plăcilor ce nu corespund din punct de vedere calitativ, verificarea și montarea pieselor în matrice, verificarea matritelor și așezarea acestora pe mașina de lipit, preluarea matritelor după lipirea plasei și amplasarea acestora în spațiul pentru uscare, scoaterea produsului finit din matrice și ambalarea în cutii, etichetarea cutiilor pentru a fi livrate către client.

Prin activitatea echipei și punerea în valoare a potențialului lor creativ, rezultă un produs frumos, de calitate, de lux, personalizat atât din punct de vedere al culorilor, graficii cât și al dimensiunilor.

SC FDP Store Team SRL (www.teamstore.ro) – activitatea a demarat cu producția de tâmplărie PVC cu geam termopan, realizând timp de aproape 1 an lucrări pentru clienți (persoane fizice și persoane juridice) din zona jud. Cluj. În paralel a continuat și activitatea de realizare a obiectelor artizanale (păpuși „vii”, farfurii, suporturi din lemn), produse care s-au dovedit a fi bune mijloace pentru promovare și prezentare către potențiali clienți. Analizând în continuu piața și oportunitățile care au apărut, începând cu luna noiembrie 2012, echipa responsabilă cu întreprinderea socială a decis să răspundă pozitiv la una dintre oportunitățile ivite și astfel au reorientat producția spre realizarea unor cutii din lemn necesare în sistemul bancar pentru depozitarea valorilor/ banilor. În prezent se continuă realizarea de diferite produse din material lemnos.

Provocări/puncte critice:

- Perioada de început a anului 2013 care a coincis cu suspendarea proiectului cu finanțare nerambursabilă prin care se asigură unele cheltuieli; în această perioadă, pentru a continua activitățile începute în întreprinderi, persoane din organizațiile inițiatoare au decis să-și asume responsabilitatea privind gestionarea și dezvoltarea întreprinderilor, făcând atât investiții financiare personale, cât și dedicarea totală a timpului de lucru către susținerea activității întreprinderilor

- Lipsa legislației în ceea ce privește economia socială și funcționarea întreprinderilor sociale
- Experiență încă redusă în ceea ce privește promovarea, vânzarea, gestionarea relațiilor comerciale în piață.

Surse de venit economice și non-economice

În tabelul de mai jos sunt prezentate veniturile și cheltuielile organizației din anii 2011 și 2012:

Tabel nr. 2 – Evoluția veniturilor și cheltuielilor în anii 2011 și 2012 (date furnizate de organizație)

VENITURI	2011		2012	
Fonduri Social Europene (POSDRU)	5.777.174	52.60%	4.132.171	76.94%
<i>Finanțări internaționale</i>	-	-	0	0%
a. instituționale: UE, IFAD, Primăria Milano	2.714.894	24.70%	291.728	5.43%
b. private: SAD	643.587	5.90%	136.751	2.55%
Subvenții de la bugetul local	-	-	0	0%
Donații, sponsorizări	520.904	4.70%	250.672	4.67%
Dobânzi bancare	35.050	0.30%	43.656	0.81%
Valorificări bunuri	1.232.734	11.20%	293.736	5.47%
Altele	64.170	0.60%	184.951	3.44%
Venituri din servicii prestate	0	0%	36.679	0.68%
Total venituri	10.988.513	100%	5.370.344	100%
CHELTUIELI	2011		2012	
Resurse umane, din care:	5.053.149	41.99%	2.220.465	52.45%
<i>Angajați permanenți</i>	4.491.459	37.33%	2.119.577	50.07%
<i>Experți externi</i>	561.690	4.67%	100.888	2.38%
Bunuri și servicii, din care:	3.339.337	27.75%	768.727	18.16%
<i>Achiziționare bunuri (echipamente, alimente, haine, birotică)</i>	306.230	2.54%	89.810	2.12%
<i>Achiziționare bunuri (organizare evenimente, transport, reparații auto, auto, audit, asigurări, publicații, tipări)</i>	3.033.107	25.21%	678.917	16.04%
Costuri administrative	557.908	4.64%	254.029	6%
Amortizare, provizionare și diferențe de curs	288.936	2.40%	657.471	15.53%
Subvenții reconstrucție case / participanți	2.793.667	23.22%	332.462	7.85
Total cheltuieli	12.032.997	100%	4.233.154	100%
REZULTAT	-1.044.484		1.137.190	

Observăm că veniturile s-au redus la jumătate în 2012 față de anul anterior, pe fondul scăderii valorii finanțărilor venite din programul POSDRU, dar și a celor provenite din alte surse, care s-au redus simțitor (finanțările internaționale instituționale au ajuns la 10% față de anul 2011, iar cele din surse private la 25%). Totuși, organizația reușește să păstreze controlul asupra cheltuielilor cu sacrificii

majorare pe partea de resurse umane. Ponderea veniturilor din POSDRU a crescut de la 52,60% în 2011 la 76,94% în 2012, o dată cu expunerea la riscul de întârziere a plăților din fonduri europene, risc materializat din nefericire.

Majoritatea veniturilor provin din proiecte finanțate din surse nerambursabile și doar 0,68% din veniturile pe 2012 provin din venituri din prestare de servicii. Ca și alte organizații analizate, FDP a știut să utilizeze sursele Fondului Social European și a oportunităților pe care acesta le-a creat pe piața de formare și ocupare a forței de muncă.

Cele două întreprinderi de economie socială nu sunt cuprinse în cifrele de mai sus, cel puțin la venituri. Acestea au fost înființate cu surse atrase de FDP prin proiectele POSDRU derulate, au fost organizate ca forme juridice diferite de organizația-mamă (societăți comerciale cu răspundere limitată) și sunt la etapa la care încearcă să atingă pragul de rentabilitate (să poată să susțină cheltuielile din veniturile pe care le generează).

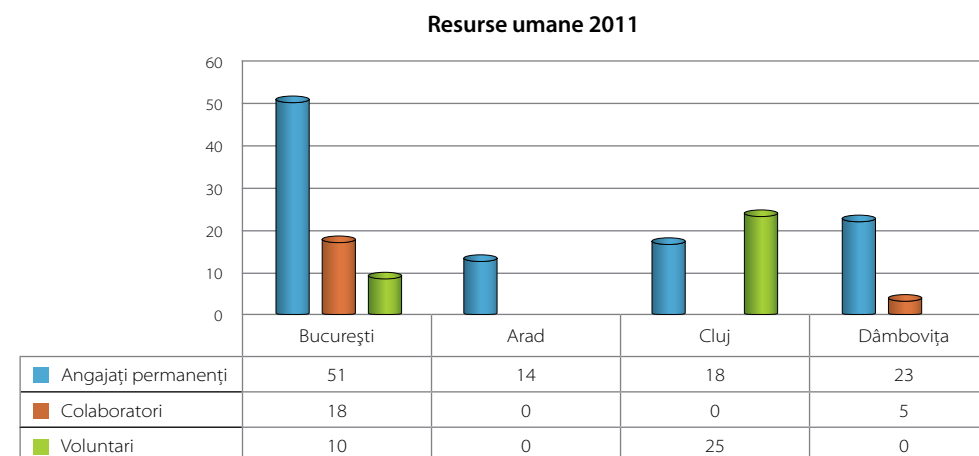
Organizare și resurse umane

FDP are sediul central la București, trei filiale în țară (Arad, Cluj și Dâmbovița) și își desfășoară activitatea la nivelul a patru regiuni din România (București Ilfov, Vest, Nord-Vest, Sud-Muntenia). Filialele sunt organizații cu personalitate juridică distinctă față de organizația mamă, însă la fel ca și organizația-mamă, sunt conduse de un Consiliu Director care să le asigure racordarea la realitățile locale imediate.

În parteneriat cu alte două organizații: Fundația Inimă de Copil și Asociația Partnet, FDP furnizează servicii și în județele Galați, Olt și Gorj.

În graficul nr. 3 sunt prezentate datele referitoare la angajați, colaboratori și voluntari la nivelul anului 2011

Grafic nr. 3 – Structura resurselor umane folosite de FDP în 2011 (date furnizate de organizație)

Organizația are create sistemele de gestiune și raportare care să permită un management financiar performant. Aceste sisteme i-au permis să ia măsurile necesare pentru a asigura supraviețuirea organizației în condițiile unei expuneri semnificative asumate pe FSE și a riscului materializat în întârzieri majore la plata cererilor de rambursare.

Fundația Dezvoltarea Popoarelor se prezintă ca o organizație care a știut să-și asume riscuri pentru a beneficia de oportunitățile oferite de FSE, a reușit să supraviețuiască întârzierilor la plată, în timp ce a creat valoare pentru beneficiarii ei. A reușit să creeze și două întreprinderi sociale funcționale, dar, mai ales, să dezvolte o metodologie care să permită integrarea în muncă a unor persoane educate și asistate în sistem instituțional.

Studiu de caz

Crucea Roșie Sector 6 – Scufița Roșie

Forma de organizare legală – scurt istoric de la constituire

„Scufița Roșie” este o întreprindere socială de inserție în muncă, integrată în organizația-mamă, Crucea Roșie Filiala Sector 6. Organizația-mamă oferă de 150 de ani în lume și de peste 130 de ani în România ajutor în caz de dezastre (naturale sau război) și pregătește oamenii să facă față acestora prin cursuri de prim ajutor.

„Scufița Roșie” funcționează din luna iunie 2011 pe piața serviciilor de babysitting din București îndeplinind atât rolul de furnizor de servicii de îngrijirea copiilor pe timpul zilei, cât și pe acela de furnizor de cursuri de formare profesională pentru ocupația de baby-sitter (cod COR 531103, nivel 1 de calificare, 360 de ore - 1/3 teorie și 2/3 practică).

„Scufița Roșie” acționează ca angajator pentru femeile șomere cu vârste peste 45 de ani care obțin calificarea de baby-sitter în urma absolvirii cursurilor.

Serviciile de babysitting ale acestor persoane calificate sunt promovate și contractate către familiile care doresc să beneficieze de prestații sigure și de calitate, contribuind astfel la eradicarea fenomenului bonelor de ocazie, angajate la negru.

Viziune

„Scufița Roșie” este o alternativă pentru practica la negru și neprofesionistă a serviciilor de babysitting, care amenință securitatea copiilor și dăunează intereselor de protecție socială a persoanelor calificate pentru ocupația de baby-sitter.

Misiune

Misiunea întreprinderii sociale „Scufița Roșie” este de a recalifica profesional persoane șomere cu vârste peste 45 de ani și a crea locuri de muncă pentru ocupația de baby-sitter.

Această misiune este corelată cu cea a organizației mamă - Crucea Roșie Română - contribuind la îndeplinirea ei. Crucea Roșie Română asistă persoanele vulnerabile în situații de dezastre și de criză. Prin programele și activitățile sale în beneficiul societății, contribuie la prevenirea și alinarea suferinței sub toate formele, protejează sănătatea și viața, promovează respectul față de demnitatea umană, fără nicio discriminare bazată pe naționalitate, rasă, sex, religie, vârstă, apartenență socială sau politică.

Istoric

Crucea Roșie Română are o tradiție neîntreruptă de peste 130 de ani în acordarea primului ajutor și în pregătirea surorilor voluntare.

Primul curs „de bandaje” a fost organizat în 1877, în incinta Spitalului Colțea din București. În prezent, cca. 30% din veniturile organizației sunt realizate prin furnizarea cursurilor de prim-ajutor contra cost pentru angajații din întreprinderi și instituții, pentru cursanții de la școlile de șoferi, în conformitate cu prevederile legislative care stipulează că, pentru categoriile profesionale expuse riscurilor de accidentare, aceste cursuri sunt obligatorii (Legea nr.319/14 iulie 2006 a securității și sănătății muncii, art. 10 și 11).

Existența cursurilor de prim-ajutor și a personalului instruit care poate să le ofere a dus către o dezvoltare logică și interesantă - cursuri de prim ajutor adresate părinților și, mai apoi, la întreprinderea socială „Scufița Roșie”, care furnizează servicii de babysitting.

În luna noiembrie 2010, o voluntară cu experiență a Crucii Roșii Române, Filiala Sector 6 București, a efectuat o vizită de documentare în Elveția la Crucea Roșie din Geneva, pentru a prelua *know-how*-ul necesar înființării și funcționării unui proiect de economie socială, după un model de succes. La întoarcerea în București au fost diseminate cunoștințele, lecțiile învățate și bunele practici în administrarea unui asemenea proiect social, în cadrul adunării generale a voluntarilor organizației. Succesul stârnit de prezentarea serviciilor de babysitting pe care le implementează de peste 20 de ani Crucea Roșie din Geneva a determinat hotărârea organizației de a iniția un astfel de proiect, după un model preluat și adaptat la condițiile locale din București. Este vorba despre serviciul de îngrijire pentru copii între 0-12 ani denumit *Chaperon Rouge* (<http://www.croix-rouge-ge.ch>). În egală măsură, studiarea și constatarea unei nevoi reale de servicii de babysitting la nivel local, precum și asumarea principiilor de responsabilitate socială față de comunitatea în care acționează, au condus la dezvoltarea ideii de dezvoltarea a serviciului de babysitting „Scufița Roșie”.

Întreprinderea socială „Scufița Roșie” a fost înființată în luna iunie 2011, ca serviciu specializat în cadrul Crucii Roșii Române - Filiala Sector 6 București, în urma câștigării unui premiu de start-up în valoare de 20.000 Euro la competiția națională „Beneficii economice din investiții sociale” lansată de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale prin proiectul „Economia socială – Model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate”, cofinanțat din FSE prin POSDRU 2007-2013. De asemenea, pentru perioada noiembrie 2011 – iunie 2012, a fost încheiat un contract de sponsorizare din partea EXPUR S.A., în valoare de 55.000 RON, în scopul dezvoltării activităților de responsabilitate socială incluse în proiectul inițial.

Procesul de organizare a activităților premergătoare lansării serviciului de babysitting a presupus parcurgerea etapelor de formare profesională a persoanelor care obțin calificarea pentru ocupația de baby-sitter, crearea locurilor de muncă pentru acestea în cadrul întreprinderii „Scufița Roșie” și derularea unei campanii de promovare a ofertei de servicii pe piața de profil din București prin participarea la târgurile - Baby Expo, Baby Boom, KIDEX, Orășelul Mami, Târguri ONG și de Economie Socială, etc.

„Scufița Roșie” este o alternativă pentru practica la negru și neprofesionistă a serviciilor de babysitting, care amenință securitatea copiilor și dăunează intereselor de protecție socială a persoanelor calificate pentru ocupația de baby-sitter.

„Scufița Roșie” este o întreprindere socială de inserție, integrată în organizația mamă, iar modelul de operare este mixt deoarece furnizează atât servicii contra cost și servicii subvenționate, cât și ocupare/inserție pe piața muncii pentru persoane șomere cu vârste peste 45 de ani.

Activitatea economică

Crucea Roșie Filiala Sector 6 are în derulare următoarele activități:

Proiecte

Banca de alimente	Promovare, colectare, distribuție alimente
Prim ajutor	Activități demonstrative de prim ajutor, instruirii gratuite și contra cost
Dăruiește bucurie copiilor	Activități recreative, ajutor pregătire teme, pregătire serbări
Difuzarea Valorilor Umanitare	Promovare valori umanitare în școli și licee
Asistență pentru vârstnici	Însoțire și ajutor la cumpărături pentru persoane în vârstă, singure
Detășament Situații de Urgență	Pregătirea detașamentului de intervenție în situații de urgență

Sursa: date de teren, furnizate de Manager Scufița Roșie, iunie 2013

Servicii

Scufița Roșie - servicii de babysitting	Servicii de babysitting pentru familii, pachete orare pentru companii
Punct de Prim ajutor la evenimente	Asigurare post de prim ajutor la evenimente publice: târguri, concursuri

Sursa: date de teren, furnizate de Manager Scufița Roșie, iunie 2013

Cursuri

Curs de babysitter profesionist	Curs acreditat, certificare CNFPA/ANC
Curs de prim ajutor general	Curs pe prim ajutor pentru persoane fizice și firme, conform legislației SSM și acreditat EFAC
Curs de prim ajutor pentru părinți	Noțiuni de prim ajutor general, la care se adaugă informații specifice pentru copii/bebeluși/gravide

Sursa: date de teren, furnizate de Manager Scufița Roșie, iunie 2013

Un alt mod de exprimare a activității Crucii Roșii Sector 6 se găsește în tabelul de mai jos:

	2010	2011	2012
Membri	600	769	504
Voluntari activi	119	200	178
Beneficiari direcți	717	1400	1494
Alimente donate (kg)	4275	2396	2280
Ore de voluntariat	1145	3380	4669
Cursuri de prim ajutor pentru firme	509*	63	68
Persoane instruite gratuit pentru prim ajutor	85	200	127
Proiecte în derulare	3	5	6
Serviciu de babysitting	-	1	1

* 509 persoane care au plătit/pentru care s-a plătit cursul de prim ajutor = 63.789 RON (22% din veniturile pe 2010 ale organizației)

Sursa: date de teren, furnizate de Manager Scufița Roșie, iunie 2013

Cursurile de prim-ajutor au o importanță deosebită în cadrul Crucii Roșii, atât prin capacitatea de reacție la neprevăzut pe care o construiesc, cât și din punct de vedere financiar (acestea reprezentând în jur de 30% din sursele de venit ale organizației de Cruce Roșie Sector 6).

Cursurile de prim ajutor se adresează atât persoanelor fizice, cât și juridice (în cadrul măsurilor de siguranță și securitate în muncă).

Cu privire la formarea profesională și ocuparea forței de muncă, subiectul prezentului studiu de caz, vom prezenta în sub-capitolele următoare detaliat:

- serviciile de formare din cadrul Crucii Roșii;
- serviciile de integrare pe piața muncii.

1. Servicii de formare profesională

Crucea Roșie Sector 6 oferă următoarele cursuri:

1. **Curs de prim-ajutor premedical de 12 ore**, în urmă căruia absolvenții primesc și diploma care atestă pregătirea în acordarea primului ajutor premedical, recunoscută în toate țările (187) în care există Societăți Naționale de Crucea Roșie sau Semiluna Roșie. Cursurile sunt obligatorii pentru categoriile profesionale expuse riscurilor de accidentare și se desfășoară conform Legii nr. 319 din 14 iulie 2006 a securității și sănătății în muncă, articolele 10 și 11.

- Durata cursului este de 12 ore (se desfășoară în 2 zile, câte 6 ore pe zi).
- În urma cursului, absolvenților li se eliberează un certificat care atestă cunoștințele de prim ajutor dobândite.
- Certificatul este eliberat în maxim 7 zile de la absolvirea cursului, în urma examenului. Examenul constă într-o probă de teorie și una de practică, ambele având loc la finalul celei de-a doua zi de curs.
- Prețul unui curs este de 150 lei/persoană (pentru elevi și studenți se acordă reducere 30%).
- Începând cu luna septembrie 2012, cursurile de prim ajutor ale Crucii Roșii Române sunt recunoscute la nivel european conform Centrului European de Referință pentru Prim Ajutor (EFAC).
- Exemplu de clienți: Apa Nova, Real, Siemens, Medcover, Holcim
- Existența cursurilor de prim-ajutor și a personalului instruit care poate să le ofere a dus către o dezvoltare logică și interesantă - cursuri de prim ajutor adresate părinților și, mai apoi, la întreprinderea socială "Scufița Roșie", care furnizează servicii de babysitting.

2. De la începutul anului 2011 Crucea Roșie Sector 6 organizează **curs de prim ajutor pentru părinți**. Cursul se adresează acelor care au copii și vor să știe ce să facă în diverse situații, atunci când copiilor sau celor apropiați li se întâmplă câte ceva care le pune în pericol sănătatea sau viața.

Persoane care ar putea fi interesate:

- Părinți cu copii nou-născuți și bebeluși vârsta 0-3 ani;
- Părinți cu copii cu vârste între 3-14 ani;
- Educatoare;
- Bone/baby-sitter;

- Profesori;
- Lucrători în domeniul social;
- Oricine dorește să știe cum să acționeze pentru a acorda primul ajutor.

Cursul este o versiune adaptată a cursului de prim ajutor organizat în general de Crucea Roșie Română, cu insistență pe manevrele efectuate la copii în situații ca: electrocutare, înec, accident rutier, sufocare, hemoragii, plăgi, entorse, luxații, fracturi, arsuri, insolajie, intoxicații, convulsii.

- Cursul durează 12 ore (2 zile) și costă 150 lei pentru o persoană.

3. **Curs de formare profesională pentru ocupația de baby-sitter** (cod COR 531103, nivel 1 de calificare, 360 de ore - 1/3 teorie și 2/3 practică). Costul unui curs este de 690 lei și poate fi plătit în 3 rate egale. Persoanele șomere cu vârste peste 45 de ani pot primi o subvenție de participare în valoare de 500 lei din partea Crucii Roșii.

Absolventele vor primi diploma acreditată ANC, eliberată de Ministerul Muncii și Ministerul Educației pentru calificarea de baby-sitter, precum și certificatul care atestă pregătirea în acordarea primului ajutor premedical, recunoscut în toate țările (187) în care există Societăți Naționale de Crucea Roșie sau Semiluna Roșie.

Cele mai bune absolvente, în ordinea mediei de absolvire și a evaluării efectuate de specialiștii Crucii Roșii Române, primesc oferta de angajare cu contract de muncă în cadrul serviciului de babysitting „Scufița Roșie”.

Stagiul de practică de 240 ore pentru fiecare participantă este asigurat de Crucea Roșie Română - Filiala Sector 6 București printr-un acord de parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, în instituțiile de ocrotire a copiilor subordonate acesteia (centre de zi, centre rezidențiale și de plasament, etc.) Evaluarea competențelor practice ale cursantelor este realizată în colaborare de către asistentul social al serviciului „Scufița Roșie” și coordonatorii respectivelor centre pentru copii.

2. Servicii de integrare pe piața muncii

Bonele „Scufița Roșie” sunt persoane foste șomere, cu vârste peste 45 de ani, recalificate profesional pentru ocupația de baby-sitter în urma absolvirii unui curs de formare de 360 de ore, acreditat de CNFPA (Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților), și ale căror prestații sunt garantate de Crucea Roșie Română – Filiala Sector 6.

Din cele 4 serii de cursuri de formare, au absolvit 61 de persoane. Celor mai bune dintre acestea le-au fost oferite locuri de muncă la „Scufița Roșie”, având contract de muncă legal, cu toate beneficiile aferente. Unele dintre absolvente au refuzat și au ales să muncească la negru din cauza presiunilor financiare mari, cu speranța că după rezolvarea acestor presiuni se vor putea angaja aici. O treime din absolvente au plecat să lucreze în străinătate cu recunoașterea oferită (în Marea Britanie, pentru o muncă similară sunt plătite cu 1000 lire sterline/lună). 10 dintre ele sunt angajate și lucrează pentru „Scufița Roșie”.

În planurile de viitor ale organizației se previzionează dublarea numărului de bone în următorii 2 ani, deoarece serviciul a devenit cunoscut și este solicitat.

Piața serviciilor de babysitting este dominată de servicii prestate la negru (ceea ce face ca prețul perceput de întreprinderea socială să pară mare, dar care este compensat de competență și calitate) și de agenții care plasează bone (calificate sau nu) contra unui comision echivalent cu 50% din salariul bonei pe prima lună.

„Scufița Roșie” a demarat un proces de educare a părinților cu privire la modalitatea de selecție a unei bone, la competențele pe care aceasta ar trebui să le aibă, la siguranța pe care o oferă apartenența acesteia la o organizație cu renume care se asigură de calitatea muncii acesteia și care poate să ofere soluții în situații speciale. „Nu mai rămâi fără bonă când ți-e lumea mai dragă, nu te trezești că trebuie să lipsești de la serviciu pentru că bona a făcut febră sau a uitat să vină”.

În același timp, „Scufița Roșie” încearcă să educe bonele cu privire la avantajele pe care le au lucrând legal (mai ales având în vedere că sunt persoane peste 45 de ani).

„Scufița Roșie” oferă servicii de babysitting de scurtă durată și de lungă durată și ocazionale.

1. Servicii de babysitting de scurtă durată

„Scufița Roșie” oferă servicii de babysitting care vin în ajutorul părinților pentru cazuri de urgență, atunci când copilul e bolnav și nu poate merge la creșă sau grădiniță sau dacă sistemul obișnuit de îngrijire nu este disponibil (vacanță școlară, indisponibilitatea membrilor familiei sau a bonei curente, etc.).

Un „Bon Respiro” cu durată de 4 ore poate fi folosit pentru servicii de babysitting ocazionale, atunci când părinții vor să meargă la un spectacol de teatru pentru adulți, un concert, film sau un party. Bonurile „Respiro” sunt utilizate și de părinții care se simt surmenați și doresc să-și reîncarce bateriile, iar copii petrec acest timp cu o persoană de încredere și calificată pentru ocupația de baby-sitter.

La 8 bonuri vândute, „Scufița Roșie” oferă un Bon Respiro GRATUIT pentru familiile monoparentale (mame singure) cu venituri mici, ale căror nevoi au fost evaluate de Crucea Roșie.

2. Servicii de babysitting de lungă durată

„Scufița Roșie” oferă o soluție de îngrijire sigură și de calitate familiilor care doresc servicii de babysitting de lungă durată, garantate de Crucea Roșie prin bonele calificate și angajate cu contract de muncă de organizație.

Fiind o întreprindere socială, se oferă atât:

1. Servicii de babysitting contra cost - se adresează familiilor din București, care au copii cu vârste între 0-12 ani, și companiilor responsabile social care achiziționează pachete orare de servicii de babysitting în beneficiul angajaților lor care au copii.

cât și

2. Servicii de babysitting subvenționate - se adresează familiilor monoparentale/cazuri sociale care beneficiază gratuit de servicii de babysitting ocazionale („Bon Respiro”), în urma evaluării făcute de asistentul social al organizației.

Scufița Roșie are mai multe alternative de dezvoltare și se află în acest moment în etapa de evaluare a direcțiilor potențiale de dezvoltare. Printre aceste direcții putem enumera:

1. Instruirea a mai multe persoane în meseria de baby-sitter și selectarea dintre acestea a încă 10-15 persoane pe care întreprinderea socială să le angajeze pentru a putea răspunde cererilor venite de la părinți (provocările țin de asigurarea resurselor financiare pentru subvenționarea formării).
2. Eforturi mai mari de promovare a acestor servicii prin companii (dificultățile aici sunt legate de situația de criză economică prin care trecem și de numărul redus de bone disponibile în acest moment).
3. Crearea unei rețele de întreprinderi care să furnizeze acest tip de servicii în orașele mari ale țării cu variante: rețea proprie (cu dificultăți în asigurarea banilor de investiție de început și mai apoi operaționale, iar calitatea serviciilor și prestarea lor sub marca Crucea Roșie obligă la niște standarde ridicate), franciză (ar mai trebui 1-2 ani de funcționare și consultanță în francizare) sau formarea de bone pentru inițiative private din orașele respective și vânzarea de consultanță către aceștia.

„Scufița Roșie” își propune să devină o alternativă reală pentru părinții care folosesc în acest moment serviciile bonelor la negru sau le importă din Filipine, prin educarea acestora cu privire la avantajele pe care le presupune colaborarea cu o întreprindere care oferă bone calificate să crească și să educe un copil, sănătoase și cu asigurări medicale, instruite și mai apoi supervizate de personal competent, disponibile în timpul asumat prin contract și care poate să fie înlocuită în caz de urgență de o altă persoană competentă.

Surse de venit economice și non-economice

Mai jos avem datele de bilanț ale Crucii Roșii Sector 6:

Activități fără scop patrimonial	2010	2011	2012
Venituri din activitățile fără scop patrimonial	105.869	193.892	38.768
Cheltuieli din activitățile fără scop patrimonial	187.432	248.714	149.220
Rezultat din activitățile fără scop patrimonial	-81.563	-54.822	-110.452
Activități cu destinație specială*	2010	2011	2012
Venituri din activitățile cu destinație specială	8.910	5.817	9.282
Cheltuieli din activitățile cu destinație specială	0	0	0
Rezultat din activitățile cu destinație specială	8.910	5.817	9.282
Activități economice	2010	2011	2012
Venituri din activitățile economice	72.789	89.213	238.395
Cheltuieli din activitățile economice	0	0	179.403
Rezultat din activitățile economice	72.789	89.213	58.992
Total	2010	2011	2012
Venituri totale	187.568	288.922	286.445
Cheltuieli totale	187.432	248.714	328.623
Rezultat	136	40.208	-42.178

* sume provenite din campania de 2%
Sursa: date de bilanț, MF, iunie 2013

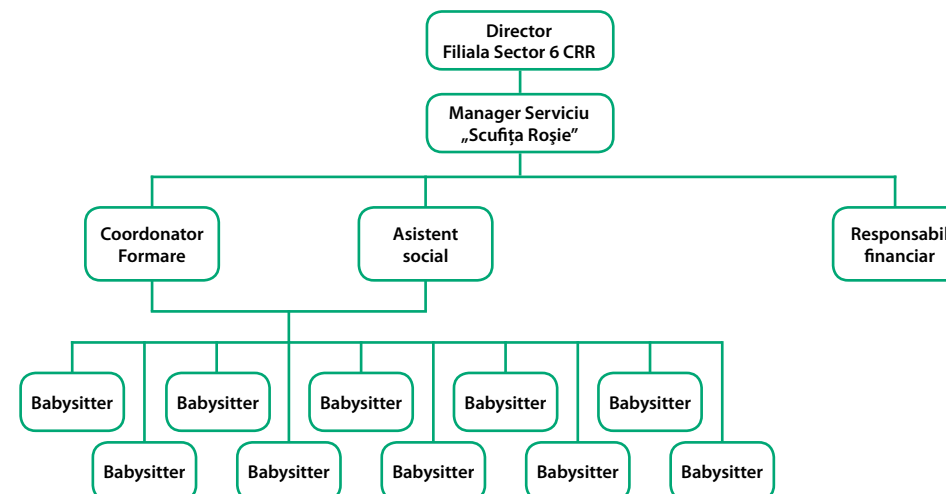
Observăm fluctuația puternică a veniturilor din activitățile fără scop patrimonial – dublarea în 2011 față de 2010, urmată de o scădere de 80% a veniturilor în 2012 față de cele din anul 2011. Această fluctuație a determinat și variația cheltuielilor din activitățile fără scop patrimonial, dar nu cu aceeași magnitudine.

Veniturile din campaniile de 2% au înregistrat și ele variații – oricum au o pondere de maxim 4,75% din veniturile totale în anii analizați.

Partea îmbucurătoare este că au crescut veniturile din activitățile economice de 3 ori din 2010, până în 2012. Totuși, dacă acestea au fost suficiente să acopere deficitul din activitățile fără scop patrimonial din 2010 și 2011, acest lucru nu se mai întâmplă și în 2012, când organizația încheie anul cu un deficit de 42.178 lei.

Organizare și resurse umane

Organigrama serviciului de babysitting „Scufița Roșie” este inclusă în structura Filialei Sector 6 a Crucii Roșii Române, prin hotărârea Biroului de conducere al organizației.

În acest moment sunt angajate 10 bone (absolvente ale cursului de calificare organizat de „Scufița Roșie”) sub îndrumarea unui coordonator de formare și a unui asistent social, coordonați de un manager, iar evidența activităților economice este realizată de un responsabil financiar.

Piața actuală, clienți, concurenți

Piața pe care activează întreprinderea socială Scufița Roșie este dominată de serviciile oferite la negru de persoane fizice, care nici nu primesc beneficiile oferite de contract de muncă, dar nici nu oferă siguranță părinților angajatori. Urmează apoi agențiile de recrutare și plasare personal care iau un comision echivalent cu o jumătate din salariul lunar atât de la părinții angajatori cât și de la bone. Există și o practică de a nu mai lua comision de la bonă, dacă aceasta pleacă după prima lună, fiind plasată unei alte familii pentru un alt comision. Și există „Scufița Roșie” care oferă bone calificate, cu contract de muncă, stabilitate și siguranță.

„Scufița Roșie” are în acest moment următoarele avantaje competitive în fața concurenților ei:

1. Renumele Societății de Cruce Roșie
2. Dublă calificare: baby-sitter (recunoscută de autoritățile române) și curs de prim-ajutor pre-medical (recunoscut la nivel european).
3. Angajatele sunt alese dintre cele mai bune cursante care au fost testate pe parcursul lunilor de formare de specialiști și organizația garantează pentru ele.

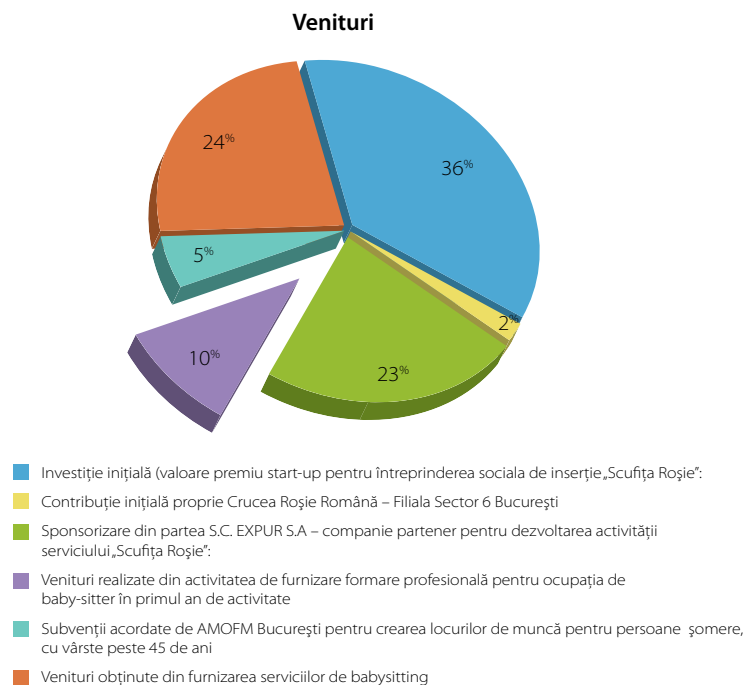
Aceste avantaje competitive fac ca în acest moment întreprinderea socială să aibă o listă de așteptare cu părinți dornici să achiziționeze serviciile de babysitting de lungă durată. „Scufița Roșie” va îndeplini în viitorul apropiat aceste cereri organizând noi cursuri de formare pentru baby-sitter și selecționând persoanele cele mai bine calificate pentru a le angaja.

Management financiar

„Scufița Roșie” este o întreprindere integrată în organizația mamă. A început activitatea abia la jumătatea anului 2011. Până acum a reușit să producă suficiente venituri cât să atingă pragul de rentabilitate și chiar un mic profit, după cum declară managerul întreprinderii sociale.

Este interesant modul în care au reușit să atragă diferite surse de finanțare pentru a putea exista și funcționa:

- Investiție inițială (valoare premiu start-up pentru întreprinderea socială de inserție „Scufița Roșie”: 84.000 lei)
- Contribuție inițială proprie Crucea Roșie Română – Filiala Sector 6 București: 4.918 lei
- Sponsorizare din partea S.C. EXPUR S.A – companie partener pentru dezvoltarea activității serviciului „Scufița Roșie”: 55.000 lei – EXPUR S.A. sponsorizează și programul Banca de Alimente al Crucii Roșii Sector 6. Ar fi dorit să poată beneficia de serviciile de babysitting, dar având sediul în Slobozia, iar serviciile nefiind disponibile momentan decât în București, au decis să sponsorizeze ideea.
- Venituri realizate din activitatea de furnizare formare profesională pentru ocupația de baby-sitter în primul an de activitate: 23.790 lei
- Subvenții acordate de AMOFM București pentru crearea locurilor de muncă pentru persoane șomere, cu vârste peste 45 de ani: 11.067 lei
- Venituri obținute din furnizarea serviciilor de babysitting: 56.164 lei

Sursa: ANC, iulie 2012

În primii 2 ani de la înființare, rezultatele care contribuie la ameliorarea problemei sociale prin derularea activităților întreprinderii sociale „Scufița Roșie” sunt următoarele:

- 61 absolvente ale cursurilor de calificare profesională pentru ocupația de baby-sitter;
- 10 locuri de muncă create pentru persoanele recalificate pentru ocupația de baby-sitter;
- 35 de clienți unici pentru contracte temporare sau de lungă durată;
- 100 Bonuri Respiro vândute;
- 17 Bonuri Respiro acordate gratuit - 1 Bon Respiro este acordat gratuit la fiecare 8 Bonuri Respiro vândute (1 Bon Respiro reprezintă 4 ore servicii de babysitting pentru familii monoparentale/ cazuri sociale evaluate de asistentul social al echipei „Scufița Roșie”).

Crucea Roșie Sector 6, prin întreprinderea socială „Scufița Roșie”, ne arată cum o organizație veche de peste 135 ani se poate adapta la nevoile societății actuale, găsind modalități noi de valorificare a competențelor dobândite în timp prin oferirea de cursuri de prim ajutor pentru părinți și de babysitting, împreună cu integrarea în muncă a unor persoane dezavantajate pe piața muncii (femei peste 45 de ani) și dezvoltarea către servicii de babysitting (de care părinții au nevoie).

Studiu de caz

Asociația Centrul de Resurse și Formare în Profesii Sociale "ProVocație"

Forma de organizare legală – scurt istoric de la constituire

Asociația Centrul de Resurse și Formare în Profesii Sociale "ProVocație" este o organizație nonguvernamentală înființată în anul 2002 în baza OG 26/2000 modificată și completată de OG 37/2003, care oferă servicii de formare profesională, evaluare și certificare a competențelor și consiliere vocațională, mai ales pentru persoanele care activează în domeniul social.

Viziune

Toți oamenii, fără discriminare, au dreptul, pe tot parcursul vieții, la educație, formare, calificare și recunoașterea rezultatelor învățării prin certificarea competențelor.

Misiune

Facilitarea accesului la recunoașterea rezultatelor învățării prin validarea și certificarea competențelor indiferent de forma de dobândire (non-formală sau informală).

Istoric

CFRPS "ProVocație" a început să funcționeze ca centru de formare în cadrul Asociației Equilibre într-un proiect Phare în care erau implicate 5 organizații, unde specialiști din domeniul medico-psiho-social au fost antrenați în derularea unor proiecte de formare inițială și continuă pentru adulți în mai multe județe ale țării, iar din rapoartele de activitate a reieșit necesitatea înființării unei structuri care să se ocupe doar de formarea profesională a adulților care activează în domeniul social.

Când finanțarea s-a terminat, centrul de formare s-a desprins într-o entitate juridică separată, respectiv Asociația Centrul de Resurse și Formare în Profesii Sociale "ProVocație".

Asociația a plecat de la o **nevoie reală** – oameni care aveau anumite competențe care nu erau certificate și recunoscute de nimeni (precum însoțitorii persoanelor handicap) și a căror muncă nu putea fi încadrată și apreciată corespunzător, și au dezvoltat o **rețetă de succes**: *create standard ocupațional* – în calitate de creator sau participant la crearea standardului ocupațional, *poziționare ca experți* pe nișa de piață (profesii sociale), *autorizare centru* de evaluare și/sau formare pentru profesia respectivă, *oferirea de servicii* de evaluare/certificare sau formare/certificare. Serviciile au fost oferite fie contra cost, inclusiv instituțiilor de stat, fie în cadrul proiectelor cu finanțare nerambursabilă în care au participat în calitate de partener.

Evoluția activităților a fost naturală, firească. Inițial s-a dorit evaluarea și certificarea competențelor dobândite non-formal sau informal de diverse persoane. Era necesar câte un standard ocupațional

pentru a defini ocupația și competențele necesare pentru a profesa ocupația respectivă. Așadar, asociația s-a implicat în crearea de standarde ocupaționale. Standardul propus trebuia aprobat, iar ocupația inclusă în COR. Asociația a devenit membră în Comitetul Sectorial Sănătate și asistență socială din cadrul CNFPA. Persoanele care erau evaluate, nu aveau întotdeauna toate cunoștințele necesare, așadar era nevoie de formare. Ca urmare asociația s-a autorizat și ca furnizor de cursuri de formare. Cum proiectele cereau și informare, consiliere și mediere pe piața muncii, a apărut și departamentul de consiliere vocațională (din 2011), care să identifice aptitudinile persoanelor și nevoile lor de formare, astfel încât acestea să se poată integra cât mai ușor pe piața muncii.

În tabelul de mai jos este prezentată evoluția activității lor în timp pentru a demonstra rețeta menționată anterior – ocupațiile și serviciile pentru care Asociația este autorizată - cronologie.

Tabel nr. 1 – Evoluția activităților desfășurate de CRFPS ProVocație

An	Standard ocupațional	Centru de evaluare	Centru formare	Centru consiliere vocațională
2002	Lucrător social			
2003		Consiliul pentru Standarde ocupaționale acordă autorizație de funcționare		
2004	Asistent maternal Asistent personal al persoanei cu handicap grav	Autorizații pentru: Asistent maternal, Asistent personal al persoanei cu handicap grav, Formator în domeniul social, Îngrijitor la domiciliu, Lucrător social		
2005			Furnizor de formare profesională autorizat de CNFPA pentru: Infirmieră, Instructor educator în unități de handicapați	
2006		Îngrijitoare bătrâni la domiciliu, Îngrijitoare bolnavi la domiciliu, Baby-sitter, Animator socio-educativ	Formator de formatori, Formator, Asistent personal al persoanei cu handicap grav, Îngrijitoare bătrâni la domiciliu, asistent maternal	
2007	Infirmieră	Infirmieră	Competențe comune mai multor ocupații, Management, Evaluator de competențe profesionale	
2008		Manager proiect, Inspector resurse umane		
2009		ISO 9001	Expert local în problemele romilor, Împletitor nuiiele	
2010		Expert local în problemele romilor		
2011	Consilier vocațional, introduce în nomenclatorul calificărilor următoarele ocupații: educator specializat, supraveghetor de noapte servicii sociale, asistent personal al persoanei cu handicap grav, îngrijitor la domiciliu, operator prestații sociale, asistent maternal.	Operator prestații sociale, Educator specializat, Îngrijitor la domiciliu, Consilier vocațional	Asistent medical comunitar, competențe antreprenoriale, consilier vocațional, educator specializat, facilitator de dezvoltare comunitară, inspector resurse umane, mediator școlar, manager proiect, mediator sanitar, pedagog de recuperare, antreprenor în economie socială	Apare departamentul de consiliere vocațională. Acreditare ca furnizor de servicii sociale pentru Centrul de Consiliere ProVocație. Acreditare pentru servicii de informare și consiliere din partea AMOFMB
2012			Administrator pensiune turistică, Îngrijitor la domiciliu, Baby Sitter	

Acreditările obținute au ajutat organizația să obțină contracte de prestări servicii pe piața liberă și să participe ca partener responsabil cu evaluarea/certificarea, formarea sau consilierea în proiectele europene.

Serviciul social de Consiliere vocațională oferit de asociație implică evaluare vocațională, orientare profesională și susținere motivațională pentru adaptarea la locul de muncă, în vederea dezvoltării autonomiei personale.

Principalele activități desfășurate de specialiștii în consiliere vocațională constau în:

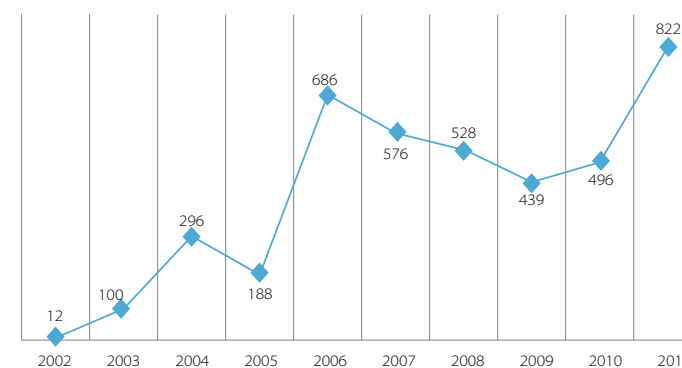
- identificarea aptitudinilor, intereselor, competențelor beneficiarilor și evaluarea nivelului de dezvoltare vocațională, prin proceduri metodologice specifice conform inventarelor aptitudinale, testelor și instrumentelor specifice;
- elaborarea profilului vocațional
- identificarea rutei de dezvoltare vocațională,
- elaborarea planului de inserție profesională
- sprijin în vederea obținerii unui loc de muncă ținând cont de nivelul de pregătire și caracteristicile psiho- fizice ale beneficiarului;
- colaborare cu angajatorii pentru identificarea de locuri de muncă vacante și stabilirea condițiilor generale și specifice ale postului;
- consiliere post-angajare prin gestionarea relației dintre beneficiar și angajator în vederea acomodării și adaptării beneficiarului la locul de muncă
- susținere motivațională acordată beneficiarului, prin oferirea de alternative în vederea deciderii în mod autonom a traseului vocațional.

Beneficiari

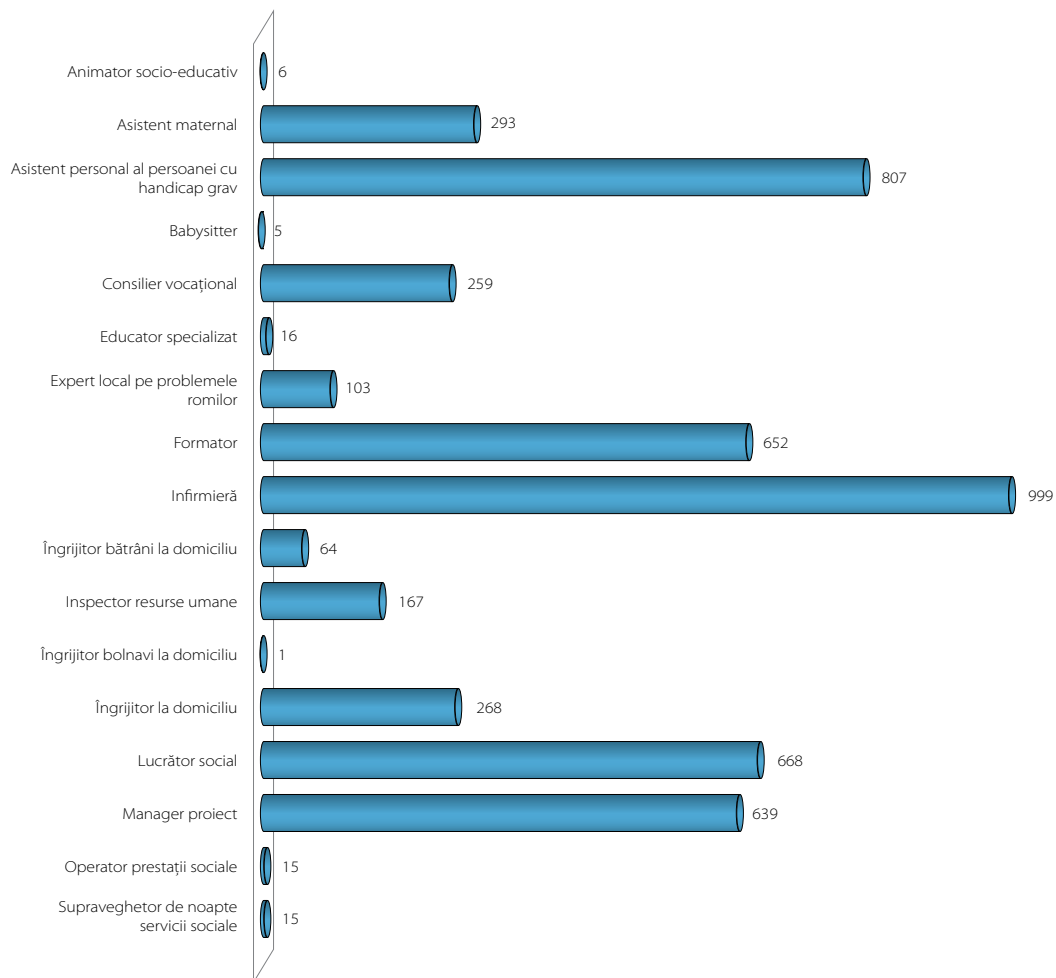
Beneficiarii Asociației CRFPS Pro Vocație sunt persoanele care au reușit să obțină prin intermediul acestuia fie recunoașterea competențelor pe care le dobândiseră pe parcursul vieții, fie formarea într-o profesie. Mai jos sunt câteva grafice care ilustrează numărul de beneficiari pe serviciile de evaluare și certificare competențe.

Grafic nr. 1 - Numărul de evaluări și certificări realizate de Centrul de Evaluare Pro Vocație de la prima autorizare și până la sfârșitul lui 2011 (date furnizate de organizație)

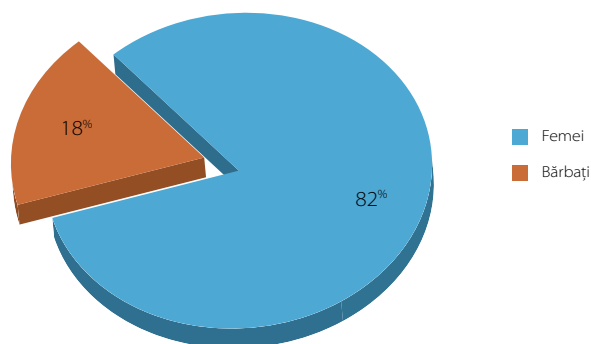
4143 de persoane certificate în 10 ani de Pro Vocație

Grafic nr. 2 - Numărul de evaluări pentru cele mai relevante ocupații ale Centrului de Evaluare Pro Vocație la sfârșitul anului 2012 (date furnizate de organizație)

Grafic nr. 3 - Distribuția pe femei și bărbați a persoanelor care au fost evaluate și certificate de Centrul de Evaluare Pro Vocație (date furnizate de organizație)

Conducere

Asociația CRFPS Pro Vocație este condusă conform legii românești în vigoare referitoare la asociații și fundații, respectiv OG 26/2000 modificată și completată de OG 37/2003. Președintele Asociației este doamna Georgeta Jurcan, iar Director - doamna Anca Mănoiu. Organizația are Adunare Generală (organul decizional suprem), Consiliu Director (organul care veghează la ducerea la îndeplinire a hotărârilor Adunării Generale între ședințele anuale) și Președinte (care reprezintă asociația în relațiile cu terții). Fiind o organizație mică, cel puțin ca număr de membri, transparența decizională este maximă.

Afiliere

În prezent Asociația CRFPS Pro Vocație este membră a următoarelor organizații:

- Comité Européen de Coordination (CEC)
- Pactul regional pentru ocupare și incluziune socială (PACT)

Activități

Asociația CRFPS Pro Vocație a fost gândită în jurul furnizării serviciilor de evaluare și certificare a competențelor, de formare a acestora, acolo unde lipsesc, și de consiliere vocațională (cu informare și mediere). Toate aceste activități au potențialul de a deveni surse de venit.

Uitându-ne în istoricul asociației vom observa că aceasta a luat naștere printr-un proiect PHARE, apoi a oferit aceste servicii mai ales prin intermediul proiectelor cu finanțare nerambursabilă, partenerilor din proiecte (Direcțiilor de Protecție a Drepturilor Copilului, instituții de protecție socială, DGASPC etc.).

Astfel, în 2005, Asociația CRFPS Pro Vocație demarează primul proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Phare Acces, cu titlul "Valoare și demnitate", în parteneriat cu DGASPC Sector 2, iar în 2008, tot prin Phare Acces, implementează împreună cu Centrul Romani Criss proiectul "Recunoașterea rezultatelor învățării".

Din 2009 încep proiectele POSDRU:

- Dezvoltarea rețelei de evaluatori din domeniul social "O nouă provocare" - POSDRU/20/1.4/G/31659 - Solicitant
- L@EGAL 2 – investiție europeană pentru viitorul romilor din România – POSDRU/70/6.2/S/30873 - Partener
- FEMEIA CONTEAZĂ! - POSDRU/71/6.3/S/23848 - Partener

În același an, 2009, asociația mai este parte în două proiecte Leonardo da Vinci:

- VALGUINET - "Transfer of methodology and guidebook on the procedure for the guidance stage of systems for the assesment and recognition of professional competence"
- "Strada per domani Acte 2"

În 2010, asociația participă la alte 3 proiecte finanțate prin POSDRU și la 2 finanțate prin Project Progress:

- Orizont 2009 – POSDRU/84/6.1/S/49167 - Partener
- Sprijin femeilor discriminate pe piața muncii – POSDRU/97/6.3/S/54973 - Partener

- Centre comunitare de resurse: Instrumente strategice în procesul de îmbunătățire a situației grupurilor vulnerabile din mediul rural – POSDRU/83/5.2/S/55695 - Partener
- Coach Inclusion – VP/2009/05/0052 - Partener
- New skills for new jobs in health care and social work sector – VP/2010/0054 - Partener

În 2011, la lista de proiecte în derulare se adaugă un proiect Leonardo da Vinci: "Strengthening Inter-Disciplinary and Inter-Organizational Practice towards Social Inclusion in Europe" LLP-LdV/ PAR/2011/RO/118.

În 2012, se mai adaugă încă 3 proiecte POSDRU:

- SUPORT – formare pentru persoanele din zonele rurale în ocupații non-agricole cu cerere pe piața muncii locală – POSDRU/110/5.2/G/88395 - Solicitant
- Servicii de consiliere aptitudinală în cadrul proiectului: "Facilitarea integrării pe piața muncii a șomerilor și a persoanelor inactive din regiunea Centru și atragerea unui număr cât mai mare de persoane pe piața muncii, inclusiv în zonele rurale" - POSDRU/105/5.1/G/78478 – Partener
- Ești calificat, devii angajat! - POSDRU/110/5.2/G /87564 - Partener

CRFPS Pro Vocație nu a uitat nici un moment care îi este misiunea. Participarea în proiecte a fost o modalitate de a ajuta cât mai mulți oameni/beneficiari să obțină certificările și/sau calificările de care aveau nevoie pentru a trece la un alt mod de trai. Strategia organizației a fost de a participa ca partener responsabil de evaluare, certificare, formare și consiliere, pentru că asta știu să facă cel mai bine și pentru că au vrut să împartă atât beneficiile, cât și riscurile, cu parteneri împreună cu care să producă un impact mai mare prin proiectele respective. Asociația a participat singură doar la un proiect european.

Surse de venit economice și non-economice

Asociația CRFPS Pro Vocație a urmărit să-și poată îndeplini misiunea de furnizare de servicii de formare, evaluare, certificare și consiliere în profesii din domeniul social și a accesat toate sursele de bani disponibile de pe piață, îndreptându-se spre cele care permiteau rezultate maxime cu eforturi acceptabile, în condiții de criză economică.

Tabel nr. 2: Evoluția veniturilor și cheltuielilor în anii 2010 - 2012 (date de bilanț)

	2010	2011	2012
Venituri	1.298.235	4.015.592	4.499.046
Cheltuieli	2.491.150	3.349.252	4.245.190
Rezultat	-1.192.915	666.340	253.856

Creșterea de aproape 4 ori a veniturilor este spectaculoasă și a fost obținută prin accesarea de fonduri nerambursabile direct sau în calitate de partener în proiectele menționate anterior. Această creștere a venit și cu un cost – organizația a trebuit să finanțeze operațiunile până la rambursarea banilor de către POSDRU.

Tabel nr. 3: Ponderea veniturilor obținute pe piața liberă în total venituri (date de bilanț și date furnizate de managerul financiar)

	2010	2011	2012
Venituri din care,	1.298.235	4.015.592	4.499.046
Venituri din alte surse decât proiecte (încasate de la persoane fizice și juridice)	27.550	54.993	44.395
Pondere în total venituri	2,12%	1,37%	0,99%

Observăm că veniturile obținute din proiecte au de la început o pondere covârșitoare în total venituri, în timp ce veniturile de pe piața liberă (din vânzarea de servicii către terți), chiar dacă se dublează în 2012, față de 2010, scad ca pondere de la 2,12% la 0,99% din total venituri.

Tabel nr. 4: Aportul activităților la realizarea veniturilor, altele decât cele provenind din proiecte nerambursabile (date furnizate de managerul financiar)

	Formare	Evaluare	Consiliere
Pondere în venituri	55%	35%	10%

Organizare, și resurse umane

Asociația CRFPS Pro Vocație are o organizare simplă, încercând să păstreze o structură de personal minimă. Activitatea este organizată pe departamente: Formare, Evaluare și Certificare, Consiliere, Financiar. Evoluția personalului este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel nr. 5: Evoluția personalului angajat (date de bilanț)

	2010	2011	2012
Nr. de angajați	26	22	17

Pentru proiectele mai mari, au fost atrași colaboratori externi, pe perioada de derulare a proiectului.

Este interesant de menționat că odată cu Asociația CRFPS Pro Vocație s-a înființat și Asociația Agora, furnizor de servicii sociale, și acestea au funcționat în paralel, cu același personal, plătit din proiectele existente pe o organizație sau pe cealaltă. Asociația Agora a dezvoltat un centru de reminiscență pentru persoanele vârstnice.

Piața actuală, clienți, concurenți

Piața actuală de formare este afectată de POSDRU și de criza economică. Asociația a știut să se poziționeze ca partener în câteva proiecte astfel încât să beneficieze de pe urma fondurilor venite prin FSE. Așa cum am văzut mai sus, în tabelul nr. 3, ponderea veniturilor obținute de pe piața liberă a fost în scădere, ajungând în 2012 la sub 1% din venituri totale de 4,5 milioane lei. Clienții / potențialii clienți au fost transformați în parteneri sau beneficiari și instruiți pe bani europeni.

Categoriile de clienți ai asociației sunt următoarele:

- Persoane fizice care activează în domeniul social, de la îngrijitoare de bătrâni, bone, până la însoțitori de persoane cu handicap grav, dar și infirmiere (a se vedea lista standardelor ocupaționale elaborate de asociație și lista autorizărilor pe evaluare și formare prezentate mai sus).
- Instituții de stat – DGASPC-uri, pentru evaluare și certificare personal
- Instituții care prestează servicii sociale, pentru evaluare și cercetare personal
- Firme – pentru cursuri de florar, management de proiect, competențe antreprenoriale.

Management financiar

Organizația aplică un management financiar eficient, meritând a fi menționate următoarele aspecte:

- În plan financiar, au economisit din fiecare proiect pentru a-și crea resurse financiare care să le permită accesul la fonduri. Din declarațiile dnei Jurcan – au investit 200.000 euro, rezerve proprii, ca și cofinanțare într-un proiect pe FSE.
- Pe alte proiecte pe FSE au mers în parteneriat pentru a avea asigurate resursele financiare – astfel nu au fost în pericol de dispariție când au existat blocajele pe POSDRU, chiar dacă au existat întârzieri mari de plată a rambursărilor.
- Au participat împreună cu DGASPC Sector 1 la crearea Grupului Nazarcea – 7 întreprinderi sociale și au acumulat o experiență importantă. Continuă și în prezent colaborarea cu aceștia și pot folosi cu titlu gratuit o parte din spațiile acestora pentru formare.
- Folosința sediul actual a fost obținută prin barter cu servicii de formare.

Asociația CRFPS Pro Vocație ilustrează gama de servicii de evaluare și certificare de competențe, formare și consiliere vocațională pe care le pot dezvolta furnizorii privați, asociația studiată având o nișă de piață clar stabilită – domeniul social și care a știut să folosească oportunitățile de pe piață (accesul la fonduri nerambursabile, parteneriate cu potențialii clienți) pentru a se dezvolta în timp ce își îndeplinește misiunea socială pentru care a fost creată.

Handwriting practice lines on the left side of the page. The page features 17 horizontal lines for writing. The top line is shorter than the others, which extend across the entire width of the writing area.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013,
Investește în Oameni!

Proiect: PROMETEUS – Promovarea economiei sociale în România prin cercetare,
educație și formare profesională la standarde europene (ID: 57676)

Editor: Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

Data publicării: august 2013

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii
Europene sau a Guvernului României.

Institutul de Economie Socială

Adresa: București, sector 3
Bld. Nerva Traian, nr. 21
Tel. +40-21-310 01 77/81/82/83
Fax +40-21-310 01 80
Email: ies@ies.org.ro
Web: www.ies.org.ro

ISBN
978-973-0-15244-9